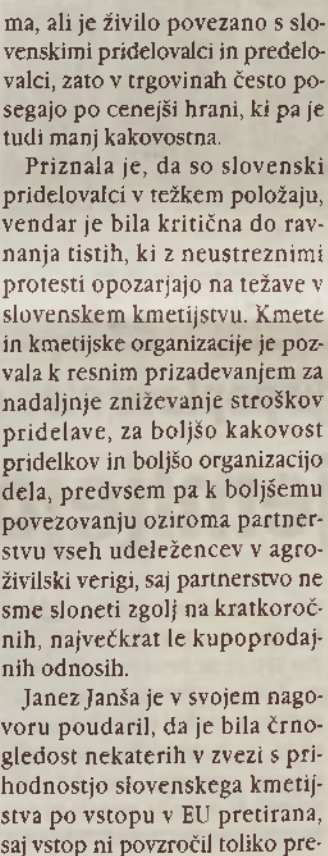

Sejem ni le zrcalo, pač pa tudi svež in inovativen usmerjevalec razvoja slovenskega kmetijstva

Zapleti pri kmetijskih subvencijah v letu 2005

večina nepopolnih vlog

Kmetijska svetovalna služba odgovornost za to zavrača

Janez Janša je v svojem nagovoru poudaril, da je bila črnogledost nekaterih v zvezi s prihodnostjo slovenskega kmetijstva po vstopu v EU pretirana, saj vstop ni povzročil toliko pre-

Vse prihodnje aktivnosti vlade in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bodo po njegovem na področju kmetijstva, gozdarstva in živilsko predelovalne industrije skladne

Ludvík Kovač

Andrej Bedek

Verjamemo, da se je sodišče prav odločilo, potem ko so preučili vse predložene dokaze, ki jih ni bilo malo. In kot meni del pravne stroke, niso bili obremenilni za peterico, ki je sedela na zatožni klopi. Oziroma, sodišče dili na podlagi dokaznega gradiva peterica silakov ni bilo prava. S

Spomnimo, februarja 2001 Petka brutalno pretepejo. Če se ne bi obrnil, ko je zaslišal napadalce, in ušel udarcu, ki mu je bil namenjen, bi ga ubili. Tako je trājlo tožilstvo. Jeseni 2003 so bile prve aretacije. Maja lani osumljenih pet pride pred soboško sodišče. Po štirih letih in pol od napada sledi sodni epilog. Kakršenkoli že. Mimogrede, se spomnite, kdaj so se storilec dihali za ovratnik? Pa se je izkazalo, da ne pravim silakom, ki so razglasitev sodbe pričakali s stisnjenimi pestmi. Kot da bi dosegli gol.

Ugibamo, da bo sodba razveljavljena. Tožilstvo bo tako imelo novo priložnost. Preiskavo bodo lahko razširili. Ali peljali v čisto drugi smeri. Morda iskali tudi naročnike napada, ki jih do sedaj niso našli. Le ena priča je izgovorila ime naročnika. Zato bo potrebno zadevo pričeti od začetka. Še prej pa bi bilo dobro, če bi razčistili, kdo je zamočil.

Policija? Domnevamo, da je državni policijski vrh pritiskal na slovenjegraške preiskovalce, naj hitro sklenejo primer. Na preiskovalce, ki najbrž niso še imeli opravka s takim zločinom. Ljubljana pa je zahtevala rezultate. In so se morda zaradi tega delale napake. Tožilstvo? Lahko da bi primer prevzela posebna skupina. Neobremenjena z okoljem. Primer se je pričel razpletati, ko so ga prevzeli mariborski tožilci. Pa v dveh letih očitno niso zbrali dovolj dokazov, je sklenilo sodišče. Tudi tožilstvo je bilo najbrž pod pritiskom. Storilce je bilo potrebno najti in obsoditi. Tako so zahtevali mediji, javnost in politika. In še grožnje so bile. Torej ni bilo lahko delati. Iskali so vse možne informacije. In ljudi, ki so jih bili pripravljeni dati. Morda so bili načrtno speljali na napačne sledi. Niti z izvedencem za sledi obuval, ki je zaprisežen in neodvisen, se jim ni izšlo.

Se je tiste februarske noči zgodil popoln zločin? Je vse skupaj naročil nekdo, ki je povezan s politično in ekonomsko elito? Žrtev dalj časa spremljajo, da ugotovijo njene navade. Morda prisluškujejo telefonu. Udarijo takrat, ko vedo, da imajo svoje ljudi med tistimi, ki bodo stvar prišli raziskovat. Preiskovalci pridejo po slabi uri. Menda ne naredijo vsega, kar je potrebno. Snežni plug počisti sledi mimo žrtvine hiše. Napadalci imajo alibije. Skrbno izdelane; ki si jih zagotovijo z dobrim načrtovanjem in denarjem. Ničesar ne prepustijo naključju. Tistega, ki si upa spregovoriti proti njim, ustrahujejo. Ali pa ga enostavno kupijo. Storijo vse, da izpeljejo svoj podli načrt. Politična in ekonomska elita jim krije hrbet. Ne izbirajo sredstev, da uresničijo svoj cilj. Sliši se neverjetno, ne? In grozljivo. Malce nas je lahko strah.

Radenska v kotlu, kjer bo »brbotala« govornica kapitala

Boško Šrot, scenarist prevzema Radenske, na čelu slovenske industrije pijač

Pivovarno Laško bo po odhodu Toneta Turnška v pokoj, od 11. oktobra, vodil Boško Šrot. Prav ta, ki je uspešno izpeljal večletno pivovarsko vojno in ki je sestavil scenarij za »gladek« prevzem Radenske.

Septembra bo minilo pet let od takrat, ko sta Turnšek in Behek objavila novico o »prija teljskem« prevzemu. Če sta Behek in Turnšek takrat plete- ničila o visoki poslovni morali, ki da ob kapitalski povezavi ni spregledala lokalnih čustev, smo si novinarji Šrota, takrat še pomočnika direktorja, zapom- nili po tem, da je govoril zgolj o dejstvih, torej kakšna so pričakovanja glede doseženega la- stništva v Radenski in kako so

potekali pogovori o prevzemu. Govoril je torej o lastnikih, kupčiji in kapitalu. Že takrat smo ga lahko spoznali kot človeka kapitala, kar mu sedaj pripisujejo tudi drugi mediji. Boško Šrot je torej človek, ki bo vedno sledil glasu kapitala in zaradi tega se lahko zgodi, da bo, ko bo zapihal ugoden veter, »prodal« tudi svoje podjetje. Tone Turnšek je bil človek podjetja, ki je sanjal, da bo to enkrat veliko in pomembno; Boško Šrot to ne bo nikoli.

Bolj kot zamenjava na vrhu Pivovarne Laško pa je za nas pomembna novica, da so se člani nadzornega sveta seznanili z rezultatom nove organizacijske skupine. Do konca leta naj bi bila ustanovljena nova holdingna družba Pivovarna Laško Group, v kateri

se bosta znašli obe pivovarni Laško in Union, Radenska, Fructal in Vital. Novi holding bo imel predsednika in dva člana uprave, po napovedih pa bo predsedniško mesto zasedel Boško Šrot. Slovenska industrija pijač bo torej kmalu pod eno streho – tako kot smo napovedovali. Nekdaj kapitalsko močna in slavna Radenska, ki je bila ves čas ustvarjanja kapitalskega »imperija« le figura na šahovnici in priložnostno vreča za zajemanje svežega denarja, bo torej dokončno pristala v skupnem kotlu, kjer bo »brbotala« le govornica denarja. Če v tem ne bo uglasena, bo po logiki kapitala lahko tudi izvržena. Tako kot je bil iz Radenske odletel turizem in vse, kar je bremenilo poslovanje.

Majda Horvat

Majda Horvat

Salonitne cevi vodovoda so prepovedane Krog nima salonitk!

Na predzadnji seji murskosoboškega občinskega sveta je svetnik iz Kroga Franc Meolic postavil vprašanje oz. pobudo: »V Krogu so velik problem salonitne cevi za vodovod. Ena od slovenskih občin je kandidirala na evropske strukturne sklade in s pridobljenimi sredstvi zamenjala salonitne vodovodne cevi. Podobno naj bi se potrudil naš resor za komunalno infrastrukturo in poskušal pridobiti denar za zamenjavo teh cevi.«

Azbest je lahko zelo nevaren, vendar bolj kot v stiku z vodo je nevaren v zraku, predvsem če je material poškodovan in so vlakna v zraku; še vedno je veliko javnih institucij, kjer so kot gradbeni material uporabljali azbestne surovine. Tudi vodovodnih cevi že nekaj časa ne izdelujejo več iz salonita, čeprav so le-te, kakor zatrjujejo vzdrževalci vodovodnega omrežja (Komuna M. Sobota, ki skrbi za omrežje podjetja Vodovod), zelo kakovostne. Še veliko cevi iz salonita pa je v zemlji, in sicer okrog 18 kilometrov od skupno 200 km vodovodnih cevi v občinah Murska Sobota, Cankova, Puconci in Moravske Toplice. Zaradi številnih kritik so soboški vodarji že leta 2001 na Inštitutu Josef Štefan naročili preiskavo o sledih azbesta v vodi. Na osnovi teh rezultatov je Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota podal mnenje, da salonitne cevi ne vplivajo na kakovost vode.

Kljub temu načrtujejo zamenjavo vseh salonitnih cevi v okviru velikega pomurskega projekta, za katerega naj bi v prihodnjih letih pridobili mednarodna sredstva. V okviru tega projekta je predvidena tudi gradnja vodovodnega omrežja, torej bodo najkasneje po letu 2007 zamenjane tudi te cevi, je zatrdil vodja enote Vodovod pri Komunalni Murska Sobota Boštjan Zver.

Sicer pa v pomiritev krajanov Kroga: v vasi Krog in do Kroga ni salonitnih vodovodnih cevi, kajti njihovo omrežje je priključeno direktno na transportni vod iz črpališča, ki je iz PVC-ja. To pa ne pomeni, da si odgovorni na MO Murska Sobota ne bi prizadevali pridobiti sredstva za čimprejšnjo zamenjavo potencialno nevarnih cevi v občini!

Bernarda B. Peček

Neurje najbolj prizadelo zahodno Goričko

Neurje z nalivi, ki je minuli teden kar nekajkrat divjalo po naši pokrajini, je nedvomno največ škode povzročilo v zahodnem delu Goričkega, v vaseh, ki imajo tudi sicer slabe ceste in obubožane proračune.

V občini Cankova imajo uničene skoraj vse občinske in lokalne ceste. Župan Drago Vogrinčič si skupaj s cestarji prizadeva, da bi uredili ceste vsaj toliko, da bi bile prevozne.

»Ceste urejamo iz naslova tekočega vzdrževanja, saj želimo, da bi bile prevozne. Seveda pa pričakujemo, da nam država povrne škodo. Že v četrtek smo na Ministrstvo za obrambo R Slovenije – Uprava RS za zaščito in reševanje poslali zahtevek za povrnitev škode,« nam je povedal. Škoda je tudi na zemljiščih, in sicer je bilo ogroženih 10 h travnikov in 10 ha zemljišč v dolini potoka Kučnica in Črnec. Poškodovani so predvsem pridelki, nekemu kmetu pa je namočilo 15 ton pšenice. Skupno bo potrebno popraviti 32 km občinskih cest, predvsem v Gerlinčih, G. Crncih, Korovcih in deloma v Krašcih, medtem ko bo te dni most v Gornjih Črncih odprt za promet, vendar bo potrebna novogradnja.

Občina Puconci je doživela prvo katastrofo z obilnim deževjem že teden dni pred drugimi, vendar sta bili 13. avgusta prizadeti le dve vasi, Bodonci in Poznanovci. Drugi naliv, ki se je zgodil minulo nedeljo in ponedeljek, je razdril ceste in bankine v Šalamencih in na Vaneči. Najbolj so bili razočarani, ko so videli uničeno novo cesto v Pečarovcih, ki so jo pred kratkim asfaltirali. Ceste so razrite tudi v Kuštanovcih, medtem ko v Vadarcih plaz ogroža hišo. Pred šestimi leti, ko so bile zadnje poplave, so bili najbolj ogroženi Puconci, saj je Puconski potok prestopil bregove; zaradi regulacije se tokrat to na srečo ni zgodilo, čeprav je bil potok povsem poln.

V občini Rogašovci so se ubadali s poplavljenimi hišami, cestami in plazovi. Veliko škode je nastalo zaradi zamašenih propustov in prevelike količine vode. V Serdici je voda v nedeljo proti večeru zalila kar 15 hiš v okolici gasilskega doma, nekaterim je vdrla tudi v stanovanja, odnesla ves pridelek z vrtov in nasipni material z dvorišč. Naslednji val, ki je prišel iz Avstrije po 22. uri, je zalil Dajčev mlin in žago v Sotini, v Serdici pa je bilo več plazov, ki so zasuli cestišča, cesta Serdica-Ocinje pa se je dodatno močno usedla. Voda je odnašala material z makadamskih cest in bankin, ogroženo pa je bilo tudi zasebno vodno zajetje. Ceste so poškodovane v Sotini, Rogašovcih, Nuskovi, Kramarovcih, Ocinju, Pertoči, Večeslavcih, Ropoči in Fikšincih. V Rogašovcih je poškodovan most, v Mačkovi grabi pri Svetem Juriju pa je voda z muljem prekrila cesto in jarke, zasuta pa je bila tudi cesta med Pertočo in Gerlinco. Akumulacijsko Ledavsko jezero je močno naraslo in poplavlilo vsa polja v Ropoči in Pertoči, cesta v Ropoči čez jezero pa je bila neprevozna.

Bernarda B. Peček

Največ škode v cankovski občini je zaradi uničenega mostu v Gornjih Črncih – tako je izgledal po uničujočem nalivu.

»Krpliva« se seli v M. Soboto

V Krplivniku je bila učilnica v naravi

V zakonu je večkrat tako: ko je hiša zgrajena, pridejo prva nesoglasja in ločitev – Tudi v Krplivniku je tako: Občina Hodoš se po končani gradnji hiše ločuje z dosedanjimi partnerji

Mnogo nas je bilo, ki smo 2003 in 2004 leta z občudovanjem spremljali gradnjo prve tradicionalne ekohiše v Krplivniku. Videli smo jo kot lastovko, ki bo prinesla spremembo miselnosti o prekmurskem gradbeništvu, da bi

stroške za vloženo delo. In ker je občinski svet sprejel sklep, da Občina Hodoš izstopa iz Zavoda Krpliva, bodo sedež zavoda prenesli v Mursko Soboto.

Sprijaznili so se z dejstvom, da je bila devetmesečna gradnja hiše v Krplivniku učilnica v naravi; z

delom nadaljujejo v lončarski vasi v Filovcih, kjer so eno hišo že končali, drugo pa končujejo. Veseli jih, da je zanimanja za tovrstne hiše čedalje več in da so že pridobili novo naročilo

Bernarda B. Peček

Gradnja hiše v Krplivniku je bila učilnica v naravi; zdaj so že skoraj specializirani za gradnjo tradicionalnih hiš. Če bi v Prekmurju v prihodnje gradili takšne počitniške hišice, bi bil to velik dosežek za celotno krajino.

spet ponovno cenili stare materiale: les, ilovico, slamo.

Hiša je zgrajena, manjka le notranja oprema, gospodinjski aparati in v njej bo mogoče bivali – tako je bilo lani. Toda do naslednjega koraka ni prišlo. Čeprav so lani spomladi Občina Hodoš, društvo Mozaik in Inštitut za rehabilitacijo podpisali pismo o nameri in potem tudi ustanovili Zavod Krpliva, do uresničitve cilja ni prišlo. Pogoj za delovanje zavoda, ki naj bi upravljal z ekosocialno kmetijo, je bil, da se zemljišče in vsa lastnina prenese na zavod. In tu se je zataknilo, saj občina kot lastnik zemljišča in pretežni investitor na to ni pristala. Nesprejemljiv pa je bil tudi njihov predlog: predlagali so, da občina ostane lastnik celotne nepremičnine, zavod pa naj bi ji plačeval po 100 tisoč tolarjev mesečne najemnine. Torej: težje zaposlivi ljudje (»marginalci«), ki bi pod mentorstvom delali in živeli na tej kmetiji, bi morali plačevati občini najemnino za hišo, ki so jo sami naredili s točno določenim namenom. Če bi šlo za poslovni objekt, trgovino, turistični center, igralnico ..., bi nekako razumeli, ampak ko gre za dejavnost, ki je povezana s socialno in humano pomočjo, pa so takšne zahteve lokalnih skupnosti skrajno neprimerne.

Pred kratkim je župan Občine Hodoš Ludvik Orban izjavil, da je »občinski svet sprejel sklep, da bomo v Krplivniku sami nadaljevali s programom, saj ne moremo gledati, da bi tu nekdo uresničeval svoje osebne interese«. Sodelavci z inštituta in društva občinskih institucijam ne nasprotujejo, mnenja so, da je morebiti celo prav, da poskusijo sami oživiti hišo, pomagajo težje zaposljivim ali drugim ljudem z obrobja družbe. Če jim bo uspelo, jim bodo čestitali. Prav pa je, da se za dve rešijo do konca: če želi občina obdržati hišo, naj jim povrnejo

Črpališča v Krogu poplave niso ogrozile

Vzorci jemljejo dnevno

Medtem ko so morale mnoge občine opozoriti svoje občane, naj ne uporabljajo vode iz lokalnih in zasebnih vodovodnih zajetij za pitje in naj jo obvezno prekuhavajo, je voda iz dveh velikih črpališč v Krogu in Črlnskih mejah pitna in z odličnimi rezultati. Okrog sedem tisoč odjemalcev oziroma okrog 30 tisoč občanov je lahko brez skrbi glede pitja vode iz vodovodne pipe.

Kljub temu je vodja vzdrževanja pri enoti Vodovod Komuna M. Sobota Boris Petric ob poplavih zaradi obilnega deževja in narasle reke Mure uve-

del stalno dežurstvo na črpališču v Krogu, vzorce vode pa jemljejo dnevno in ne mesečno kot običajno. Takšen režim nadzora bo prav gotovo še nekaj tednov, kajti ko voda s poplavljenega območja odteče, ostanejo tam biološki ostanki, ki trohnijo, ostanki pa proinajajo v zemljo, zaradi česar obstaja nevarnost biološke onesnaženosti, kar pa se lahko uredi z dezinfekcijo.

Izkazalo se je, da je vodno črpališče v Krogu načrtovano zelo dobro, saj ga velike vode ne ogrožajo. Edina škoda, ki jo je črpališče doživelo, je poškodovana ograja. Črpališče lahko obratuje brez problemov tudi v primeru stoletnih vod, sicer pa je bila višina tokratne

poplavne vode za približno 10 centimetrov nižja kot 1994. letu.

»Poplave nimajo direktnega vpliva na vodnost, iz sebe pa se črpa voda. Ljubko se zganja, da voda od zgoraj pomete v dolatnico in bi bila ta polna, v dolatnici pa zaradi velike količine pritoka, ker ne bi bilo naravnih filtracij. Toda da bi se to zgodilo, bi morale trajati poplave daljši čas – ten izkušenj pa še nimamo,« je povedal Boris Petric.

Prvi znak, da je z vodo nekaj narobe, da je prišlo do vdora matorne vode, je njena močnost, vendar v zadnjih dneh ni bilo. Pa tudi izkušnje potrjujejo, da je voda iz obeh črpališč povsem varna.

Bernarda B. Peček

Manj osnovnošolcev tudi v šolskem letu 2005/2006 Vse manj učencev v Pomurju

Osnovne in srednje šole so danes spet odprle vrata na stežaj. Prvič so skozi njih stopili tudi prvošolci, ki jih je tudi letos bilo manj kot lansko leto. Tako v slovenskem kot pomurskem merilu namreč še vedno beležimo upad števila učencev na osnovnih šolah.

V šolskem letu 2005/2006 bo osnovne šole po Sloveniji obiskovalo 168.629 osnovnošolcev, medtem ko jih je bilo lansko leto 172.692. Med temi je 17.580 prvošolcev, kar je 142 učencev manj kot lansko leto. V Pomurju je slika podobna. Po podatkih

murskosoboškega zavoda za šolstvo bo na 38 pomurskih šolah letos klopi guli 9.960 učencev, od tega 8.356 v devetletki, preostali pa v osemletki. Še lani je bilo v pomurskih šolah 10.133, predlani pa 10.461 učencev. Prvič bo šolski prag prestopilo 954 prvošolcev, medtem ko jih je bilo lansko leto nekaj čez tisoč. Največ med njimi, 461 prvošolcev, je na območju osnovnih šol UE Murska Sobota, v UE Lendava jih je 185, v UE Gornja Radgona 163, v UE Ljutomer pa 142. Na nekaterih večjih šolah, kot sta na primer radgonska osnovna šola in prva murskosoboška osnovna šola, beležijo upad učencev celo za

dva oddelka. Kot pravi ravnateljica OŠ I Murska Sobota Anka Šebastnik, bodo letos imeli 540 učencev, kar je 50 manj kot lansko leto. Najboljših časih pa so jih imeli v preteklih letih. Danes je njihov prag prvič prestopilo 38 prvošolcev, medtem ko jih je bilo lansko leto 52. Kot pravi Suhadolnikova, manjše število učencev meri na sistemizacijo učencev, ki jih prav osipa še ni, pa so morali iti diti kar nekaj preizkušenih učencev v lojalnih ur. Kot še dodaja, so napovedi za naslednje leto nekoliko boljše, saj naj bi se število učencev na njihovi šoli ustalilo ali celo nekoliko povečalo.

Javna razprava o lokacijskem načrtu v Banovcih

Najbolj jih moti neurejena komunalna infrastruktura

Znatna razširitev Term Banovci z bazenskimi in nočitvenimi kapacitetami

V petek zvečer je bila v obnovljenem gasilskem domu v Banovcih javna razprava o lokacijskem načrtu za širitev termalnega kopala Banovci. Sklical je župan Občine Veržej Drago Legen. Projekt so izdelali v ZEU – Družba za načrtovanje in inženiring Murska Sobota.

Nosilka naloge Judita Šeruga je obširno predstavila gradivo, na osnovi katerega bo sprejet tudi občinski odlok. »Obstoječe kapacitete so se pač izčepile za premajhne, zato so Terme Banovci pristopile k ambicioznemu načrtu, ki se bo izvajal v dveh fazah. Sama ideja se mi zdi odlična, zato je vse odvisno od tega, kako bodo zadevo sprejeli na terenu. Ker gre za prihodnost kraja in Term Banovci, bi jo morali podpreti. Gre za tri sklope širitve, in sicer bazenskih in nočitvenih kapacitet ter povečanje števila parkirišč. Razširili bi obstoječi kamp za kampiranje s prikolicami, avtodomi in širitev hotelskega naselja pa bi opravili po razpisnem postopku. Hotelskega naselja Zeleni gaj in na skrajnem južnem delu. Tako bi se kopališče preselilo na južno stran ceste. Hotelsko naselje bi se povečalo za približno 170 ležišč, medtem ko bodo v naselju apartmaji in turistične sobe z 212 ležišči. To bodo priložni tipski objekti z mansardami. V naselju prikolic bo urejenih 42 novih kampirnih

Lokacijski načrt je vzbudil precejšnjo pozornost vaščanov.

mest, nudistični kamp pa bi se v prihodnosti s sedanjem lokacijo preselil južno od ceste, kjer bi urečili 37 kampirnih mest.

Po lokacijskem načrtu bi skupno število predvidenih novih ležišč v celotnem turističnem naselju znašalo 619, kar se bo povečevalo fazno v več letih. Predvidena je tudi gradnja športno-rekreativnega območja med hotelskim naseljem in naseljem brunaric. Razširitev bazenskega kompleksa bi bila po nizozemskem vzorcu z delno pokritimi bazeni s kupolami, deloma odprtimi bazeni s tobogani, vse skupaj pa obdano z zelenjem v zadovoljstvo gostov. Bazenski kompleks je v sredini turističnega naselja. Predvideno je, da bilo bazensko območje veliko blizu 3.000 kvadratnih metrov, kar potegne za sabo določeno spremembo komunalne infrastrukture.

Prav o slednjem se je razvila dokaj živahna razprava. Občani so namreč opozorili, da v konicah sezone že močno primanjkuje parkirnih mest, kar se trenutno rešuje z zakupom določenih travnikov, kjer parkirajo enodnevni gostje. Kot smo slišali, bo po novem vsak sklop bivalnih kapacitet turističnega naselja imel svoje parkirišče; skupno kar 690 parkirnih mest.

Poseben problem je povečana količina odpadnih bazenskih voda, ki so zdaj speljane v potok Sirotko, odpadne komunalne vode pa na čistilno

napravo, ki ima 1.000 enot. Načrtujejo, da bodo to čistilno napravo v prihodnosti preselili na novo lokacijo, bolj oddaljeno od Term Banovci. Še vedno pa bo imela iztok v potok Sirotko, kjer je pretok zelo majhen in predstavlja le mrtvico s številnim mrčesom. Ker se bodo tudi meteorne vode stekale v Sirotko, so se zavzeli za boljše vzdrževanje in čiščenje tega vodotoka. Predvideno je, da bodo ob glavni dovozni cesti mimo Term Banovci zgradili pločnik ter poskrbeli za ozelenitev in sprehajalno pot.

Iz razprave občanov je bilo razbrati, da bi to morala biti pridobitev ne le za Terme Banovci, ampak tudi za samo naselje. Največkrat so omenjali nujnost ureditve pločnikov in razsvetljave. Vaščani so doslej strpno prenašali težave, kar po sebi veče ne nameravajo.

Ob koncu je župan Drago Legen navedel, da je premalo obdelana komunalna energetska infrastruktura, od vodovoda do fekalne kanalizacije in čistilne naprave. Doreči pa bo treba tudi program opremljanja zemljišč za gradnjo. Izrazil je prepričanje, da se bodo z urbanističnimi pogodbami opredelile te zadeve, se pravi obveznosti investitorja do občine, predvsem glede infrastrukture. Zato mora investitor izdelati celotno oceno vplivov na okolje.

Milan Jerše, foto: M. J.

Janez Janša, predsednik Vlade RS, na radgonskem sejmu o epikontinentalnem pasu: »Mi smo v pogovorih oziroma v komunikaciji s hrvaškimi sogovorniki te razloge pojasnili, to je razumljivo tudi širše. Slovenija bi ravnala v veliki meri neracionalno, če bi edina ostala kot pomorska država brez ukrepov, ki so jih sprejele tudi druge države ob Jadranskem morju. Tako nismo naredili nič takega, kar ne bi naredili tudi drugi. V tisti točki, kjer je razglasitev ekološkega pasu takšna, da je ni možno v tem trenutku natančno definirati, pa smo v predlog zakona o zaščitni ekološki coni in epikontinentalnem pasu jasno zapisali, da se bo ta del meje ekološke cone na jugu natančno določil potem, ko bo dosežen sporazum o razmejitev z Republiko Hrvaško.«

Boris Petric: »Poplave nimajo direktnega vpliva na vodonosnik, iz katerega se črpa voda. Lahko se zgodi, da voda od zgoraj ponikne v podtalnico in bi bila ta pot pronicanja zaradi velike količine prekratka, ker ne bi bilo naravne filtracije. Toda da bi te vode res pronicale, bi morale trajati poplave daljši čas – teh izkušenj pa še nimamo.«

Anton Balazek, župan Občine Lendava: »Moteče je predvsem obnašanje posameznikov, ki v imenu uresničevanja teh pravic (op. narodnostnih pravic) gledajo predvsem lastne interese, ne glede na dejanski interes pripadnikov narodnosti in celotne lokalne skupnosti.«

Eva Koltaj Kocan, predstojnica oddelka za ginekologijo: »Presejalni testi so postali moderni in še sreča, da jih imamo; na žalost pa jim kljub sodobnim pripomočkom tega ne moremo povsem zagotoviti. Ali je otrok zdrav, vidimo šele, ko je rojen, in hvala bogu je večina zdravih.«

Andreja Drevenšek, odbojkarica iz M. Sobote: »Nekaj sem pač morala storiti, saj je moj klub Sladki greh razpadel. Zgodilo se je čez noč. Namesto da bi načrtovali, kako kot prvakinja zastopati Slovenijo v mednarodni konkurenci, sem se skupaj s soigralkami znašla na cesti.«

Mojca Bernjak iz Melinca, študentka oblikovanja v Ljubljani: »Za študij sem se odločila na podlagi tega, ali bom izkoristila talent in veselje do ustvarjanja ali pa grem študirat biologijo, ki me tudi zelo zanima. Tako sem pristala na oblikovanje. Predvsem moram imeti dosti domišljije in idej, kot drugo pa moram imeti umetniško žilico, da lahko te ideje spraviš na papir in kasneje, če je ideja dosti dobra, jo vizualiziraš oz. izdelaš.«

Duša Škof: »Mi smo sanjarili o tem, da bi se v ponedeljek, torek, sredo in mogoče še v četrtek dogajale gledališke in lutkovne predstave ter glasbeni koncerti, preostale dni pa bi funkcioniralo kino. Kar pomeni, da bi bila ta dvorana dnevno aktivna in zasedena.«

Med zasebnike štirje zdravniki

Za bolnike tako, kot je bilo

Medicinsko osebje ne gre za zdravniki

Župan Mestne občine Murska Sobota Anton Štihec je s štirimi zdravniki podpisal koncesijsko pogodbo o opravljanju zasebne zdravstvene dejavnosti. S prvim oktobrom bodo tako z zasebnikom začeli zdravnik splošne prakse Leon Lang, pediatrija Mira Mislea Ternar, specialista Tadeja Kramarič Čizmazija in zobozdravnik Mojca Košar.

Župan Mestne občine Murska Sobota Anton Štihec je s štirimi zdravniki podpisal koncesijsko pogodbo o opravljanju zasebne javne zdravstvene dejavnosti.

dom zdravnikov med zasebnike pa tudi v ničemer ne bodo prikrajšane pravice pacientov, so poudarjali prejemniki koncesije, saj s podpisom koncesije vendar ostajajo v mreži javnega zdravstva, med ljudmi pa je še vedno razširjena bojazen o plačevanju zdravstvenih storitev. In če bodo bolniki sledili zdravnikom, tako vsaj

upajo prejemniki koncesije, pa to ne velja za zdravstveno osebje. Eden od pogojev za pridobitev zasebnosti s koncesijo je namreč s strani občine bil, da zaposlijo medicinski kader, s katerim so delali doslej, vendar jih nobeden od bodočih zasebnikov ni uspel nagovoriti, da bi zamenjali delodajalca. Razlog pa ni v višini plače,

saj bi ta bila zagotovljena tudi pri njih, so menili koncesionarji, ampak v negotovosti same odločitve, kot je tvegana tudi njihova, da gredo med zasebnike. Javni zdravstveni sistem namreč daje veliko mero socialne varnosti.

Leon Lang je 13 let delal v murskosoboškem zdravstvenem domu kot zdravnik, specialist splošne prakse, do 30. junija pa je opravljal še delo vodje splošne medicine. Kot zasebnik bo ostal v prostorih zdravstvenega doma, kjer bo še naprej delala tudi pediatrija Mira Mislea Ternar. Po 14 letih dela v gornjeradgonskem zdravstvenem domu v Mursko Soboto prihaja Tadeja Kramarič Čizmazija, ki si je prostore ambulate za zobno in čeljustno ortodontijo uredila v stavbi Šavel centra. Na Koclevi ulici pa bo svojo zasebno ambulanto odprla zobozdravnik Mojca Košar, ki je doslej delala v murskosoboškem zdravstvenem domu.

Majda Horvat

Blagovne znamke

Amerikanec, Rus in Bosanec!

*Amerikanec, Rus in Bosanec se znaj-
dejo skupaj na ... Tako se začne veliko
šal, v katerih nastopa slavna trojica.
Obstaja sum, da so to trojico sproducirali
Bosanci sami in se tako kot tretja ve-
lika nacija postavili ob bok preostalima
dvema. V šalah Bosanec vedno zmaga
predvsem z iznajdljivostjo.*

V usakdanjem življenju se nam velikookrat pripeti, da se znajdemo v družbi, kjer na začetku poznamo le eno osebo, na koncu pa ugotovimo, da imamo skoraj z vsemi, ki so prisotni, neke povezave ali skupne znance, čeprav se še nismo srečali. Skupni znanci so ponavadi tisti most, preko katerega vzpostavimo odnos z osebo, ki jo vidimo prvič. Najtežje pa je ugotoviti, kdo je tisti skupni znanec ali skupna referenčna točka, ki nam bo omogočala komunikacijo s tujcem. Ko se ukvarjamo z mednarodno pozicijo domačih izdelkov ali prodorom domačih izdelkov na mednarodno obzorje, velja najprej pobrskati po zgodovini in ugotoviti, kateri so elementi komunikacije ali referenčne območja, preko katerih nas bodo razumeli v tujini. Po domače povedano, katera je skupna izkušnja novih porabnikov ali poslovnih partnerjev na eni strani in nas, ki jih hočemo prepričati, da smo zaupanja vredni. Amerikanec, Rus in Bosanec so skupina iz šal, ki ima mednarodno konotacijo. Čeprav se v vsaki šali posebej najdemo pravi skupaj, ima vsak zase že eksponiran karakter, znotraj katerega komunicira. V vsaki šali lahko končni izhod že nekako slutimo. Enako se proces odvija pri prodoru znamk in izdelkov na tuje trge. Najprej nas ocenjujejo na podlagi prvega »halo efekta«, to so tisti elementi znamke in izdelka, ki vzbudijo prvo emocijo. Niti ni nujno, da so te emocije povezane z izdelkom samim, ampak predvsem s prvim vtisom. To je lahko poreklo, zven imena ali grafična forma, ki je navezana na produkt. Preden se začnemo ukvarjati s samo kakovostjo in vsebino izdelka, ga kot potrošnik na nek način razvrstimo v sistem nam znanih izdelkov in znamk ter si o njem ustvarimo lastno predstavo. Poenostavljeno povedano, v kolikor ne gre za inovativni produkt, ki potrebuje podrobnejšo razlago in »učenje« potrošnika o koristih, se pri masovnih produktih osredotočimo na prvi vtis, na nekaj, kar posamezniki poznajo in jim ni potrebno posebej razlagati kaj in kako. Pri pozicioniranju se odločamo, ali bo naš produkt ali znamka imel karakter Amerikanca, Rusa ali Bosanca. V mnogih primerih se zgodi, da želimo, da ima najboljšo od vseh treh, vendar se pri tem pojavi težava, da se izgubi osnovni profil in ostanemo brez vsega, potrošnik pa je zmeden in se po stari dobri navadi odloči za neko drugo, preverjeno variantno.

Prodor v tujino lahko temelji na ozkem, zelo dobro definiranem profilu, ki zagotavlja neko specifično prepoznavnost ali »nišno« pozicijo, iz katere lahko v drugi fazi napadamo širši del trga. Ključno vprašanje je, na kakšen način prepoznati, kateri so elementi komunikacije, ki jih velja uporabiti, oziroma na kakšen način nas bodo na novih trgih najbolje razumeli. Mogoče velja kot prvi korak preučiti šale na območju, kamor se odpravljamo in se nato odločiti, kako se bomo na trgu pojavili. Lahko kot Amerikanci, Rusi, Bosanci; lahko pa pridemo kot Karči iz kartonaže, katerega tako ali tako vsi poznajo.

Matej Fišer, matej.fiser@anlaser.com

Keminih petdeset

Kremenov pesek

Že nekaj let je čas radgonskega sejma povezan tudi s praznovanjem puconske Keme, ki ob tej priložnosti in ob svojem rojstnem dnevu pripravlja srečanja poslovnih partnerjev. Letos praznujejo petdesetletnico delovanja podjetja.

Začetki segajo v leti 1953/1954, ko so začeli s poskusnim pridobivanjem kremenovih peskov. Zgodba se je potem nadaljevala z izkoriščanjem rude in povezo s Tovarno dušika Ruše, ki je bila ključni porabnik kremenovih peskov. To je pomenilo tudi povezano podjetje v obliki takratne organiziranosti po Zakonu o združenem delu kot tozda tega kemijskega giganta. Tisti časi so podjetju zagotavljali udobno življenje, ki se sicer ni odražalo v razvoju, je pa imelo učinke v smislu raziskovanja novih peskokopov in njihovo izkoriščanje. Z osamosvojitvijo se je si-

Minister za gospodarstvo Andrej Vizjak na obisku v Kemi ob 50-letnici

so se jim odprla vrata v drugo
Zgodba, ki bi jo ob razpravi
razpravah bilo vredno bolj go-
staviti in se na njej tudi sporo-
kako izkoristiti naravne danosti
za razvoj.

To seveda ne pomeni, da kremen s tem dosege svoj vrhunec in se ga ne bi dalo še izboljšati za potrebe visoke tehnologije, ne glede na to, ali doseženim potrebno bi bilo ali ne bi.

Cena zunaj

Odnos do svojih resursov in njihovi vrednosti za razvoj Slovenije se kaže na primeru Kempe. Da ne bo pomote, ne gre za nespivotovanje temu, da je Slovenija pristala v lastniških rukah ter močnejšega proizvajalca gradbenih materialov Salonita, saj se je s tem realno, glede na nesto-

Poslovno in projektno povezovanje

Slovenski orodjarski grozd

Soustanovitelj grozda je tudi edino pomursko orodjarsko podjetje VAR iz G. Radgone

Petindvajset večjih slovenskih orodjarjev je leta 2004 ustanovilo Slovenski orodjarski grozd, katerega cilj je prijavljati se na razpise za pridobitev ugodnih finančnih sredstev, realizirati skupne projekte ter slediti drugim novostim na svetovnem trgu. V njihovi panogi je nujno slediti novostim predvsem na področju tehnološke opreme, ki pa je zelo draga. Radgonsko podjetje VAR pri tem sodeluje tudi z mariborsko fakulteto, da bi s skupnimi močmi uspeli pridobiti vsaj nekaj sredstev z Ministrstva za znanost in tehnologijo ter z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

Slovenski orodjarji so bili že prej povezani v okviru Gospodarske zbornice Slovenije, saj so imeli v Združenju kovinske industrije svoj poseben odbor. Njihova posebnost je ta, da so se predstavljali v nadvse bogatem katalogu z naslovom Orodjarji Slovenije. V zadnjem (tretjem) katalogu je v opazno, da so uspeli narediti pomemben poslovno-razvojni napredek, saj le posodobitev in novi programi omogočajo podjetjem načrtovanje boljših rezultatov poslovanja.

Vsekakor je orodjarstvo pomembna industrijska panoga v vsaki državi. Tudi v Sloveniji so se po nekaj letih stagnacije in krizi v kovinski industriji uspeli ponovno utrditi. Tako najdemo v katalogu predstavitve vrhunskih izdelkov podjetij, kot so DAPLAST iz Šmartnega, ETA Cerkno, ETI Izlake,

Slovenski orodjarji so združeni v grozd, kajti sprotno posodabljanje tehnološke opreme je v njihovi panogi nadvse pomembno.

Gorenje Orodjarna, Iskra Bovec, Iskra Capacitors, KERN normalije Izola, Kovinoplastika Lož, LIV Orodjarna Postojna, ORO Postojna, Orodjarstvo POŽAR Postojna, Slavec MF Pivka, TCG Unitech LTH Škofja Loka, Unior Zreče in VAR Gornja Radgona.

Bernarda B. Peček

stem zaradi izgube jugoslovanskega trga znašel v krizi, kar so čutili tudi v Kemi. V tem času je zaradi upokojitve - ne prevrata - vodstvo podjetja prevzela sedanja ekipa, ki se je na osnovi enega ali dveh izdelkov podala v iskanje dodatnih izdelkov z novo dodano vrednostjo.

Kljub krizi ali pa zaradi nje je uspela s razvojem cele palete novih izdelkov za finalna dela v gradbeništvu. Tako je Kema danes največji proizvajalec tovrstnih specialnih materialov v državi. Danes, kot pravi direktor Branko Drvarič, namesto vagonov in kamionov peska odpravljajo z dvorišča vagoni in kamione finalnih izdelkov z veliko dodano vrednostjo. Blagovna znamka Kema je postala prepoznavna ne samo na domačem, ampak tudi na trgih nekdanje Jugoslavije, kjer imajo že ustanovljena svoja podjetja. Vse bolj se uveljavljajo tudi na vzhodnih trgih in tudi na trgih EU.

Primerjalna prednost

Na jubilej Keme je potrebno pogledati s širšega, recimo mu regionalnega razvojnega vidika. Kremenov pesek je ena od komparativnih (primerjalnih) prednosti te regije v odnosu do preostalih slovenskih regij, vendar se o njej nikoli ni govorilo kot o ključni. Ves čas v resnih analizah strokovnjakov pomeni Pomurje regijo z največ naravnimi

Branko Drvarič, direktor Keme: »Za podjetje in zaposlene ni lepšega plačila, kot to, da njihovi napori rodijo sadove in da trg potrjuje njihove odločitve. Z uspehi pride samozavest in pogum.

primerjalnimi prednostmi, ob tem pa je najbolj nerazvita. V okviru teh prednosti podčrtujejo geotermalno energijo in turizem, delno tudi kmetijstvo. O kremenovem pesku in proizvodih iz njega, ki dajejo prepoznavnost prostora – na eni strani med resda ožjo profesionalno skupino na področju gradbeništva, po drugi pa tudi med navadnimi potrošniki, saj ga skorajda ni Slovenca, ki ne bi bil na tak ali drugačen način malo »sam svojega mojstra« in se srečuje s Keminimi izdelki –, pa skoraj ni slišati. Dejstvo pa je, da »pade« blagovna znamka Keme v oči v vseh velikih tehničnih trgovinah velikih trgovskih centrov. V Kemi sicer ne pravijo tako, kot si je to dovolil reči nekdo, ki je danes na zatonu, da njegova blagovna znamka dviguje ime trgovine. Toda to bi lahko brez večjega zadržka zatrdili. Namreč, če se spomnimo izjav direktorja Branka Drvariča, vstop zlasti v tuje trgovske verige zaradi močnih tujih koncernov ni bil enostaven, toda s prebojem v enega

bilno lastniško sestavo, prislo
do strateškega lastnika, ki je
gotavši stabilen razvoj, po po
vativaciji je bila v začeti
tisočletja Kema izpostavljen
kar nekaj lastniškim turbo
cam. Naj spominimo eden
večjih lastnikov Cernus, ki je
koncentraciji lastniških deležev
napovedal prodajo dela z bi
pa tudi Pomurska investicijska
družba. Takrat jih je rešila
banka, ki je kupila delež iz
potem prodala Salonnu, kar
bilo tudi v interesu države
zaposlenih. V javnosti se je
novno postavilo vprašanje
»tujci«. Očitno Pomurje je
tranzicijskem času ni bilo
sobno vzpostaviti ključnih
nosti, ustrezne kapitalne struk
ture, ki bila sposobna kupov
podjetja in jih tudi aktivno up
vljati. V veliki meri po lastni
vdi, saj se vlagatelji certificirali
v domače sklade nikoli niso po
stavili v vlogo aktivnih lastnik
skladov, ki bi morali prein
žbo za upravljanje posredni
sne cilje po aktivnem napre
vanju domačih podjetij in upr
vljanju z njimi. Še dobro, da s
se vsaj dve zgodbi na ravni
jih lastnikov» dobro usli

VESTNIK

Janez Kučan, vodja vzdrževanja Cestnega podjetja M. Sobota

»Vlada nam ne verjame ...«

Škoda na občinskih cestah je velika tudi zaradi slabega večletnega vzdrževanja jarkov in propustov

Cestno podjetje M. Sobota, ki opravlja storitve tudi za Direkcijo R Slovenije za ceste in Ministrstvo za promet, ima podpisane pogodbe za vzdrževanje cest z občinami Tišina, Cankova, Rogašovci, Šalovci, Grad, Beltinci, Velika Polana, Dobrovnik, Kobilje, Turinčiče, Radenci in Razkričje. Za preostale občinske ceste skrbi občinska komunala ali druga podjetja.

Cestno podjetje M. Sobota vzdržuje skupno 250 kilometrov občinskih ter 440 kilometrov glavnih in regionalnih oziroma državnih cest. Seveda pa morajo k temu pristeti še 12 kilometrov pomurske avtoceste. Za državne ceste in avtoceste prinese denar iz državnega proračuna, medtem ko za občinske ceste iz občinskih proračunov – kolikor je denarja, toliko je vzdrževalnih del. Enostavna logika, nekateri župani razu-

meli narobe: če ni potrebe, zakaj bi dajali denar za vzdrževanje; zakaj bi prepogosto kosili jarke in čistili propuste, če ni dežja. Kazen za takšne napačne odločitve bodo čutili vsi občani!

Janez Kučan, vodja vzdrževanja pri Cestnem podjetju Murska Sobota, je že zbral podatke o škodi in jih posredoval Direkciji R Slovenije za ceste. Tudi Marko Tijanič, ki opravlja nadzor rednega vzdrževanja DRSC, si je ogledal uničene ceste in mostove – on je tudi edini, ki mu verjame. Na vladi in ministrstvu enostavno nočejo verjeti, da je neurje tudi v Pomurju povzročilo škodo na cestni infrastrukturi, saj so po medijih objavljali le posnetke narasle reke Mure.

»Največ škode je povzročeno na cestnem omrežju v občinah Rogašovci (11 mio sit) in Cankova (24 mio sit brez DDV-ja), pa tudi v šalovski občini je samo na cestah za okrog 10 mi-

Janez Kučan, vodja vzdrževanja pri Cestnem podjetju Murska Sobota

lijonov škode. Po naši oceni je bilo na državnem cestnem omrežju največ škode (15 mio) na zahodnem delu Goriškega, na primer Serdica, Kramarovci, Fikišinci, cesta Črenšovci– Raz-

križje pa je bila zaradi poplavl pet dni zaprta,« je povedal Janez Kučan.

Oceno in zahtevek za povrnitev škode na državnem cestnem omrežju so že poslali na vlado in ministrstvo, medtem ko obnovo občinskih cest financirajo občine – najprej bodo morale seveda seči globoko v občinske proračune, potem pa upati, da jim bo država povrnila stroške.

Je pa še nekaj, na kar je Kučan želel opozoriti: »Mi občinam sporočamo, kakšna dela na njihovem cestnem omrežju bi morali opraviti, vendar ker ni bilo nikoli dovolj denarja in ne velikih količin vode, so na jarke in prepuste pozabili. Zdaj pa so posledice tukaj. Za Beltince, Šalovce in Rogašovce imamo stalno precej naročil za dela, medtem ko druge občine niso naročale veliko nujnih vzdrževalnih del.«

Bernarda B. Peček

Rimska čarda – obetavna novica

Pred dobrim tednom je švicarski partner moravskotopliške občine pri projektu Rimska čarda Bijou Treuhand & Immobilien AG iz Luzerna mariborski projekt hiši, ki jim je že pripravljala idejno zasnovo, poslal ponudbo za pripravo projektne dokumentacije. Ker gre za posel, vreden 500 tisoč evrov, je to po besedah župana Franca Cipota dobro znamenje, da se zadeve premaknejo z mrtve točke. Drugih informacij občina od tujega vlagatelja ni prejela, še vedno pa ostajajo na stališču, da s prekinitvijo partnerstva še počakajo. Ob ustanovitvi podjetja Rimska čarda, d. o. o., aprila 2004 so namreč v ustanovni akt zapisali, da v kolikor partner v enem letu ne pristopi h gradnji, podjetje preneha delovati. Občina je v podjetje vložila dober milijon ustanovnega kapitala, drugo premoženje, zemljišče, vrtno in projekt, kar je kupila od Radenske, pa bi na podjetje prenesla po bančnem zagotovitvi o obstoju investicijskih sredstev tujega vlagatelja. – M. H.

Koncept Optimum

Druscovich napovedal dokapitalizacijo

Direktor družbe Koncept Optimum Miran Druscovich je pred sedmimi dnevi na sestanku z Jožefom Hajdinjakom, predstavnikom sindikata in delavci, ki so razpravljali o delu, zatrdil, da bo podjetje dokapitaliziral s pomočjo tujih partnerjev, kar bo splošno do 15. septembra.

Tudi bi dobil tudi denar za popravila delavci, ki so po vrnitvi s dopusta 19. avgusta dobili še nekaj dni dela spet ostale delavci. Jožef Hajdinjak je za Vestnik predal informacijo, da je vodja podjetja prepeljal menda v delavnice materiala, zato delavci, ki so se po dopustu vrnila, niso imeli kaj delati. Tudi po napovedanem inšpekcijskem nadzoru vendar dobile delovno knjižico, kar pomeni, da bodo ob popolni dokumentaciji na zavodu lahko začeli s postopki prijave v brezposelnost.

M. H.

Pogovori med vlado in sindikatom kmetov

O žgočih problemih v kmetijstvu

Prvi dan Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radavi so za medsebojno srečanje in pogovor o žgočih razmerah v kmetijstvu izkoristili predstavniki vlade in sindikata kmetov. Po besedah predsednika kmečkega sindikata Marjana Gošenca je srečanje s predsednikom vlade pomemben dosežek slovenskega kmetijstva, saj je bil Janez Janša prvi predsednik vlade, ki se je bil pripravljen srečati z njimi.

Srečanje in pogovori so potekali za zaprtimi vrati, z njihovo vsebino pa se ne sme deliti. Srečanje so organizirali ministrica za kmetijstvo in predsednik sindikata kmetov, Lukačičeva je povedala, da so največ časa namenili davčnim problemom, še posebej zakonu o dohodnini, ki po novem močno ogroža slovenske kmete ter ogroža prevzema kmetij in vlaganja v kmetijstvo. Govorili so o zemljiški politiki, delovanju Agencije za kmetijske trge, ki niso mogli tudi mimo zborničnega prispevka in obveznega prispevka, sindikat se je s predstavniki vlade dogovoril, da bo intenzivno sodeloval pri izdelavi novega, popravljenega zakona o dohodnini, ki naj bi bil spremljen. V sindikatu so zadovoljni, da bodo kmetijski sredstva v letih 2006 in 2007 črpali po načrtih, sprejetih že v letu 2007, upajo pa, da bo vlada uresničevala in objavljala razpise za kmetijske projekte, da bodo kmetje uspeli pripraviti projekte in se prijavljati.

Ludvik Kovač

Ujemite priložnost! Investirajte na svetovna tržišča

Naložbeno življenjsko zavarovanje Naložba Veliki zmaj vam ponuja odlično priložnost za udeležbo v donosu košarice delnic mednarodnih podjetij, ki aktivno vlagajo in prodajajo na hitro rastoči kitajski trg.

- Minimalno vplačilo v enkratnem znesku: **1.000 USD**, v tolaški protivrednosti, preračunani po prodajnem podjetniškem tečaju NLB na dan vplačila
- Naložbeno obdobje: **do 30. oktobra 2015**
- Vpis: **od 29. avgusta do 7. oktobra 2005** z možnim predčasnim zaključkom

Obiščite naše svetovalce v poslovalnicah Nove Ljubljanske banke.

Zavarovalnica, ki sklepa zavarovanje: NLB Vita, življenjska zavarovalnica d.d., Ljubljana. Zavarovanje tržiti: Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, ki pri tem nastopa kot zavarovalni posrednik. Naložba Veliki zmaj ni depozit in ni vključena v sistem zagotovljenih vlog. Naložba Veliki zmaj je naložbeno življenjsko zavarovanje, pri katerem je donos v celoti odvisen od gibanja vrednosti enot investicijskega sklada. Vračilo najmanj neto vplačane premije ob izteku zavarovanja je naložbeni cilj upravljalca investicijskega sklada. Obstaja tveganje, da bo znesek izplačila naložbenega življenjskega zavarovanja lahko nižji od neto vplačane premije. To tveganje, ki ga sicer prevzema zavarovalec, zmanjšuje jamstvo KBC Bank NV, opisano v pogodbeni dokumentaciji.

ljubljanska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Barometer

Franc Šonaja iz ŽVZ je v torek opravil licitacijo plemenitih telic, ki so jih po dolgem času spet izvozili v Bosno.

Silvo Šarkanj, regijski koordinator SDS za Pomurje, bo to očitno ostal še en mandat.

Anton Slana, župan in kmetijski svetovalec, je zaščitil delo svetovalcev, s tem da se ni izrekel o odgovornosti predsednika kmetijske gozdarske zbornice za nastali položaj. Le-ta bi kot zaščitnica kmetijskega interesa morala dogovoriti jasna pravila igre pri izpolnjevanju pogojev za pridobitev subvencij, ne pa dovoliti njihovega spreminjanja.

Brigita Čufar iz Podgorja je aktivna na več področjih, najbolj pas ji je pri srcu gasilstvo. Med drugim je tudi predsednica gasilskega društva.

Branko Palatin je z izrečeno sodbo v primeru Petek razočaral pričakovanja javnosti. Ob tem niso izpostavljeni drugi akterji, predvsem preiskovalci, ki očitno niso bili sposobni zbrati dovolj obremenilnih dokazov, čeprav so to počeli tri leta.

Sobočani, v vašem mestu je tudi kino

Duša Škof: Z racionalizacijo najprej pokriti izgubo

Regijsko središče bi si zaslužilo večnamensko kulturno dvorano

Pomurski kinematografi se borijo za preživetje, to je jasno kot beli dan. Kinematografa v Gornji Radgoni in Ljutomeru sta bila avgusta zaprta, kar ni bila ravno promocija za njuno dejavnost, medtem ko je kino v Murski Soboti svoj spored tudi med počitnicami nemoteno predvajal dalje.

Pred tem se je kino v Gornji Radgoni pri marsikateri predstavi boril za število gledalcev, saj jih včasih ni prišlo niti pet (kar je pomenilo nepredvajanje filma, op. p.), kino v Ljutomeru pa je nekako skoraj vedno našel majhno, a stalno število obiskovalcev, kar pa h kakšnemu dobremu finančnemu prometu prav gotovo ni prispevalo. Prodane vstopnice pa so ravno najpomembnejši zaslužek kinematografov, saj se do teh kulturnih institucij občine obnašajo, kot da so »trinajsto prase«.

Prednosti in slabosti lokalnih kinodvoran

Vsakemu normalnemu človeku pa je jasno tudi, da je gledanje filma na velikem platnu v kinu neprimerljivo večji in kvalitetnejši užitek kot gledanje filma na televiziji ali celo na računalniku. Naj ponovimo zdaj že znano frazo, da je gledanje filma na računalniku ali na televiziji v primerjavi z gledanjem v kinu nekaj takega, kot če bi namesto v živo koncert poslušali samo preko telefona. A kljub temu sta ravno televizija s svojimi kabelskimi programi in računalnik »glavna krivca« za životarjenje ali propad velikega števila mestnih ali lokalnih kinematografov. Kdo se sploh še spomni rednega kina v Lendavi? Ali veste, da je kino nekoč obstajal tudi v Šalovcih? In pa seveda udobnost in funkcionalnost dvorane. Ravno ta zadnja dejavnika prispevata k uspehu velikih multikinov v večjih mestih, ampak posledično so tudi tam zaprli nekatere manjše kinodvorane v centrih. Vendar se počasi vrača tudi obratni trend. Vedno več je ljudi, ki se borijo in zahtevajo, da majhni mestni in lokalni kinematografi ostanejo, se relativno obnovijo in posodobijo, tako da bi kino spet dobil tisto nostalgичno podobo, pomešano s sodobnim užitkom ob gledanju filma.

Kljub »ofucanosti« opreme sanje o dnevni aktivnosti še živijo

V Murski Soboti se za takšno podobo bori nova programska voditeljica Duša Škof iz Zveze kulturnih društev Murska Sobotica. Julija letos je, ob svojem siceršnjem delu, zamenjala še delo dotedanjega kinooperaterja in programskega vodjo Toneta Voka, ki se je upokojil. V zadnjih treh letih je kino Park v Murski Soboti zabeležil največ izgube,

zato je sedaj prva naloga zmanjšanje te izgube. Kljub temu pa načrti o svetlejši prihodnosti kinodvorane še živijo. »Lastnik kina je od vsega začetka občina, ki ga je tudi zgradila, mislim da leta 1956. Če se mene vpraša, je bila ta gradnja zelo velikopotezna. Kar se arhitekta Novaka in občine tiče, je to ena redkih arhitektur, ki v Soboti »štima«. Dolgoročno gledano, 450 sedežev v tistem času je bila zelo pogumna in velika poteza. Na žalost se v zadnjih desetih letih ni nikoli toliko vlagalo v kino, da bi to zdržalo do dandanes. To je sedaj »ofucano«, da bolj »ofucano« ne bi moglo biti. Predvsem sedeži in pa tudi projektor. Mislim, da imamo najstarejši projektor v Sloveniji. Je pa res, da je novi projektor strahno drag. Zanj bi bilo treba odšteti milijone. Ampak mi še vedno imamo sanje, ki smo jih izdelali že pred desetimi leti. V načr-

predstave bi se platno samo spustilo dol, kar bi bilo zelo enostavno. »Mi smo sanjali o tem, da bi se v ponedeljek, torek, sredo in mogoče še v četrtek dogajale gledališke in lutkovne predstave ter glasbeni koncerti, preostale dni pa bi funkcioniral kino. Kar pomeni, da bi bila ta dvorana dnevno aktivna in zasedena.«

Spremembe, ki so se že začele dogajati

O tem so pisali na vse možne naslove, v Ljubljano, na ministrstvo ... in tudi finančno ovrednotili projekt. Gre za relativno velik denar. Ljubljana oz. ministrstvo je pripravljeno dati zraven samo 10 odstotkov, ker spada občina Murska Sobotica med relativno bogate slovenske občine in ne leži na dvojezičnem ozemlju. Tako da je ta zadeva trenutno na čakalju.

Kino Park ima v zadnjem času prijaznejši dostop za obiskovalce na vozičku.

Tako naj bi nekoč, če bo vse po sreči, izgledal severozahodni del soboškega kina.

tu in javnem razpisu o prenovi kinodvorane smo predvideli, da bi kino hkrati prenovili tudi v gledališko dvorano, ker je ta v gradu definitivno premajhna. Po načrtu bi oder v kinodvorani poglobili, skupaj z njim bi razširili tudi nekatere druge stvari, tako da bi pridobile garderobe in prostore za vaje. Zgoraj pa bi naredili galerijo. V primeru kino-

»Sprememba bi bila, če bi se v ta kino vložil določen delež denarja. Tako da sedaj mi lahko naredimo le minimalne spremembe.« In te so se po prihodu Duše Škof že začele dogajati: kino je do obiskovalcev postal prijaznejši, predstave predvajajo v vsakem primeru, tudi če pride samo en obiskovalec, poskušali bodo prikazati vse filme, ki pridejo na

Duša Škof: »Mi lahko obiskovalcem najprej nudimo prijaznost in ustrežljivost.«

deljski termin ob 21. urah, prej ni zgodilo že celo dogajanje. Enako se je zgodilo tudi pri no osvežilno ameriško dramo Stranpoti. Zaradi racionalizacije so ukinili srednje predstave, ki so bile prej bolj masovne v stilu »bo ali ne bo«, za isto maloštevilne obiskovalce, ki so drznili tvegati ogled ob tem času. Iz istega razloga so ukinili redno zaposlitev novega kinoposrednika, ki je sedaj zaposlen samo pogodbeno od centra do centra, je, odpuštili pa so tudi delavca, ki je čistil, tako da blagajničar hkrati tudi čisti. To pomeni, da je samo ena oseba v kinu redno poslana.

Ponovno abonmaj za srednješolce

»Poleg izbire filmov je pri mojem delu še veliko organizacijskih stvari; treba je paziti na rokovnike, da veš, od kod film pride in kam gre po našem predajanju. Slediti moram neki logiki predvajanja, da se ne zgodi, da bi bili v enem mesecu štirje, hkrati pa v enem tednu dve grozljivki, drugem tednu pa dve romantični komediji,« pravi Duša. Vse bodo ponovno poskušali postaviti abonmaje za srednješolce, ki so le-tim ponujali ogled filmov z določenim rednim cenam.

Drugače pa bodo redne cene kinopredstav 800 in 900 tolarjev, s tem da se v septembru letos min predvajanja znova vračajo na 18. in 20. uro. Na sporedu bo nekaj filmov, na katere je vredno opozoriti, kot npr. akcijska drama Gospodariji Dostojstva, avstralskenofantastična shrljivka Ustavenofantastična shrljivka, nek metulja, domišljajska drama, škotska komedija Charlie in tovarna čokolade, shrljivka Anthony Zmer in seveda veliki hit Gospod in gospa Smith v glavni vlogi in Bradom Pittom v glavni vlogi. Oktobra pa naj bi na soboško platno prišli filmi, kot so Evropa iz opere, Krvava romanca, Črna izstični štirje, 9 orgazmov, Črna Blueberry. Duša pa si zelo želi, da bi lahko v kino Park predvajali tudi domišljajske drame, saj li tudi domišljajske drame. T. K., foto: T. K.

slovenska platna, ustreči pa želijo tudi bolj zahtevnim gledalcem, ki so bili dolgo časa najbolj prikrajšani. Tako so drame in bolj umetniški filmi večkrat na sporedu kot prej in tudi v boljšem terminu. Ena od skoraj revolucionarnih sprememb se je zgodila pred kratkim, ko je Duša postavila pretresljivo angleško dramo Vera Drake kar v udarni ne-

Leo club Murska Sobota z novim predsedstvom

S prvim septembrom je v dobrodelnem društvu Leo club Murska Sobota začelo delo novoizvoljeno predsedstva kluba. Predsedstvo je bilo sicer izvoljeno že na aprilski skupščini, vendar novo vodstvo prevzame funkcije z novim letom, ki se začne s septembrom.

Dosedanja predsednica Marjeta Benko je tako nasledila Simonu Rituper, prvi podpredsednik je postal Simon Sever, dosednji tajnik Samo Kočila pa drugi podpredsednik. Na mestu tajnika ga je zamenjal Vito Stajnik, funkcijo kustosnika pa bo še naprej opravljal Simon Suhadolnik.

Leo club je delovanje kluba ocenila kot zelo uspešno, s čimer so se strinjali tudi člani. Med večjimi akcijami v preteklem letu je bila Otroška karavana na Soboških dolinih, letos so med drugim obiskali tudi štiri socialno ogrožene otroke, februarja so z Valentinovo imenico napolnili dvorano v slovenskem gradu, petnajst poslušalcev osnovnih šol je sodelovalo pri dobrodelni akciji pri razpisu Kriznemu centru Murska Sobota so pomagali z različnimi potrebščinami in denarjem, dnevi so v Ljubljani organizirali pomursko regijo.

Leo Europa Forum, ki je udeležilo okrog 300 ljudi iz vse Evrope. Društvo in vizija kluba bo tudi v prihodnje ostala nespremenjena, kar pomeni, da se bodo člani tudi v prihodnje trudili pomagati tistim, ki so v potrebi, ter prispevali k razvoju in vsemu predku pomurske regije v sodelovanju z besedami nove predsednice Simone Rituper: »Ne smemo pozabiti, da je pri delovanju in aktualnosti v zvezi z delovanjem kluba pa si lahko ogledate tudi na spletnem naslovu www.leoclubms.si.

J. Ga.

Društvo Mozaik ponovno uspelo

Pritegniti sposobne, pa tudi »normalne«

Soboško društvo za socialno vključenost bo prejelo 270 tisoč evrov za projekt Usposabljanje za delo v socialni ekologiji

Od socialne ekonomije do socialne ekologije je bil eden od naslovov v brošuri iz predhodnega projekta z naslovom Nove poti do socialne vključenosti; tokratni projekt je nekakšna nadgradnja, saj bodo ljudi, ki so jih uspeli s pravilno motivacijo pridobiti za delo, usposabljali za mentorje.

Mozaik – društvo za socialno vključenost je konec julija z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve prejelo obvestilo, da so uspeli s prijavljenim projektom z naslovom Usposabljanje za delo v socialni ekologiji, ki so ga prijavili za pridobitev sredstev s področja Maksimalizacija človeških virov v območju regij v okviru Pharovega programa. V okviru tega projekta bodo usposabljali 10 mentorjev s področja gradnje hiše na tradicionalni način, ekološke pridelave in predelave živil ter ohranjanja krajine. V 18 mesecih morajo usposobiti tesarje, mizarje, slamkrovnice, peke, agronome in druge poklice, ki bodo po sklenitvi projekta izobraževanja v prihodnje delovali vsak s svojo skupino težje zaposljivih ljudi iz marginalnih socialnih skupin. Njihov cilj je »demarginalizacija« teh ljudi, ki naj bi bili v prihodnosti tako usposobljeni, da bi sami pisali programe in projekte ter opozarjali na družbeno neenakost. Čeprav je nekdo na vozičku, je vseeno lahko velik strokovnjak, je prepričan Alojz Kavaš z Inštituta R Slovenije za rehabilitacijo, za katerega je značilno, da nima službenega in zasebnega časa, ampak je njegovo delo preprosto tudi njegovo življenje.

Strokovnjakov, ki bodo sodelovali pri izvedbi projekta Usposabljanje za delo v socialni ekolo-

Alojz Kavaš

giji, je kar precej: dr. Aleksander Šiftar, Goran Milošević, Zita Flisar Novak, Romeo Varga, Daniela Topolovec, Marjan Kerčmar, Tatjana Buzeti, Lidija Šomen, Stojan Habjančič in mag. Majda Bagar Povše.

»Vključiti marginalne socialne skupine v ekologijo, to je tisto, kar si želimo – težje zaposljive zaposliti v smislu trajnostnega razvoja, ne pa delati neke vmesne delavnice, delovno terapijo in drugo. Zdi se mi, da se je ta postmoderna paradigma že uveljavila tudi v našem občestvu, v Prekmurju in Pomurju. Seveda pa naši Prekmurci to neradi slišijo... Jaz jim govorim o tem že od leta 1983, pa o tem še vedno neradi poslušajo. Moje poslanstvo je res o tem govoriti, bi pa bilo še lepše, če bi uspel tudi kaj narediti,« je povedal

Alojz Kavaš, ki pa nekoliko z nezaupanjem gleda na prihodnje vodenje in funkcioniranje Krajskega parka Goričko. Vizija njihovega delovanja pa je kar močno povezana z območjem Goriškega, kajti njihov namen je, da bi po pokrajini postavili 50 tovrstnih tradicionalnih hiš, v katerih bi izvajali različne ekodejavnosti.

»Nisem toliko čeden, da bi vedel, če mi bo po dvajsetih letih prigovarjanja in govorjenja vendar uspelo. Do sedaj so imele občine in agencije »pomembnejše delo« in niso imele časa ukvarjati se z »marginalci«, tako da sem moral ustanoviti svoje društvo Mozaik – društvo za socialno vključenost, da smo lahko prijavili projekte. Zdaj bomo ustanovili še zavode; študente in invalide poskušamo pritegniti iz Ljubljane in Maribora, radi pa bi tudi, da bi se v naše delo vključili »normalni«, vendar je vse prevečkrat še prisoten predsodek, češ jaz za invalide že ne bom delal,« je povedal z Inštituta R Slovenije za rehabilitacijo.

Bernarda B. Peček

Vinski festival v Lendavi

V sklopu prireditev Lendavskega trgatev, ki letos poteka od 13. avgusta do 10. septembra, so v soboto na Glavni ulici v starem mestnem jedru pripravili 9. vinski festival.

Na prireditvi je bilo ob ponudbi vina in domače hrane poskrbljeno tudi za etno glasbo, vendar pa je vzdušje nekoliko okrnilo deževno vreme. Prireditve je organiziralo podjetje Turizem Lendava, ki je ta dan na prireditvenem prostoru odprlo tudi prostore turistične pisarne. Na prireditvi so svoja priznana vina ponujali vinogradniki in podjetja: Ludvik Cuk iz Lendavskih Goric, Štefan Volgy iz Pinc, Dušan Dervarič z Dolnje Bistrice, Milan Kranjc iz Lahonec, Kmetijsko gospodarstvo Lendava – Grajska klet Lendava, Jože Kleiderman iz Lendave, Marjan Levačič iz Lendave in Štefan Škrilec iz Trimlinov. Obiskovalci pa so lahko izbirali med laškimi rizinom, traminem, sauvignonom, sivim pinotom, renskimi rizinom in vrsto drugih sort vin. – J. Ga.

na internetu:
www.p-inf.si

Podatke za informiranje, d. d. ul. v. Novaka 13, M. Solota

Matvez Pintar

Barometer

Tone Turnšek, generalni direktor Pivovarne Laško, ki je med drugim poudaril, da so »prijateljsko« prevzeli Radensko po posvetu pri nekdanjem predsedniku Milanu Kučanu, odhaja v pokoj.

Dušan Bencik, direktor Panonskih term, kljub neugodnim vremenskim razmeram in gradbiščem dosega solidne poslovne rezultate, ki se pozitivno odražajo na poslovanje Save.

Andrej Marinc, stečajni upravitelj Planike, se ni uklonil pritiskom, da bi gorenjski del še naprej živel na račun izčrpanja turniškega obrata. Turniški del prodaja kot samostojno celoto. Hkrati je lahko tudi zgled za nekatere tukajšnje stečajnike, da vidijo, kako se učinkovito vodijo stečajni postopki.

Rudi Cipot, »glavnik« pri Zavarovalnici Triglav M. Sobota, se po zadnjih poplavih drži načela, da kdor hitro da, dvakrat da.

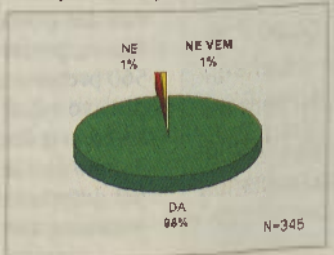
Alojz Antolin v okviru Košičevih dni ponovno pripravlja tradicionalni zelenjavni dan na Ivancih. Pridelovanje zelenjave postaja vse pomembnejše za krajane Ivanec, ob tem pa raste tudi povpraševanje po tej zelenjavi na trgu.

Črenšovci Steza proti Bistrici da

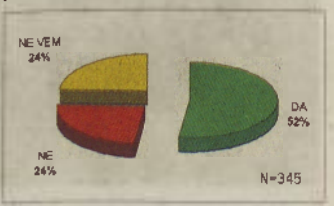
Policija bi lahko storila več

Da sta kolesarska steza in pločnik nujno potrebna, menite skoraj vsi vprašani, le trije od 345 vprašanih ste bili mnenja, da to ni potrebno. Pričakovanja občanov od nove medobčinske inšpektorice so velika, saj vas več kot polovica meni, da bo naredila red na tem področju, 24 odstotkov pa vas meni, da temu ne bo tako. Zadnje vprašanje pa je kar v nebo vpijoče. Skoraj tri četrtine vas je nezadovoljnih z delom policije ter

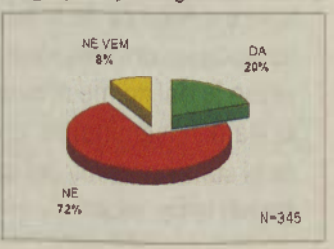
Bi bilo koristno zgraditi pločnik in kolesarsko stezo med Črenšovci in Srednjo oz. Gornjo Bistrico?

drugimi pristojnimi organi pri reševanju in preprečevanju kaznivih dejanj. Z njihovim delom vas je zanimalo, ali pričakujete, da bo nova medobčinska inšpektorica prispevala k zmanjšanju onesnaženja okolice in čistejši podobi naselij?

Ste zadovoljni z delom policije in drugih pristojnih organov?

Danes objavljamo mnenje inšpektorice v raziskavi iz območja Črenšovci. V zadnjem vprašanju smo prebivalce omenjenega kraja spraševali naslednje vprašanje:

Menite, da bi bilo koristno zgraditi pločnik in kolesarsko stezo med Črenšovci in Srednjo oz. Gornjo Bistrico? Ali pričakujete, da bo nova medobčinska inšpektorica prispevala k zmanjšanju onesnaženja okolice in čistejši podobi naselij? Menite, da bi bilo koristno zgraditi pločnik in kolesarsko stezo med Črenšovci in Srednjo oz. Gornjo Bistrico? Ali pričakujete, da bo nova medobčinska inšpektorica prispevala k zmanjšanju onesnaženja okolice in čistejši podobi naselij? Menite, da bi bilo koristno zgraditi pločnik in kolesarsko stezo med Črenšovci in Srednjo oz. Gornjo Bistrico? Ali pričakujete, da bo nova medobčinska inšpektorica prispevala k zmanjšanju onesnaženja okolice in čistejši podobi naselij?

Mojca je izkoristila svoj talent in veselje do ustvarjanja Bo slavna, bogata ...?

Mojca Bernjak iz Melinca je 23-letna študentka oblikovanja v Ljubljani. Obiskala sem modno revijo v slovenskem glavnem mestu, na kateri so se predstavili tudi Mojca in njeni sošolci.

Revija je nastala ob sodelovanju različnih predmetov, ki so potekali v preteklem šolskem letu. Tako vključuje oblačila, tekstilije, tisk, pletenje, risanje, slikanje ... Kreacije so bile ocenjene pri predmetu ocenjevanja oblačil, nekatere pa so dobile tudi kritiko v revijah, kot so Elle. Ona idr. Predstavitev je vsem pomenila odskočno desko za naprej. Na reviji je bilo prisotnih kar nekaj velikih imen iz sveta mode v Sloveniji. Kako jo bodo izkoristili, pa je odvisno od njih samih.

Mojca se je predstavila s kolekcijo, ki jo je poimenovala Mojca otroštvo, za njo pa je porabila kar tri mesece časa. Pravi, da navdihe jemlje iz sveta okoli sebe predvsem pa iz narave in glaseb.

– Kako bi se sama opisala? kakšna si bila kot otrok? Si že takrat ustvarjala?

»Ja, kot otrok sem kar dosti ustvarjala. Predvsem sem dosti risala. Najraje sem se igrala sama

ter si ustvarjala svoj svet domišljije, v katerega sem se najraje zatekala. Drugače pa sem bila precej igriv otrok.«

– Kaj te je navdušilo nad samim študijem, glede na to, da si prej obiskovala gimnazijo? Mora biti človek

za ta študij kaj posebnega?

»Za študij sem se odločila na podlagi tega, ali bom izkoristila talent in veselje do ustvarjanja ali pa grem študirat biologijo, ki me tudi zelo zanima. Tako sem pol pristala na oblikovanje.

Predvsem moraš imeti dosti domišljije in idej, kot drugo pa moraš imeti umetniško žilico, da lahko te ideje spraviš na papir in kasneje, če je ideja dosti dobra, jo vizualiziraš oz. izde-laš.«

– Kako poteka tvoj povprečen študijski dan?

»Dan se začne seveda najprej s kavo. Potem grem na faks, kjer preživim večino časa na predavanjih ter praktičnih vajah. Pozno popoldan se odpravim domov, kjer potem sledi počitek oz delo za faks.«

– Kje se vidiš v prihodnosti: za deset let, na stara leta... imaš kakšne posebne načrte?

»V prihodnosti nameravam biti slavna in bogata (ha, ha ha ...). Ne, ne, v prihodnost še ne vem, kaj bo. Za enkrat moram končat študij, napisati diplomu, potem pa bomo videli. Vsekakor pa nameravam iti nekam na izmenjavo ali podiplomski študij.«

Mojca Bernjak

– Imaš še kakšne druge hobije?

»Moji hobiji se gibljejo okrog oblikovanja (oblačila, tekstilije, modni dodatki ...), drugače pa treniram tudi kick-boxing.«

– Kakšno hrano imaš rada?

»Sem vegetarijanka, tako da jem predvsem sadje in zelenjavo. Ampak ni je čez študentsko pašto, ha, ha, ha ...

– Želiš kako posebno ime, za katerim bi se skrivala kot oblikovalka?

»Imam jih kar nekaj, ampak še nisem odločila.«

– Kje oz kaj vse lahko dela človek s tako izobrazbo, kot boš ti v kratkem dosegla?

»Moj odgovor bo zelo kratek: Vse, za kar si postaviš cilj in si pri tem pripravljen tudi vse sto-

riti, da boš ta cilj dosegel (razen seveda da pri tem nikogar ne poškoduješ ali oškoduješ).«

– Kot prvo pa moraš verjeti vase. Mnogim ljudem se stvari na modnih bruh zdi jo »odštekane«. Kaj bi ti rekla v odgovor?

»Poznamo več vrst modnih revij. In te, ki jih najbolj poznamo, so »visoka moda«.

Tu ponavadi oblikovalci predstavijo smernice nove sezone. Stvari so bolj »odštetane«, ker te revije neke vrste odskočno desko predstavitev oblikovalcev stvari in njihove inovativnosti, zato morajo pritegniti čim bolj vizualno. Oblačila so kostumska in ne vsakdanje nošenje. Druga pa so narejena za bolj funkcionalno uporabo.«

Katja Kloba

Eva Koltaj Kocan: Življenje se rodi iz ljubezni

Več družin s tremi otroki

Porodnišnica je hiša veselja

Ob množstvu odgovorov, ki nam jih na vprašanje, zakaj vse manj rojstev, ponujajo različne vede, oblast in politika, zdravnica Eva Koltaj Kocan preprosto pravi: »Premalo je ljubezni.« Tiste prave ljubezni, o kateri je J. Welwood v knjigi Ljubezen in prebujenje zapisal, da njena toplota prebudi v nas življenje in zaradi nje se bočemo odpreti, roditi, rasti in seči po svetlobi.

Ljubezen pa se lahko rodi v notranjem miru, toda naš svet obvladuje hitenje. Hitenje je kot vrtinec, ki golta mlade ljudi, potem pa jih v naprežanju za lažnim življenjem izžene in praznih duš izvrže na površje. »Vse je ena sama dirka, v kateri izgubimo stik s svojo dušo,« je razmišljala sogovornica. Srečo lovimo tam, kjer je ni, resnična pa je v čudežu življenja. »Resnično. Po tolikih letih mi je rojstvo še vedno čudež življenja, prekrasen; in narava je naredila tako, da po porodu pozabiš na bolečino in ostane le lep spomin. Srečen človek naj bi stremel za tem, da mu v spominu ostanejo lepe stvari v življenju, slabe pa izbrše,« je še dejala. Za ljudi, ki se jih rojstvo dotakne kot velika skrivnost, je porodnišnica hiša veselja. Zato jim je zapletanje pri opremljanju porodnišnice nerazumljivo. Rojstvo je vendar dogodek, ki si zasluži le najboljše. »Želim si, da bi lahko nudili boljše in prijetnejše pogoje rojevanja z več zasebnosti in da bi ga mladi starši resnično doživeli kot najlepši trenutek v življenju,« je povedala Eva Koltaj Kocan, predstojnica oddelka za ginekologijo in porodništvo murskosoboške bolnišnice.

Pred petimi leti so v murskosoboški porodnišnici začeli z materinsko šolo in vabljenjem očetov, da skupaj z mamo doživijo porod. Sedaj se za to odloča polovica očetov, kar je uspeh, čeprav se morda drugje že ponašajo z višjim deležem. Sodelovanje očeta pri porodu je pomembno, saj se na ta način, tako Eva Koltaj Kocan, uvrsti ljubezen, oče pa je že od rojstva otroka dejaven pri njegovi vzgoji in si z mamo delita obveznosti. Če je tako, potem je tudi več upanja, da se bo v družini rodilo več otrok. In v zadnjem času se jih res rodi več.

Po pregledu podatkov o porodih v murskosoboški porodnišnici se je v zadnjih dveh letih povečalo število žensk, ki so rodile tretjič. Dobra polovica žensk namreč rodi prvič in ta delež ostaja nespremenjen, dobra tretjina jih rodi drugič, število

tretjih porodov pa se je v dveh letih povzpelo na skoraj desetino. Zanimljivo pa ostaja delež žensk, ki rodijo četrtič ali petič. V tem času se je rodilo tudi precej dvojčkov, predvsem zaradi medicinske pomoči ob zanositvi.

Tako kot povsod po Sloveniji pa se je tudi pri nas povprečna starost ženske ob prvem porodu zvišala in je sedaj okoli devetindvajset let, čeprav je še pred petimi leti bila petindvajset let ali najnižja v Sloveniji. »Starost matere ob prvem porodu pa je pomembna, saj z leti število zapletov poraste, izraziteje po petintridesetem letu,« je povedala zdravnica z dolgoletnimi izkušnjami. Tveganje za otroka in mater pa je večje še po medicinski pomoči pri zanositvi in zaradi socialnih razmer. Čeprav slednjo povezuje statistično še ni mogoče dokazati, je ta po izkušnjah naših zdravnikov zelo jasna. Ženske najbolj skrbijo, da bodo zaradi nosečnosti izgubile zaposlitev, nekatere pa zaradi številnih obveznosti kar »pozabijo« nase in na svoje zdravje.

Vse pa si vendar najbolj želijo, da bi rodile zdravega otroka. »Presejalni testi so postali moderni in še sreča, da jih imamo, na žalost pa jim kljub sodobnim pripomočkom tega ne moremo povsem zagotoviti. Ali je otrok zdrav, vidimo šele, ko je rojen, in hvala bogu je večina zdravih,« je v razgovoru poudarila sogovornica. O spolu pa na srečo še vedno odloča le narava, ki poskrbi, da je vse tako, kot mora biti, torej da se ohrani ravnovesje in da se na sto pet dečkov rodi sto deklic. »Želja po otroku določenega spola je meni povsem nerazumljiva, čeprav nekateri ob rojstvu ne morejo skriti razočaranja. Mislim, da je lahko srečen vsakdo, ki dobi zdravega otroka in če je ta želen in ljubljen od trenutka, ko je bil spočet,« je povedala Eva Koltaj Kocan.

Majda Horvat

Brigita Čufar

Gasilka polnih 22 let

V desetini Naj gasilk iz Slovenije

Brigita Čufar iz Podgorja, je v izboru za Naj gasilko, ki jo pripravlja Nedeljski dnevnik, zasedla tretje mesto. »Biti v desetini Naj gasilk iz cele Slovenije je že ena takšna stvar na katero sem zelo ponosna,« pravi Brigita.

Največ glasov je sicer prišlo iz domačih logov: »Člani našega društva so speljali vsesplošno akcijo z nakupovanjem časopisov, iskanjem in zbiranjem glasovnic,« se smeje, a tako pač je, vsak glasuje za svoje.

Brigita je gasilka polnih 22 let, čeprav to ni tradicija v njeni družini, »Je pa zato v močevi. Ko sem se poročila in se preselila v močevi sredino me je občutek, biti gasilec in pomagati ljudem popolnoma prevzel. Tisti glavni 'krivec' za to, da sem se

»V moji družini smo vsi gasilci. In mislim, da tudi sama ne bi mogla delovati in biti tako uspešna če ne bi imela sto odstotne podpore družine. Veliko je odrekanj, veliko je dni ko me ni doma, ko sem na sestankih, seminarjih. In če mi družina ne bi stala ob strani tudi sama ne bi mogla biti to kar sem.«

začela vedno bolj zavzemati za gasilsko poklicno mojstevstvo. »Ze kar nekaj časa je Brigita aktivna v operativni in na organizacijskem področju. Dva najst let je delovala ko blagajničarka v domačem gasilskem društvu Podgorje v Apaski dolini, sedaj pa je že tri leta na položaju predsednice domačega gasilskega društva. Brigita je tudi mednarodna sodnica gasilsko športnih disciplin, je članica sveta članic v Gasilski zvezi Slovenije. To je posebna komisija, ki deluje znotraj zveze in jo sestavljajo članice, ki zastopamo svoje regije. To se pravi, sem tudi zastopnica naše regije za delo z ženskami v poveljstvu regijskega sveta, ki deluje v vaši regiji in članica tekmovalnega odbora ko gre za tekmo vanja višjega nivoja.«

Sicer pa Brigita na položaj gasilstva v Sloveniji gleda kritično. »Gasilci smo humanitarna organizacija in delujemo na prostovoljni bazi. Imamo nekaj poklicnih organizacij, ki so na drugačnem nivoju in jih država tudi drugače upošteva. Mi pa nismo, kot gasilska društva pa delamo v prostovoljnem duhu, da pomagamo ljudem. Mislim, da naša država zelo, zelo malo naredi za ta naš položaj. Ne mislim da ne naredi ničesar, vendar po moji oceni malo. Zmeraj smo namreč potisnjeni na stran, vsakič moramo vedno znova in znova dokazovati, da smo vredni zaupanja.«

In kaj pravi o tem, da imajo ljudje kritično mnenje o gasilstvu? Da se jim zdi, da gasilci vse preveč denarja porabijo za svojo opremo? »Uspešnost našega operativnega dela meji samo na to, da imamo dobro opremo, da imamo dobra vozila, da imamo rimi lahko pridemo na kraj nesreče. To je naš pogoj, brez tega ne moremo delati. Kaj nam pomaga vozilo, če nimamo opreme, kaj nam pomaga aparat, če nimamo gorilne gasilne opreme? Brez tega ne bi lahko rešili žrtev ali njene dobrine. Brez tega gre. Brez dobre opreme in tehnične nadgradnje njih vozil ne gre.« Brigita je navdušena nad gasilstvom prenesla ne le na članice svojega društva, pa se članstvo njihovega gasilskega društva približno 110 članov, pokrivajo pa območje devetih vasi, ki imajo 560 prebivalcev: »Naše gasilsko društvo je v našem kraju društvo v naši občini, spadamo v sektor Agencije, katerem je šest gasilskih društev, saj v njem deluje da smo eno aktivnejših društev, saj v njem deluje pet desetini in vse delujejo tudi na tekmovalnem področju, kjer dosegajo zelo dobre rezultate.«

Vanja Petjanec

Poslanstvo Marije Marič

Zapisovanje življenjskih zgodb

V Radencih, pri KUD-u Bublji, pripravljajo že četrto knjigo življenjskega roba do skorjice kruha. Nosilka kar zahtevnega in večletnega projekta pa je predsednica Bublje Marija Marič.

Zapisovanje življenjskih zgodb so začeli leta 1999, ko so v Radencih pri Lutomeru poslušali predavanje dr. Marije Makarovič, ki je na ta način v številnih knjigah ovekovečila predvsem slovenske Slovence. V krožku za kreativno pisanje je pod njenim nadzorom začela nastajati prva knjiga Med vrelec, mlini in klopoti. Navedeno navdušenje je pri tem pomagala Marija Marič, in leto po prvi je izšla še knjiga Od Murskih goric do vinskih gor, čez dve leti pa Reke življenja se stekajo. V zadnji so objavili življenjske pripovedi, Kapelčanov in okoliščine, ki segajo vedno dalje – pa do naših izseljencev.

Za vse štiri knjige je Marija Marič prispevala največ zgodb, ker sama pravi, da se ji zdijo vedno bolj privlačne, čeprav ljudje pripovedujejo zelo različno. Nekateri želijo povedati vse, drugi osvetlijo le koščke svojega življenja. Skupaj s pripovedovalci prehodi njihovo življenjsko pot: otroštvo, izguba staršev, težko delo, može, ki so odhajali na vojno, se vračali ali ne, izgubo lastnih otrok, njihove usode, odhode v tujino, Francijo, pa še dalje, Kanado, Ameriko, Avstralijo – vse za boljšim kosom kruha ali pa, kot je bilo pri nas po vojni, iz političnih razlogov. Pa življenjska veselja nekoč pri zaključkih kmečkih opravil: kožuhanje, konec žetve, kolone, svatba ...

Iz vseh teh zgodb, pravi Marija Marič, odseva tudi življenjska modrost, da je treba v življenju potrpeti in da brez križa ni nikogar. Včasih je dobesedno težko verjeti, da človek lahko prenese tolikšno

Tudi zakonca Šoštaric iz Kanade (v sredini) sta dobila svojo življenjsko zgodbo. Ob strani zakonca Marič – Marija in Stefan.

trpljenje. Prav zaradi vsega tega in ker se ji zdijo ta življenja tako zanimiva, jo vedno bolj veče k pisanju: žal ji je vsakega človeka, ki s svojo

zgodbo odide na drugi svet.

Zgodbe nastajajo vsaj deloma po vprašalniku, njene so krajše, ker jih zeli v knjigo spraviti čim-

več, pri vsaki pa se osredotoči na tisto, kar je za pripovedovalca najbolj značilno. Čeprav so zgodbe podobne, pri enem pripovedovalcu obširneje opiše eno stvar, pri drugem spet drugo – v eni zgodbi npr. kožuhanje, v drugi spet kolone in tako preko vseh zgodb skuša prikazati življenje v določenem obdobju. Ljudi, ki jih opisuje, nekako vzame za svoje in ohranja stike tudi po izidu knjige. Zapisuje skoraj natančno po pripovedovanju, čim bolj avtentično in s tem ohranja živo govorico in številne narečne in starinske besede, ki tudi že tonejo v pozabo.

Zadnja knjiga, ki jo pripravljajo v Bublji, zajema življenjske zgodbe Prlekov, Goričancev in izseljencev. Poleg Marije Marič zapisujejo zgodbe požrtvovalna in natančna Slavica Pirc, ki vedno prispeva tudi narečni slovarček, Elena Zechner, občasno se pridružijo še Tinka Omar, Vera Zadravec in v zadnji knjigi Ludvik Kramberger.

Prav gotovo je izdaja knjige za ljubiteljsko kulturno društvo ogromen zalogaj, za to pa spet poskrbi Marija, ki poišče sponzorje, pomaga pa tudi radenska občina. Izdajanje življenjskega roba pa od prve do zadnje knjige poteka pod budnim očesom dr. Marije Makarovič, urednice in strokovne svetovalke.

B. B. L., foto: D. M.

Natečaj

Najlepša slikarska, fotografska in kiparska dela

Zveza kulturnih in turističnih društev občine Puconci v okviru proslavljanja občinskega praznika in prireditve *Lipa zelenela* je objavila javni natečaj za najlepša slikarska, fotografska in kiparska dela občanov občine Puconci. Osnovni namen natečaja je vzpodbuda k umetniškemu ustvarjanju, predvsem anonimnih ljubiteljskih slikarjev, fotografov ali kiparjev, ki svojih del še niso predstavili javnosti. Na natečaju lahko sodelujejo vsi avtorji slikarskih, fotografskih ali kiparskih del, ki imajo stalno bivališče na območju občine Puconci. Vsi, ki bi želeli sodelovati na natečaju, lahko pošljejo svoje izdelke na naslov Naša vas, d. o. o., Moščanci, za prireditev Lipa zelenela je, ki bo v 16. oktobra v Vadarcih. Slikarska in fotografska dela morajo biti opremljena tako, da jih bo možno obesiti na steno, najmanjša velikost fotografij je 20 krat 30 cm. Komisija Zveze kulturnih in turističnih društev občine Puconci bo izbrala nagradence in jih razglasila na sami prireditvi. Najlepša dela iz vsakega vsebinskega sklopa umetniškega ustvarjanja bodo nagradena z denarnimi in praktičnimi nagradami. - J. Ž.

Mednarodni lutkovni festival v Lendavi

Sodelujejo lutkarji iz šestih držav

Prvi teden se je v Lendavi začel 5. lutkovni pristanek, mednarodni lutkovni festival, ki ga organizira Zveza kulturnih in promocijskih društev. Na festivalu s šestimi ekipami od 26. avgusta do 2. septembra sodelujejo lutkarji iz šestih držav.

Festival se je začel v petek, 26. septembra, s predstavo lutkovne družine iz Švedske Abellis Magister. Predstavo Začarani vrbčec so jo zaigrali v gledališkem prostoru pred hotelom Elizabeta. V nedeljo, ko je bila skupina Piki iz Slovaške, so jo zaigrali v lendarškem parku pred hotelom Elizabeta. V ponedeljek pa se je gledališka skupina iz Madžarske zai-

V nedeljo je gledališče Piki iz Slovaške v lendarškem parku zaigralo predstavo Veliki dobrodušni velikan.

grala predstavo Ördögseker.

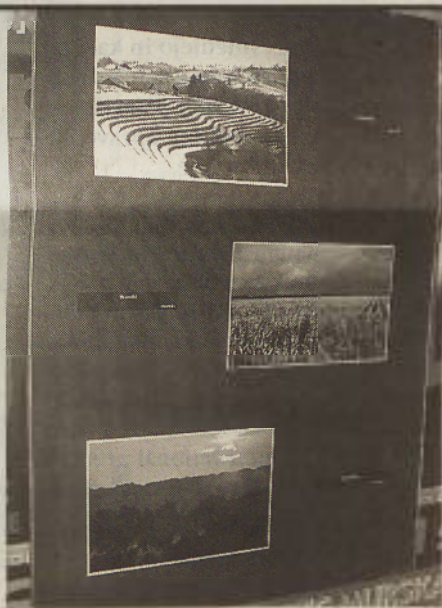
Otroci in odrasli si bodo do nedelje, ko bodo festival zaključili, lahko ogledali še predstave Vžigalnik Otroškega gledališča iz Osijeka na Hrvaškem, Mojca Pokrajčulja slovenskega gledališča Zapik in Kraljično na zrnu graha, ki je nastala na medfestivalski produkciji Slovenije in Italije. Ogled vseh lutkovnih predstav je brezplačen.

Tanja Šimonka, direktorica Zavoda za kulturo in promocijo Lendava, ki je organizator festivala, je ob tem povedala, da festival že peto leto organizirajo v sodelovanju z Lutkovnim gledališčem iz Maribora. Pred petimi leti ga je začelo lendarško Lutkovno gledališče Pupilla, vendar pa je bil za eno gledališko skupino to prevelik zalogaj, zato so lani organizacijo festivala prevzeli oni. S festivalom želijo popestriti počitniški čas otrokom in vzgajati mlado publiko. Vse predstave so dobro obiskane, kar potrjuje, da otroci nekaj takega precej pogrešajo. Tudi lendarška lutkovna in gledališka skupina Pupilla pripravlja novo predstavo.

J. Ga.

Fotografska razstava na temo Pokrajina

V trgovini MASS v trgovskem centru BTC v Murski Soboti je že nekaj časa na ogled fotografska razstava članov Fotokluba Murska Sobota na temo Pokrajina. Gre za drugo letošnjo klubsko razstavo, svoje fotografije pa je razstavilo deset avtorjev: Jožef Bratuš, Janez Györfi, Lado Klar, Igor Kolenko, Dani Mauko, Jože Pojbič, Tadej Pušnik, Miran Rojko, Marko Šnajder in Dominik Šteiner. Na našem posnetku so fotografije Zimske spanje Marka Šnajderja, Po nevihti Mirana Rojka in Pred večerom Igorja Kolenka. Naslednja razstava, ki jo bodo člani pripravili v septembru, bo imela naslov Prekmurske razglednice. Dodajmo še, da je v pritličju BTC-ja v bifeju še vedno na ogled tudi fotografska razstava iz mojega revirja avtorja Jožeta Pojbiča. - T. K.

Mednarodna likovna kolonija Lendava 2005

Prekmurški umetnostni svetovinar Janez Balazic je o mednarodni likovni koloniji skozi minula tri desetletja med drugim zapisal: »Njegovo je šlo za premoščen koncept s ciljem, da bi z deli, nastalimi v likovnih kolonijah, izoblikovali likovno zbirko, ki jo umestili v prostore lendarškega gradu. Dejstvo pa je, da je ravno ta sijajni kulturnozgodovinski izkustvo in pisanje vemo, da ga ne moremo krainosti osiromašen in v njem ni preostalo nobene premičnine, ki bi s tako ali drugačno zgovornostjo po-plemislili bogato preteklost gradov in njihovih rodbin, kakr-ški sloviš Hahold-Bánffy in Banffy, ali pa da bi jo premoščili z relikti lendar-kega meščanskega značaja. Vse to je absurdno, da je vendar starostitost, v iskanju prave identitete zamenjal premoščen likovna dela, na katera

so imeli občuten vpliv sama pokrajina lendarških gor, Lendava in grad. Pozneje so se pridružili še drugi umetniki: grafiki, keramiki in kiparji v lesu, marmoru ter granitu. Oblikovali so monumentalne stvaritve, pa tudi figure v mali plastiki. Ustvarjalna dela v likovnih kolonijah so vključena v stalno zbirko sodobne likovne umetnosti v našem kraju.

V čem se razlikuje lendarška mednarodna likovna kolonija od drugih?

V nekaj desetletjih so uspeli opremiti grafično delavnico, za katero lahko trdimo, da je ena najbolj opremljenih v srednjeevropskem prostoru. V njej ustvarjajo v klasičnih tehnikah: v visokem-globokem tisku, v sitotisku, v litografiji.

Opremljena pa je tudi keramična delavnica. Vrhunec ustvarjanja pa so dosegli v monumentalnih skulpturah iz granita in marmora.

Zadnja tri leta ustvarjajo v marmoru carrare statuare, v mali plastiki, kar je zavidanja vredno, saj vemo, da je v omenjenem marmoru ustvarjal tudi Michelangelo.

Lendarčani so ponosni na kontinuiteto delovanja mednarodne likovne kolonije, saj od leta 1973 nepretrgano obstaja in je ena prvih likovnih kolonij v Sloveniji. Omeniti moramo, da je letošnja 33. po vrsti in da poteka v času od 20. avgusta do 5. septembra. V celoti bo posvečena kiparstvu – odlivanju v bron, kar je nekaj edinstvenega, ne le v slovenskem prostoru, temveč tudi širše.

Udeleženci letošnje likovne kolonije so naslednji umetniki: Krisztina Kunos (Madžarska), János Lestyán - Goda (Madžarska), Sándor Györfi (Madžarska), Ladislav Sabo (Slovaška), Ferenc Király (Slovenija) ter Metod Frlic (Slovenija). Organizacijski vodja je direktor Galerije - Muzeja Franc Gerič. Strokovni vodja kolonije pa je prof. Likovne Akademije iz Budimpešte János Lestyán - Goda.

Izdali bodo tudi katalog 33. Mednarodne likovne kolonije - Lendava 2005.

Umetniške stvaritve bodo razstavljene v prostorih lendarškega gradu v mesecu novembru, v avli gledališče in koncertne dvorane pa v mesecu decembru.

Nocoj otvoritev stalne zbirke soboške Galerije

V Galeriji so poleg redne dejavnosti ves čas odkupovali tudi eksponate za stalno zbirko ter jih deloma in občasno tudi pokazali javnosti. Tokratna razstava Slikarstvo I pa sistematično predstavlja izbor domačih slikarjev. Razstavljajo: Igor Banfi, Nikolaj Beer, Dare Birs, Robert Čermelj, Sandi Červek, Ladislav Danč, Jože Denko, Milorad Mladji Djokić, Zoltan Gabor, Štefan Galič, Zlatko Gnezda, Marjan Gumilar, Endre Gönter, Štefan Hauko, Zdenko Huzjan, Karei Jakob, Andrej Jemec, Suzanne Király Moss, Silvester Komel, Priska Kulčar, Lojze Logar, Albin Lugarič, Ignac Meden, Franc Mesarič, Edo Murtič, Koloman Novak, Krešimir Novak, Ditka Petković, Peter Pongratz, Vlado Potočnik, Mirko Rajnar, Marika Danč Roth, Jože Šubic, Ludvik Vrečič, Mehmed Zaimović. Razstava ima tudi spremljevalni katalog z besedili mag. Franca Obala in Roberta Inhofa, vsak od avtorjev pa je predstavljen z reprodukcijo. 8. in 22. septembra bo kot ponavadi ob 17. uri strokovno vodstvo po razstavi. Stalno zbirko bodo predstavili še dvakrat, v letu 2006 bo na vrsti izbor grafik, risb, fotografij, v letu 2007 pa kiparstvo. - B. B. L., foto: N. J.

Dva meseca po prevzemu večinskega lastniškega deleža v ABC Pomurki INternational

Pomurka in MIP vodilna pri prodaji rdečega mesa

Z Martinom Kovačem, predsednikom uprave Pomurke Mesne industrije, o aktivnostih in načrtih obeh družb

Pomurkina Mesna industrija je junija dobila novega večinskega lastnika, saj je družba MIP iz Nove Gorice odkupila 90-odstotni delež ABC Pomurke International, ki je bila 90-odstotni lastnik Mesne industrije. Ob prevzemu so novi lastniki zagotovili, da do bistvenih organizacijskih sprememb v Pomurki Mesni industriji ne bo prišlo, saj bo ta še naprej ostala samostojna delniška družba z že uveljavljenim proizvodnim programom; bodo pa vse aktivnosti usmerjene v to, da bosta obe družbi na trgu še uspešnejši. O tem, kako se te napovedi uresničujejo in kakšne aktivnosti načrtujejo v obeh družbah, smo se pogovarjali z Martinom Kovačem, predsednikom uprave Pomurke Mesne industrije.

Pomurka Mesna industrija je ostala samostojna pravna oseba, tudi ABC Pomurka International je zaenkrat še ostala, saj je ta lastnik vseh blagovnih znamk, vseh pogodb s kupci in dobavitelji, Mesna industrija pa zanjo opravlja le storitve. Tako bo ostalo do konca leta, po novem letu pa bo ostala le Pomurka Mesna industrija, saj se bodo vse posle z ABC Pomurke International prenesli nanjo in zaposlili tudi vse zaposlene.

So bile po prevzemu opravljene tudi kadrovske spremembe?

»Potrebno je bilo opraviti racionalizacijo, zato so bile narejene tudi nekatere kadrovske spremembe. V Mesni industriji je bilo zaposlenih 226 ljudi in po pogodbi tu ni smelo biti odpustitja in ga tudi v prihodnje ne bo; kvečjemu bomo potrebovali še več delavcev, predvsem mesarjev. Do zmanjšanja pa je prišlo v ABC Pomurki International, kjer smo število zaposlenih zmanjšali za 23, od tega je bilo 11 čistih presežkov iz poslovnih razlogov, preostale pa smo reševali z dokupom let, sporazumno, tako da je zdaj na Internationalu ostalo še 49 zaposlenih. Pri tem številu bomo najverjetneje tudi ostali, bomo pa nekoliko prerazporedili funkcije, vsi pa bodo po novem zaposleni v Mesni industriji.«

Ste napravili kakšne radikalne spremembe tudi v samem vodstvu Pomurke Mesne industrije?

»Večjih kadrovskih sprememb ni bilo. Sam sem prevzel funkcijo predsednika uprave Mesne industrije, hkrati pa sem tudi generalni direktor ABC Pomurke International, dokler bo ta še obstajala. Milan Dominko je ostal član uprave, dosedanjí predsednik uprave Vinko Šnurer je zdaj moj svetovalec za področje nabave in prodaje svežega mesa, jeseni pa se bomo z njim dogovorili za novo delovno mesto. Na vseh drugih ključnih delovnih mestih so ostali isti ljudje, saj smo ugotovili, da so ti dovolj kakovostni in spremembe niso potrebne. Po novem prokurist ni več potreben, zato je nadzorni svet Mirana Žilavca razrešil te funkcije in zdaj le pogodbeno opravlja za nas nekatere pravne posle, ki še niso končani.«

Je zaradi lastniških sprememb prišlo tudi do kadrovskih sprememb v MIP-u?

»Po novem imamo za obe družbi nekatere skupne funkcije. Tako imamo skupnega izvršnega direktorja komercialne, ki vodi komercialno obeh družb, imamo skupne vodje prodaje za Slovenijo, skupni je tudi šef nabave. Zaenkrat nekatere funkcije ostajajo v obeh družbah, v prihodnje pa bo nekatere še potrebno poenotiti. Smo pa istočasno že tudi v MIP-u zmanjšali število zaposlenih za 10 ljudi, saj vseh služb v obeh družbah ne bomo potrebovali. Trenutno je v MIP-u zaposlenih 475 ljudi in tu je všteta tudi maloprodaja, ki zaposluje 78 ljudi. Po novem bo maloprodaja v skupni firmi, v njej pa bo vseh 22 MIP-ovih in 10 Pomurkinih prodajnih mest. Ta nova firma bo že v osnovi ustvarjala okoli 3 milijarde tolarjev letnega prometa, v njej pa bo zaposlenih čez sto ljudi.«

Pogodbeno pitanje bi moralo biti za rejce zanimivo, saj smo redni plačniki, plačilo za to dobivajo mesečno, po koncu pitanja pa opravimo poračun. Ta projekt financira SIB banka oz. Slovenska izvozna družba, vreden pa je 7,5 milijona evrov. Organizacija takšnega pitanja sicer ni naloga mesne predelave, saj bi ga morale organizirati zadruge, ker pa te ne opravljajo svoje vloge, smo se sami lotili organizacije tovrstnega pitanja.

Proizvodne zmogljivosti v Pomurki Mesni industriji že vrsto let niso izkoriščene. Soboški mesarji se ponajbolj z najmodnejšimi klavnimi in predelovalnimi linijami, in tudi to je bil eden od razlogov za poslovno povezovanje obeh družb. Ob prevzemu ste napovedali, da se bo govedo, ki ga za MIP uslužnostno pitajo rejci na tem območju, klalo v Pomurkini klavnici. Zakaj tega še ne delate?

»Proces ni enostaven, sa se je treba ustrezno organizirati in usposobiti ekipo ljudi, ki bo sposobna to delo tudi dobro opravljati. Okoli 80 odstotkov goveda, ki ga ima MIP v pitanju, je na tem območju ali v okolici, in to govedo bo zagotovo klano v Pomurkini klavnici. Intenzivno iščemo ustrezno ekipo, potrebovali bomo najmanj 20 do 25 novih mesarjev, te pa je tu izredno težko najti. Načrtovali smo, da bi s povečanim obsegom klanja začeli že v septembru, doslej pa nam je uspelo le, da smo v avgustu skoraj celotno klanje prašičev prenesli v Pomurko, saj je v MIP-u ostal le en klavni dan v tednu, in to za prašiče iz Italije in iz okolice Nove Gorice. Tako zdaj 90 odstotkov prašičev za obe družbi koljemo tukaj, v septembru pa naj bi sem prenesli še klanje govedi. Seveda pa je vse odvisno od tega, če bomo uspeli za to zagotoviti kakovosten kader. Ozko grlo je predvsem razsek in tu nam primanjkuje kadri. V preteklosti je namreč bilo v Pomurkini klavnici tako malo klanja, da so mesarji odšli, se zaposlili pri konkurenci ali v tujini in treba jih bo privabiti nazaj. Hkrati bomo uvajali dualni sistem izo-

braževanja, da pritegnemo tudi mladi kader, saj se sicer lahko zgodi, da že čez nekaj let ne bomo imeli mesarjev. Je pa res, da se mladi premalo odločajo za ta poklic, saj je težak in relativno slabo plačan. Zato bo potrebno plačni sistem za mesarje prilagoditi in jih tudi ustrezno nagraditi, čeprav nam razmere na trgu tega ne dovoljujejo, saj je konkurenca izredno huda.«

Temeljni proizvodnja na domači surovini ali je odvisna od uvoza?

»Domača prireja ne zagotavlja zadostnih količin goveda in prašičev, zato je proizvodnja še vedno v veliki meri odvisna od uvoza. MIP ima sicer v pitanju desetisočglavo čredo goveje živine, ker pa je naš cilj, da letno zakoljemo 30 tisoč govedi letno, je to šele tretjina. Trenutno v obeh družbah skupaj koljemo 24 tisoč goved, že prihodnje leto pa naj bi jih zaklali 30 tisoč, to pa so tudi maksimalne kapacitete te klavnice na goveji liniji. Čredo v pitanju bomo dvignili na 12 do 13 tisoč glav, drugo pa bo še vedno uvoz, saj ni dovolj rejcev, ki bi se odločali za ta način pitanja, čeprav menimo, da je stimulativen. Smo pa zainteresirani, da bi se za takšno obliko pitanja odločilo čim več rejcev, saj jim predpišemo tehnologijo pitanja in s tem zagotavljamo kakovost spitanega goveda. To je še posebej pomembno pri italijanskih kupcih, kamor gre velik del našega izvoza. Če dosegamo in ohranjamo kakovost, cena ni problem in na italijanskem trgu dosegamo s tem mesom precej višje cene. Meso iz Pomurja je bilo že pred dvajsetimi leti cenjeno na italijanskem trgu, in ko so ti kupci zdaj izvedeli za sodelovanje MIP-a s Pomurko, se je povpraševanje spet povečalo.«

Kakšna je zdaj zasedenost proizvodnih zmogljivosti v Pomurki Mesni industriji?

»Najslabše so zasedene klavniške zmogljivosti, le 25-odstotno. Potrebno jih bo vsaj za trikrat povečati. V klobasičarskem oddelku je izkoriščenost 85-odstotna, v konzervnem oddelku delamo z nekaj več kot polovičnimi zmogljivostmi, jeseni pa bo na nekaterih segmentih ta oddelek izkoriščen 70-odstotno. Glede na dobro tehnološko opremljenost tovarna še zdaleč ni izkoriščena, ker pa prodajo v Sloveniji lahko povečamo le še za 10 odstotkov, je naš poudarek na izvozu, saj bomo le tako lahko bolje izkoristili zmogljivosti. Pri izvozu bomo v obeh družbah posebno

Martin Kovač: »Pomurka je teritorialno izredno dobro pozicionirana, in to prednost je potrebno maksimalno izkoristiti. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da smo firma samo ljudje. Zastonj so dobri stroji in sodobnejša oprema, če za njo ni kakovostnih kadrov. Zato je treba združiti starejši kader z izkušnjami in mladi kader z novimi idejami, osnovati dobro ekipo, ki bo Pomurki zagotovila prihodnost.«

skrb namenjali izdelkom z geografskimi značilnostmi, saj evropski kupci vse bolj iščejo izdelke z regionalnim poreklom, ki morajo imeti zagotovljeno sledljivost, saj le tako zagotavljajo varnost potrošnikov. Naš cilj je, da v prihodnjih petih letih 50 odstotkov proizvodnje izvozimo na evropske trge. Začeli bomo na južnih trgih, na Hrvaškem, na zahtevne evropske trge pa ne bomo sili za vsako ceno, pač pa želimo tja izvažati izdelke višjega kakovostnega razreda, s katerimi bomo dosegali višje cene.

V Pomurki bomo posebno skrb namenili tudi gotovim jedem; z njihovo proizvodnjo smo začeli spomladi, do konca leta pa naj bi bile proizvodne zmogljivosti že zasedene. Naš cilj je, da bi se blagovna znamka Pomurka ponovno uveljavila, zato bomo jeseni začeli z aktivnejšim oglaševanjem.«

V Pomurki Mesni industriji so v preteklosti premalo vlagali v marketing, in to se odraža na trgu. V Sloveniji vsi poznajo Kekc pašteto, malo pa jih ve, da jo izdeluje Pomurka.

Razmišljate morda o prenosu programov iz ene družbe v drugo?

»Proizvodnja bo potekala tam, kjer bo najbolj racionalna. Programe bomo prenašali v eno in drugo smer, ohranili pa bomo blagovno znamko. Klanje bo pretežno v Pomurkini klavnici, saj nje-

ne zmogljivosti pri prašičih znašajo 200 tisoč prašičev letno, v Novi Gorici pa le 50 tisoč prašičev.«

Pomurka Mesna industrija vrsto let posluje z izgubo. Kakšne napovedi za naprej?

»Zaradi podedovanja stanja nismo čakovali, da bi se do konca leta zredili rdečih števil, ocenjujemo pa, da prihodnje leto izgube ne bo, saj se bodo takrat že čutili učinki povezovalnega poenotenja nekaterih služb. Ker bo skupna prodaja obeh družb prihodnje leto že presegla vrednost 100 milijonov evrov, se bo vsak odstotek prihranka odrazil v poslovnem rezultatu. Računamo, bomo na račun racionalizacije v prihodnjem letu prihranili od 800 milijonov do ene milijarde tolarjev.«

Načrtujete nove poslovne povezave in sodelovanje?

»Po prevzemu večinskega lastništva v Pomurki z iskanjem novih možnosti sodelovanja in povezovanja nismo končali. Že zdaj dobro sodelujemo s Perutnino Ptuj, ki na farmi v Pragerskem pri MIP pita 1.200 govedi, sklenjeno pogodbo imamo tudi konzorcijsko pogodbo s Perutninino farmo v Družencih, kjer tajo prašiče na višjo težo za prsut. Tu misljamo tudi o skupnih nabavah in logistični povezavi, vendar smo zaskrbljeni pri dogovorih. Perutnina je v Sloveniji številka ena pri prodaji hitega mesa in zlasti pri promociji izdelkov, bi skupaj lahko veliko dosegli.«

Ludvik Kovar

Pri BTC-ju gradijo krožišče, kolone na cesti M. Sobota-Martjanci

Minuli teden so se na cesti od Murske Sobote do Martjancem (Čardij) začele polovične zaporne gradnje krožišča pri BTC-ju. Drugačnat projekt gradnje je nujen zaradi načrtovane gradnje v prometu povzroča ob koncu dolge kolone, kar velika hude krvi nekaterih nestrpnih voznikov. Dar pa je gradnja krožišča nujna, kajti le tako lahko omogočijo normalen promet v časi prihodnje gradnje. Pomgrad kot izvajalec hiti z deli, ki spadajo tudi ureditev vodovoda, fasade in kletarje, ureditev jarkov in nasipov, javna svetilna ter seveda ureditev krožišča. Skupna vrednost del je 264 milijonov tolarjev, končane pa bi morali biti do konca letošnjega oktobra. Mi lahko le priporočamo sofinanciranje, da bi se reje drugo pot, sicer pa je bilo obljubljen, da bodo predstavniki izvajalcev, BTC-ja in občine o potrebnostih sproti obveščali medije in javnost. - B. P.

Plemenske telice za Bosno in Hercegovino

Člani o kakovostnih plemenskih telicah iz Pomurja je že za časa nekdanje skupne države segel tudi zunaj naših meja. Največ kupcev je prihajalo iz Bosne in Hercegovine, nekaj pa so jih pomurski rejci prodali tudi v druge države. Največji razcvet je prodaja plemenskih telic dosegla v letu 1982, ko so jih zunaj Pomurja prodali kar 1.130.

Slovenije je prodaja plemenskih telic zastala, v zadnjih časih pa se je povpraševanje po njih spet povečalo. Tako pomurski rejci letos v Bosno že izvozijo 102 plemenski telici, od katerih jih 47 vzredili pomurski rejci, 11 pa jih je s pujskega območja. Po zaključku Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma bodo v Bosno odpeljali še 21 kakovostnih plemenskih telic, ki so nastajale v Gornji Radgoni.

Predčerašnji prodaji plemenskih telic bosanskim kupcem so najdražjo plemensko telico iztržili 256 tisoč tolarjev, za drugo pa 177 tisoč tolarjev. Kupci povprašujejo predvsem o mladih živalih, saj je najtežja tokrat tehtala kar 740 kilogramov.

Kot je povedal Franc Šonaja iz Kmetijske gozdarskega zavoda Murski Soboti, se povpraševanje po plemenskih telicah povzira tudi možnosti izvoza v Srbijo in Črno goro, povpraševanje težko pokriti, saj trenutno pri pomur- ni dovolj plemenskih telic.

Tekst in fotografija: Ludvik Kovač

Letošnji pridelek jabolk v družbi Radgonske gorice prepolovljen

Začeli z obiranjem

Y delniški družbi Radgonske gorice iz Gornje Radgone so na območju Hercegovščaka, Janževega Vrha in Nego- eudi okrog 60 ha nasadov jablan. Le-te sprotno obna- vajo, zato je letos rodnih 50 hektarjev.

Besedali Franca Škrobarja, direktorja družbe Radgonske go- ro, so na večini njihovih jablanovih nasadov zaznane posledice letne in letošnje toče ter zimske pozebe. Zaradi tega bo le- tošnji pridelek (v preteklih letih so pridelali blizu 2 milijona kg jabolk) prepolovljen. Za večino letošnjega pridelka jabolk že so zagotovljen odkup, nekaj jabolk pa bodo prodajali za ozim- nico posameznim potrošnikom.

Obiranje zgodnjih sort jabolk v delniški družbi Radgonske gori- gne se je začelo v torek, torej v enakem času kot lani, medtem ko tr- govanje z grozdja zamuja za dobre tri tedne. Z odkupom tržnih sort grozdja z območja Radgonsko - Kapelskih goric od za- sebnih vinogradnikov bodo pričeli istočasno, ko bodo sami priče- li s trgovanjem. Odkupili bodo vse tržne presežke grozdja zasebnih vinogradnikov, saj imajo z njimi sklenjene večletne pogodbe.

Franci Klemenčič

Dozorevanje grozdja

Najbolj deževen avgust za- triideset let je za nami, upam, da vam je trto ohraniti zdravo, pe- na vršičkih pa je v teh pogojih v glavnem

neukrotljiva.

23. avgusta smo začeli spremljati dozorevanje grozdja in tren- utni podatki za rane sorte v primerjavi z lanskim letom so v tabeli.

Na podlagi podatkov ugot-

Državno prvenstvo slovenskih oračev

Mladi po poti izkušenih tekmovalcev

Slovenija bo čez štiri leta gostila najboljše svetovne orače

Slabo vreme in razmočen teren sta povzročala veliko preglavic organizatorjem letošnjega državnega prvenstva oračev. Razmočen teren oranja na ledini ni omogo- čal, zato so se najboljši slovenski orači dva dni merili v oranja strnišča na poljih Kmetijskega gospodarstva Rakičan v Tešanovcih.

Poleg 49. državnega prvenstva oračev je potekalo še 12. tekmovanje dijakov srednjih kmetijskih šol, tekmovalci pa so se potegovali tudi za pokal Pomurskega sejma. Za naslove najboljših se je letos potegovalo 50 oračev, med njimi pa je bila le

ena ženska "C Sabina Mencigar, dijakinja Srednje kmetijske šole Rakičan, ki se je med vrstniki uvrstila na 6.mesto.

V oranju s plugi krajniki se je najbolje odrezal Jože Zver iz Nedelice, ki je že večkrat osvojil najvišji državni naslov in tudi tokrat potrdil, da je pripravljen za svetovno prvenstvo, ki bo 16. in 17. septembra v Pragi. V tej kategoriji se je med 25 orači na drugo mesto uvrstil Štefan Cigut, na tretje pa Dejan Norčič (oba sta mlada tekmovalca in sta zastopala ekipo Prekmurja). Takšen je bil tudi vrstni red tekmo- vanja za pokal Pomurskega sejma v tej kategoriji.

V kategoriji obračalnih plu- gov je med sedmimi tekmovalci zmagal Igor Pate iz Dolenjske, drugo in tretje mesto pa sta si razdelila Anton Markovič in Ja- nez Čebular iz ljubljanske re- gije. Slednji je bil lanskoletni zmagovalac in prav tako potuje na svetovno prvenstvo v Prago.

Z obračalnimi plugi je pokal Pomurskega sejma osvojil Jože Novak (Križevci pri Ljutomeru), pred Štefanom Bakanom (Gra- dišče) in Tadejem Hericem (Cven), z navadnimi plugi pa je bil najboljši Alojz Vouri (Nusko- va), pred Jožetom Vogrinčičem (Puconci) in Antonom Holse- dlom (Sv. Jurij na Goričkem).

Skupina Panvita prva v Sloveniji prejela certifikat višje kakovosti

Za meso blagovne znamke PIGI

V Skupini Panvita, ki je ena največjih proizvajalcev hrane v Sloveniji in združuje 10 po- djetij, so v marcu letos začeli s postopki pridobivanja zna- ka višje kakovosti. Po opravljenih notranjih presojah so začeli s postopkom certificira- nja, ki so ga v avgustu tudi uspešno zaključili.

Državni sekretar v ministrstvu za kmetijstvo Franc But pa je na priložnostni slovesnosti, ki so jo

pripravili na mednarodnem kme- tijsko-živilskem sejmu, predstavi- nikom Skupine Panvita certifikat višje kakovosti tudi podelil. Certi- fikat so prejeli za rejo prašičev za meso blagovne znamke PIGI, s podelitvijo certifikata, ki ga izdaja Ministrstvo za kmetijstvo, gozdar- stvo in prehrano, pa je Skupina Panvita prejela tudi dovoljenje za uporabo tega znaka.

Skupina Panvita, ki je v zadnjih letih dosegla velik razvoj, saj je

zaključila številne naložbe na vseh področjih pridelave hrane, je prva v Sloveniji, ki je pridobila ta certifikat. Prizadevali pa si bo- do še za pridobitev drugih nad- standardov kakovosti na pod- ročju hrane, med drugim tudi standarda IFS - International Food Standard. Skupina je skozi celotno reprodukcijsko verigo že doslej zagotavljala nadstandar- dno sledljivost mesa prašičev blagovne znamke PIGI.

Kmetijski pridelek ali živilo višje kakovosti je po svojih speci- fičnih lastnostih boljše od po- dobnih kmetijskih pridelkov ozi- roma živil, njegove specifične last- nosti pa se določajo glede na sestavo, senzorične lastnosti in fizikalno-kemične značilnosti ter način pridelave oziroma predela- ve. Uporaba označbe višje kako- vosti je kolektivna pravica vseh, ki izpolnjujejo za to predpisane pogoje.

L. Kovač

V Steyerjevem vinogradu klopotec iz Mozirja

V vinogradu vinogradniške družbe Steyer iz Plit-vice pri Apačah, ki posluje pod blagovno znam- ko Steyer vina Plitvica, so pripravili slovesno po- stavitev klopotca, izdelal ga je Maksimilijan Ko- rošec iz Velenja, v Steyerjevem vinogradu pa ga je že drugič postavilo Planinsko društvo Mozirje. Steyerjevi obdelujejo 12 hektarjev vinogradov, od tega 11 ha v Plitvičkem Vrhu. Skupno imajo zasajenih okrog 60.000 trsov in pridelajo okrog 80.000 litrov vina. Za obdelavo vinogradov skr-

bi oče Jože Steyer, za kletarjenje in trženje pa sin Danilo s svojo družino. Vina iz njihove kleti, ki jih tržijo pod blagovno znamko Steyer vina, na doma- čih in mednarodnih ocenjevanjih prejema- jo najvišja priznanja. Tudi le- tos se lahko pohvalijo z zlatimi me- daljami, ki so jih prejeli v Bruslju in na nedavnem ocenjevanju vin, ki poteka v okviru KŽS v Gornji Radgoni. Besedi- lo in foto: L. Kr.

Prekmurski okoliš 24. 8. 2004					Prekmurski okoliš 23. 8. 2005				
Masa(g)	Oe	ph	kislina(g/l)		Masa(g)	Oe	ph	kislina(g/l)	
153,5	51	2,90	15,42		198,1	47	2,85	13,89	
165,1	47	2,78	14,56		194,2	47	2,90	12,27	
Radgonsko-kapelski okoliš 24. 8. 2004					Radgonsko-kapelski okoliš 23. 8. 2005				
Masa(g)	Oe	ph	kislina(g/l)		Masa(g)	Oe	ph	kislina(g/l)	
243,7	69	3,26	8,94		229,0	59	3,04	10,72	
184,0	54	3,10	13,97		190,8	46	2,96	12,41	
168,8	44	2,91	14,49		244,3	45	2,98	12,52	
Ljutomersko-ormoški okoliš 24. 8. 2004					Ljutomersko-ormoški okoliš 23. 8. 2005				
Masa(g)	Oe	ph	kislina(g/l)		Masa(g)	Oe	ph	kislina(g/l)	
191,2	78,5	3,0	9,56		217,1	67	3,1	10,12	
159,3	56,5	2,9	13,38		182,2	56,5	3,0	11,32	
173,0	56,0	3,0	11,70		195,7	53,0	3,0	11,77	

Potujoči muzej starodobnih vozil

Letošnjega sicer že četrtega potujočega muzeja starodobnih vozil, ki je potekal v organizaciji Moto kluba Veterani iz Murske Sobotice, se je udeležilo 160 motornih koles in avtomobilov. Starostna meja, vozila so morala biti stara najmanj 35 let, je bila kar ostra. Kljub temu so se osemdesetkilometrski poti udeležili vozniki iz vseh krajev Slovenije, vseh štirih sosednjih dežel ter Nemčije in Švice. Kot so povedali, je bil tudi tokrat namen potujočega muzeja ozaveščanje ljudi za ohranjanje starodobnih vozil.

Tudi letos je bila pot speljana večinoma po krajih trideželnega parka. Pot se je začela v Murski Soboti in jih je preko Cankove vodila do mejnega prehoda v Sotini. Na avstrijski strani so doživeli prijeten sprejem in presenečenje v gradu nad Neuhausom, kjer je tudi sicer sedež avstrijskega krajinskega parka. Tam so samo za njih uprizorili odlomek iz opere Don Giovanni, katere premiera bo čez nekaj dni, kar naj bi bil eden večjih kulturnih dogodkov te jeseni v Avstriji. Pot so nato preko Ženavce/Jennersdorfa nadaljevali do madžarske meje. V Monostru so jih sprejeli slovenski veleposlanik Andrej Gerenčer, tamkajšnji župan, nekateri slovenski poslanci in predstavniki Slovencev na Madžarskem. Po kosilu so pot nadaljevali proti Sloveniji in jo končali v Adrijancih, kjer nastaja muzej starodobnih vozil. Tam so priredili krajšo zabavo in udeležencem podelili spominska priznanja.

C. K., foto: J. Z.

Nekaj posebnega in zanimivega v Petišovcih

Ljubezen do konj, država pa nima posluha

Pri Grebenjakovih v Petišovcih redijo konje že več kot petdeset let. Seveda so tudi pri njih nekoč redili hladnokrvne, telesno močnejše pasme konj. Pred dobrim desetletjem pa so hlev napolnili s toplokrvnimi pasmami, primernimi za jahanje.

Največ časa in skrbi za rejo konj posveča 35-letni Siniša, ki je opravil tudi izpite za jahača. Tudi desetletnega sina Mateja je naučil pravilno jahanje ter mu kupil ponija, za katerega mali Matej pridno skrbi. Danes imajo v hlevu lipicanca, ljutomerskega kasača, madžarskega noniusa, pinto, norika (hladnokrvna pasma), ponija ter enega osla. Največ konj (od leta 1992, ko so rejo razširili) je bilo v njihovem hlevu šestnajst. Kot mi je povedal Sinišev oče Branko, so v začetku za posameznega konja od države dobili primerno subvencijo, zdaj pa že dve leti niso dobili niti tolarja. Po njihovem mnenju država potemtakem nima nobenega posluha za uveljavljanje rekreativne konjereje, ki

Mali Matej na poniju, desno njegov dedek Branko in levo njegov oče Siniša.

je močna v tujih državah Evropske unije. Vedno jim je bila želja povezati njihovo rejo s turizmom, da bi odprli svoj jahalni klub. Tako od države še vedno pričakujejo denar, ki bi ga namenili za njihove konje. Tudi cena žrebet, ki jih prodajo za zakol na domačem trgu, je v zadnjih treh letih padla.

Vendar reje konj zaradi nizkih cen konjskega mesa in nezado-

stnega posluha do te kmetijske panoge, konjereje, ne bodi opustili, ker je njihova ljubezen do štirinožcev veliko večja kot vse drugo.

Grebenjakovi so člani Društva Prekmurske kobiljske konjenice, večkrat pa se udeležijo konjskih piknikov, kamor vsi prihajajo na konjskih hrbtih in tam ostanejo ob koncu tedna.

B. Z.

Gornja Radgona

Na prireditvi Društva upokojencev Gornja Radgona so podelili tudi več priznanj za dolgoletno zavzeto delo v društvu.

Prejeli so jih: Alojz Trnjenjak, Otilija Ivanek, Anica Fajfar, Apolonija Novak (vsi po izboru Črešnjec-Zbigovci); Ivanka Ficko, Marija Horjak, Ema Mulec (Gornja Radgona); Marija Belak, Jože Trstenjak, Anton Kavcic (Janina Vrh); Franc Kolaric, Anton Trost (Stogovci); Andrej Klomenčič, Feliks Sinič (Slovaška); Jutka Meček, Marija Maruško in Ignac Vukko (Apače). Priznanje pomurske pokrajinske ZDUS je prejela nekdanja predsednica ZDUS Radgona Milka Neuvirt, za veliko plaketo ZDUS pa sta bili predlagani Krista Koser in Kristina Kavčič. O. B.

Na območju upravne enote Gornja Radgona je po zadnjih podatkih Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje 1.376 iskalcev dela. Število jih je v občini Gornja Radgona 857, v Radencih 344 in v občini Sveti Jurj ob Ščavnici 175. Število iskalcev dela od v zadnjih dveh mesecih ni znižalo na območju vseh treh občin za 33. F. Kl.

Gaberje

V gomjem delu Gaberje so vaščani leta 1922 sezidali vaški zvonik. Vrsto leto so v njem zjutraj, popoldne in zvečer zvonili. Ko pa so leta 1988 na tamkajšnjem pokopališču sezidali novo mrliško vežico, so tja premestili tudi zvon, zvonik pa so prepustili zobu časa. No, letos so sklenili, da ga bodo obnovili. Projekt je vodil domačin Evgen Bernjak, ki nam je povedal, da je bila obnova dokaj velik finančni zalogaj. Vaščani so denar prispevali na prostovoljni bazi, pomagala je knjigarna Banffy iz Lendave, ki ji je na razpisu na Madžarskem uspelo pridobiti za obnovo zvonika 100 tisoč forintov. V projektu so sodelovali še Mladinski klub Lendava, Krajevna skupnost Gaberje in Občina Lendava. Župnik iz Lentija na Madžarskem pa je obljubil, da bo priskrbel še 20-kilogramski zvon. J. Ž.

So perice prale ...

Nekoč so ženske v naših krajih prale perilo ročno, doma ali v potokih in v reki Muri. Predvsem pritoki Mure so bili pred dobrimi štiridesetimi leti še dokaj čisti. Ženske iz Ižakovec, Terezija Kavaš, Dragica Šalika in Terezija Mesarič, so se odločile, da bodo prikazale, kako so nekoč prale perilo ob reki Muri. Ob tem opravilu na Otoku ljubezni so jih opazovali tudi številni obiskovalci. Pranje je potekalo v »krožnem sistemu«. Najprej so perilo namočile in ga v leseni krnički namilile, nato ga je perica na ribežu zdrgnila, spet druga pa na posebnem lesenem stojalu stolkla in ga podala drugi perici, ki ga je splahnila. Pranje je potekalo več ur, pri čemer so si perice čas krajšale s petjem ali pripovedovanjem dogodivščin. Ko so perilo oprale, so ga odpeljale domov in ga obesile na štrike ali na ograje. Delo peric je bilo naporno in zahtevno. J. Ž.

Pločnik v lendavskem parku

V lendavskem parku so te dni končali večino del pri gradnji pločnika v dolžini okoli 120 metrov. Položili so rdeči tlakovce, uredili robnike in povezavo za odvajanje meteorne vode. Za mesto Lendava je to koristna pridobitev. J. Ž.

Na kratko

Zbigovci

Prostovoljno gasilsko društvo Zbigovci ima v načrtu, da prihodnje leto, ko bodo praznovali 55-letno preživetje, zamejo avtocisterne.

V ta namen se dogovarja z gasilci iz Gornje Radgone o odkupu njihove cisterne v znesku 5 milijonov tolarjev. Gasilci v Gornji Radgoni namreč potrebujejo za svoje potrebe še večjo cisterno, zato bodo sedanjo, ki je v dobrem stanju, prodali. F. Kl.

Radenci

V letu 1882 je dr. Karel Henn predal svojemu nasledniku prvi zdraviliški objekt v Radencih, v katerem je bilo vsega 14 postelj. V letu 1888 pa je v Radencih začela delovati pošta. Letos tako praznuje 120-letnico. Svoje prve poslovnice je imela v različnih objektih.

1979. leta pa so zgradili novo pošto poslopje, ki so ga leta 1995 temeljito obnovili in preuredili.

Pošta v Radencih izvaja svojo dejavnost za 1.577 gospodinjstev z okrog 5.000 prebivalci v 21 zaseških občini. F. Kl.

Apače

V Apačah je bilo že leta 1882 ustanovljeno prostovoljno gasilsko društvo. Prvi kratkim se jim je izpolnila večletna želja, saj so uspeli nabaviti novo orodno vozilo vredno 11,2 milijona tolarjev.

Gasilci so ob pomoči novega in donatorjev zbrali 8 milijonov tolarjev, preostala sredstva pa so prispevali Občina Gornja Radgona, varovalnica Triglav in Civilna zaščita.

Uradni prevzem in blagoslovitev tega vozila bodo opravili v soboto 10. septembra. F. Kl.

Gradbeni odbor, ki je pred petimi leti uspešno izvedel obnovo kapele v Branoslavcih, se je nekoliko kasneje lotil še obnovitvenih del na križu v zaseлку Branek. Zasluge za obnovo, zlasti lesene konstrukcije, gredo predvsem domačinom, posebej pa še Matiji Kaučiču. Sicer pa je to v minulih nekaj letih že druga prenova tega nabožnega znamenja v osrčju Braneka. Prejšnjo nedeljo je omenjeni križ blagoslovil župnik iz Cezanjevca Jožef Kolmanko. N. Š.

Varnost pešcev prva

Ka skupni seji Varnostnega sveta Občine G. Radgona in sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu zadnji četrtlet v avgustu so največ pozornosti namenili prometni varnosti ob letni sejmi 43. Mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu in turizmu novega šolskega leta.

Narodni so zastavili apel, ki skrbijo za prometno varnost v G. Radgoni, da največ pozornosti namenijo prav pešcem, saj so ti najbolj izpostavljeni. Prometna varnost bi se izboljšala tudi z uvedbo parkiranja v »plavi coni« in namestitvijo svetilnega redarja. Zato so poslali občinski upravi zahtevo, da kaže pa, da bo sredi septembra prišla v G. Radgoni še dodatnih zastojev v prometnem delu na magistrali, in sicer pri prepletu cest skozi mesto G. Radgona ter na Sp. Ščavnici, kjer pa bodo gradili tudi novo pri Arcontu.

Čeprav pobuda civilne iniciative G. Radgona, da bi v času letnega kmetijsko-živilskega sejma, ki bo potekal od ponedeljka, 29. septembra, preko Ptujke do Ljutome, do Dolge vasi. Prav tako to se bo ob tem nekateri tovorni promet na magistrali skozi G. Radgono. Zaradi tega so se zahvalili številnim, ki so Civilne zaštite, ga-tilni in drugi organi, ki jim dajejo pomočjo ob nesrečah, ki jih povzroča prometna nesreča, da ni prišlo do katastrofalnega razlita mesta G. Radgona F. Kl.

4. memorial Karla Flisarja na Gorici Spominska plošča, bilten, tekmovanje

Odkrili so spominsko ploščo Karlu Flisarju.

Minulo soboto se je z odkritjem spominske plošče Karlu Flisarju (1912–1983) na vaško-gasilskem domu v Gorici začel četrti memorial, ki je poimenovan po njihovem znanem in pomembnem rojaku.

Slovesnosti so se udeležili svojci Karla Flisarja, predstavniki gasilske zveze, župan občine Puconci, predstavniki KS, KMN, aktivna žena in mladine, vaščani in donatorji. Slovesnost je popestrila mladina s

krajšim kulturnim programom. Ob tej priložnosti so izdali tudi bilten z naslovom 4. memorial Karla Flisarja, Gorica, 28. 08. 2005. V njem so opisali Flisarjevo življenjsko pot, kroniko Prostovoljnega gasilskega društva Gorica in Gorico – rojstni kraj Karla Flisarja. Dodani so tudi tekmovalni rezultati dosedanjih treh memorialov.

V nedeljo pa je bilo tekmovanje gasilcev, na katerem se je pomerilo deset ekip. Med članicami so zmagale gasilke iz Radovec pred gasilkami iz Miklavža pri Ormožu, med člani pa so bili najboljši Brezovci pred Korovci, Predanovci itd.

Slavnostni govorci so se vsem zahvalili za udeležbo in jih povabili na 5. memorial Karla Flisarja čez štiri leta spet na Gorici.

Besedilo in foto:
Franc Lanjšček

Zmagovalci gasilskega tekmovanja

Osemkilogramska hrastova zraščenska

Čeprav je nenehno deževje v drugi polovici avgusta nekoliko »zaustavilo« rast jurčkov in še nekaterih priljubljenih gob, to še zdaleč ne pomeni, da se obiskovalci vračajo iz gozdov s praznimi košaricami. Pravi ljubitelji in predvsem poznavalci gob namreč vedno najdejo kakšen gozdni sadež, ki raste neposredno iz zemlje ali iz štor. In nekaj takega se je posrečilo tudi Anici Č. iz Gomje Radgone, ki je med obiskom bližnjega gozda našla zanimivo gobo. Gre za hrastovo zraščenko (Grifola umbellata) zelo velikih dimenzij. Tako je omenjena goba tehtala nekaj gramov nad osem kilogramov, premer pa je meril celih 60 centimetrov. Omenjena goba sicer spada v 3. jedilni razred in jo lahko uporabljamo samo mlado. Hitro se kvarji in plesni, s čakanjem dobi tudi neprijeten vonj, zato niti Anica in njena sestra dolgo čakali. Sicer pa sodi hrastova zraščenska med vsestransko uporabne gobe; primerna je zlasti za pečenje. O. B.

Avstrijsko-slovenska družina

Družina Wertanzl – Sobočan – Helmut, njegova žena Luisa, rojena v Lipi, in sin Marko – živi v središču Dunaja. Helmutu, ki nima slovenskih korenin, je Slovenija zelo pri srcu, tako ljudje kakor pokrajina. V Sloveniji, v Lendavskih gorah, imajo vikend hišo, kamor radi prihajajo. Pred kratkim so priredili srečanje prijateljev, znancev in sorodnikov njihove družine iz različnih dežel. Tako je na tej zabavi, ki je trajala do jutra, bilo možno srečati ljudi iz Avstrije, Hrvaške, Srbije, Slovenije, Poljske in Madžarske. Vsi so bili dobre volje, le deževati ni prenehalo. B. Z.

Odlična ideja za turobne dni v Moravskih Toplicah Animacija otrok

Včasih se otroci nimajo časa, da se izredno dolgočasijo, najpogosteje ob kisljih dneh, ko jim se dobra družina nekega pobegne in ni nikogar na tem širnem svetu, s komer bi se igrali. Prav tako se otroci ne morejo pravi takošen mrzli in deževni dan sem se odpravila v Moravske Toplice, saj sem slišala, da se tam veliko dogaja za malce in malo večje malčke. Tako sem priključila kreativnemu animatorstvu in mentorstvu animatork in Janje. Animacija je prigrutavščina, njen na-

men pa je organizirano ustvarjanje in osmišljanje zapolniti prosti čas, motivirati staro in mlado. Na dan mojega obiska sem veselo otroško družbo našla zatopljeno v rezanje in lepljenje kolaža. Druge dni bi jih lahko našli, kakor pravita nasmejani animatorki, pri kreativnem ustvarjanju v slikanju na materialih, kot so steklo, tekstil, plastika in les, ali pa pri spoznavanju rastlin, ki jih zberejo tudi v herbarij. Včasih izdelujejo pisane pustne maske, se zatem spet zabavajo ob oblikovanju najrazličnejših figuric iz raznovrstnih umetnih mas. Ob

sončnih dneh se veselo podajo v naravo na poučni pohod ali zabavni sprehod, se igrajo in spoznavajo z velikimi živalmi in ljubeče crkljajo male hišne ljubljence. Drugokrat spet navdušeno pojejo, rajajo in se celo učijo malce poenostavljene koreografije plesa, kar jih silno zabava in se jim zdi fino. Včasih pa še kaj slastnega in dišečega spečejo. Vseskozi pa sklepajo nova, nepozabna prijateljstva, tudi z otroki iz drugih krajev in držav. V klubu so dobrodošli prav tako starši, še posebej, če je malček mlajši od treh let. Takšne organizirane igre, športna udejstvovanja in kreativne delavnice nudi na primer hotel Ajda za njihove obiskovalce, »sedem ur vsak dan, dopold-

ne v kreativnih delavnicah, popoldne v otroškem klubu ter zvečer v športnem parku«, mi je povedal Matjaž Kovačič, vodja animacije. S. K.

Zapomniti si najsvetlejše

Občina Moravske Toplice je od Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Slovenije prejela v 10-letno brezplačno uporabo Voglerjevo lovsko kočjo v Motvarjevskem gozdu, kjer so na najvišji vzpetini med Dobrovnikom, Bukovnico, Motvarjevci in Kobiljem domovali februarja in marca 1945. borke in borci Prekmurske čete.

Koča je zadnja leta kar precej samevala, letos pa je moravska občina vložila precejšnja finančna sredstva v njeno obnovo, ureditev gozdne poti do kočje ter za postavitev obcestnih smernih tabel. Turistično informativni center

moravske občine je ob tej priložnosti izdal še zloženko o Voglerjevi lovski koči. Tako bodo odslej kočjo s pomočjo objavljenega zemljevida in besedila lažje našli tudi vsi pohodniki, kolesarji in turisti, ki bodo na obisku v tem delu Prekmurja. Minulo soboto pa so tamkaj pripravili spominsko prireditev v okviru proslavljanja praznika občine M. Toplice.

Članom borčevskih organizacij lendavske in murskosoboške občine ter drugim udeležencem, ki jih je bilo preko 200, so spregovorili predsednik Domilnega odbora Prekmurske čete in Prekmurske brigade Mirko Hajdinjak, župan Občine Moravske Toplice Franc Cipot in

eden izmed še živčih osmih borcev Prekmurske čete Maks Šiško. Po besedah Franca Cipota si je potrebno zapomniti in iz narodove zgodovine predvsem najsvetlejšo trenutke. V kulturnem programu so se predstavili Moški zbor iz Velike Polane ter recitorja Darinka Zorec in Jože Vild. Po pozdravnih nagovorih in kulturnem programu je sledila otvoritev prenovljene Voglerjeve lovske kočje, ki jo je partizan Maks Šiško poimenoval kar »partizanska kočja«. V njej je odslej na ogled urejena spominska zbirka o življenju in delu pripadnikov Prekmurske čete.

Besedilo in fotografija:
Filip Matko

Kreativna igra otrok z animatorkama. Foto: S. K.

Na terenu s Slovensko vojsko

Ocena vaje: + 1000

Mitralski browning M2 kalibra 12,7

Na vojaških vadbiščih Bač in Počuk na Notranjskem je potekalo minuli teden zaključno urjenje junijske generacije vojakov prostovoljcev, obenem pa so izvedli tudi priprave 20. motoriziranega bataljona iz Celja za odhod na mirovno misijo.

Osemnajst vojakov, ki so se odločili za prostovoljno služenje vojske – ta možnost se je ponudila potem ko je bilo ukinjeno obvezno služenje – je nastanjenih v soboški vojašnici. Na Baču so opravljali urjenje ob zaključku služenja. Usposabljanje traja tri mesece. V tem času kandidati naredijo temeljni vojaškostrokovni program. Vojaki so med usposabljanjem zdravstveno in nezgodno zavarovani. Ob koncu vojaškega roka dobijo plačilo. Čas služenja pa se jim šteje v pokojninsko dobo. Zraven M. Sobote prostovoljni vojaški rok poteka še v vojašnicah v Bohinjski Beli, Novem

Plini

Lahki kolesni oklepnik Valuk

mestu in Postojni. Septembra bo z urjenjem pričela nova generacija. Naslednja napotitev pa bo predvidoma januarja 2006. Murskosoboška enota je na vadbišču prikazala napad na nasprotnika, ki je bil utrjen na hribu. Napadalcem so morali s plazenjem in kratkimi preteki premagati ovire na bojišču, se prebiti skozi simulacijo minskega polja in pregnati obrambo s hriba.

20. celjski motorizirani bataljon – sestavljen je iz poklicnih vojakov in častnikov – se je na Počku pripravljala na morebitne dogodke, ki jih lahko dole-

»Pridruži se nam!«

Če se želite pridružiti poklicni sestavi Slovenske vojske ali pa postati vojak v pogodbeni rezervi ali vojaški rok služiti prostovoljno, dobite vse potrebne informacije na tel. številki 080 13 22 ali v izpostavi Uprave za obrambo M. Sobota in pisarnah v G. Radgoni, Ljutomeru in Lendavi ter v vojašnici M. Sobota. Na voljo so tudi internetni naslovi mors.si in slovenskavojska.si ter elektronska pošta na naslovu naborna.pisarna@mors.si.

tijo, ko sodelujejo v mirovni operacijah. Predstavili so taktično bojno streljanje, pri katerem se uporablja pravo strelivo. Po scenariju je vod vojakov med patruljo padel v zasedo. Po zaščiti lastne enote so morali odkriti nasprotnika in ga nevtralizirati. Namen takih vaj in postopkov je vojakom čim bolj približati realne situacije na terenu.

Kot kandidat za profesionalnega vojaka je potrebno najprej opraviti osnovno urjenje v Centru za usposabljanje Vipava. Potem vojake razporedijo na dolžnosti v enote Slovenske vojske. Trenutno je v Sloveniji nekaj manj kot sedem tisoč poklicnih pripadnikov vojske. In kako postanete poklicni vojak? Biti morate državljan Republike Slovenije, praviloma ne smete biti starejši od 25 let, biti morate telesno in duševno sposobni za poklicno opravljanje vojaške službe, ne smete biti pravno močno obsojeni zaradi kaznivih dejanj, poleg tega morate biti varnostno preverjeni in ne smete biti član nobene politične stranke ter morate uspešno opraviti test gibalnih sposobnosti. Poklicni vojak meseč-

Boštjan Kocet: »Služiti vojaški rok je v redu. Doživim ogromno zanimivih stvari. Zadnja vaja je bila v redu. Morda bi nam morali dati več streliva. Odločil sem se, da grem med poklicne vojake.«

Mitja Kreft: »Dobro smo se ujeli v enoti. Postali smo pravi prijatelji. Kakšna se mi je zdela zaključna vaja? Ocena: + 1000.«

Pogled strelca

Iskanje sovražnika

Reševanje sovojaka

Simon Sočič: »Urjenje vojakov prostovoljca je dinamično. Veliko je terenskega dela. Želim se mi, da sem po teh treh mesecih postal veliko bolj samozavesten. Želim pa postati profesionalni vojak.«

no prejema blizu 130 tisočakov neto plače, če je v službi v tujini na mirovni misiji, pa čez 2000 evrov.

Poleg poklicne vojske in prostovoljnega služenja v Slovenski vojski obstoji še možnost služiti v pogodbeni rezervi. Kandidati morajo poleg splošnih pogojev (državljanstvo, starost, izobrazba, nekaznovanost, ustrezna fizična pripravljenost ...) izpolnjevati tudi posebne pogoje za posamezno enoto. Trenutno se popolnujeta gorski bataljon v Bohinjski Beli in oklepni bataljon v Pivki.

Andrej Bedek, foto: Jure Zauneker

Jože Gönc iz Kota padel z nasipa in utonil Mura vzela življenje

Tretja žrtev v letu dni

Številni so med naraslimi vidani pomagali pri odpravljanju posledic in gradnji različnih nasipov. Med njimi tudi 59-letni Jože Gönc iz Kota v občini Lendava. A v sredo zvečer, 24. avgusta, se je zgodila tragična nesreča. Gönc, ki ni bil gasilec in ki ni bil zadolžen za delo na nasipih, je na enem od njih zdrvil in padel v vodo. Na nasip se je menda odpravil, ker je želel izmeriti globino reke, ki priteče v reko Muro. Pri tem mu je spodrsnilo. Ker je bil mla visoku, saj so popoldne odprli zapornico, ga je dežna voda preprosto odnesla pod noge ljudi, ki so bili takrat na nasipu. Ob 20.30 zvečer so na reki in pripadniki civilne zaštite na protipoplavnem nasipu v Kota opazili, da narasla voda odnaša moškega, ki je nato pod vodo. Gasilske enote so prišle z reševanjem. Gasilci so se jim še potapljači pomagali. Takšno je bilo prvo sodelovanje sotoške policijske uprave.

Iskali so ga potapljači in gasilci.

Gasilci iz Hotize, Kota, Gaberje, Lendave in Petišovcev so iskali s čolni. Iskanje je trajalo do enajstih zvečer, ko le-to ni bilo več mogoče. Z akcijo so nadaljevali v četrtek. Približno ob 10. uri dopoldne, po slabi uri iskanja, so sotoški potapljači utopljenega potegnili na suho.

Gönc so našli nekaj metrov stran od kraja, kjer so ga nazadnje videli. Kakor so dejali potapljači, je šlo za eno najtežjih in zahtevnih akcij iskanj utopljenca. Voda je bila namreč zelo motna. Ogromno je bilo tudi blata in naplavin. Pri takih primerih preostane potapljačem le tipanje pod vodo. Tako so se razdelili v skupine in naleteli na truplo. Policijski preiskovalci pa so pojasnili, da je tuja krivda pri utopitvi izključena.

Bil je dober človek

Domačini so imeli dobro mnenje o pokojnem. Povedali so same lepe stvari – da je bil priazen in vedno pripravljen pomagati. Bil je zaposlen v lendavski Nafti. Kot presežnega delavca so ga upokoili pred dvema letoma. Živel je skupaj s partnerico Marijo. Ta dan je gasilec in civilni zaščiti pomagal

pri črpanju vode, ki je zalila bližnje hiše in stanovanja. Z delom so končali ob sedmih zvečer. Razšli so se in šli domov.

«To je storil tudi Jože. Ne vemo, zakaj je šel nazaj. Kar nekaj časa smo ugibali, kdo je utonil. Ko pa smo našli njegovo kolo in ko so nam pri njem doma povedali, da je šel na nasip, smo vedeli, za koga gre.»

Nesrečni Jože Gönc je bil pokopan v soboto popoldan. V slabem letu dni je to tretja žrtev pomurskih voda. 4. septembra lani je padel v reko Muro pri kroškem brodu 32-letni Simon Forjan iz Sebeborca. Sprožena je bila obsežna akcija, ki ni obrodila sadov. Novembra ga je naplavilo na hrvaški strani reke pri Sv. Martinu na Muri. 18. oktobra pa je bil potok Ledava usoden za štiriletnega Milana Bajala iz Puževca. V vodo je padel, ko je po brvi prečkal potok.

A. B.

Tomka proti Vöröšu Vöröš kriv za žaljivo obdolžitve

Mesec in pol zapora, pogojno za eno leto – Vöröš je po koncu glavne obravnave povedal, da se bo na sodbo pritožil

Na Okrajnem sodišču v Lendavi se je končala glavna obravnava v primeru zasebne tožbe Györgya Tomke proti Tiborju Vöröšu zaradi žaljive obdolžitve. Sodišče je obdolženega razglasilo za krivega in mu prisodilo mesec in petnajst dni zaporne kazni, pogojno na eno leto, moral pa bo plačati tudi stroške sojenja.

Predsednik Pomurske samoupravne madžarske narodne skupnosti György Tomka je pred meseci vložil zasebno tožbo proti predsedniku občinskega narodnostnega sveta občine Moravske Toplice Tiborju Vöröšu. Za to se je odločil potem, kot je povedal na obravnavi.

Obtoževanja med Tomko in Vöröšem so se v preteklih mesecih nadaljevala tudi na lendavskem okrajnem sodišču.

vi, ko ga je še posebej prizadelo pismo, ki ga je Vöröš kot predsednik sveta madžarske narodnostne skupnosti občine Moravske Toplice napisal 21. januarja letos predsedniku slovenske vlade Janezu Janši in predsedniku Državnega zbora R Slovenije Francu Cukjati. V njem je vodstvu madžarske manjšinske krovne organizacije in posredno tudi Tomki med drugim očital diktaturo in pranje denarja prek narodnostnih kreditov. Tekst pa je bil objavljen tudi v glasilu občine Moravske Toplice Lipnica.

Tomka se je na začetku sojenja strinjal s poravnavo, če bi Vöröš poslal predsednikom vlade in parlamenta dopis, s katerim bi zanikal trditve iz pisma in ga objavil tudi v občinskem glasilu, kar pa je Vöröš zavrnil. Na naslednjo obravnavo v začetku junija so bile vabljene tri priče, člani madžarske skupnosti občine Moravske Toplice, zagovornik obtoženega pa je na začetku obravnave predlagal izločitev sodnika Franca Granfola zaradi poslovnega sodelovanja z Györgijem Tomko, kar je Višje sodišče v Mariboru zavrnilo z obrazložitvijo, da ni šlo za poslovno sodelovanje, ampak službeni odnos med njima.

Vöröš je tudi na tokratnem nadaljevanju obravnave povedal, da je s pismom želel opozoriti na nepravilnosti in nezakonitosti v krovni organizaciji pomurskih Madžarov. Tomka pa je še enkrat ponovil, da s tožbo želi narediti konec žaljivim in neresničnim obtožbam na njegov račun in na račun Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti.

Zaslišane so bile tudi vse tri priče, ki so bile vabljene že na prejšnjo preloženo obravnavo – člani madžarske skupnosti občine Moravske Toplice Marija Molnar Bogdan, ki je pismo natipkala po Vöröševem narekovanju, Štefan Bogdan in Anton Puhar. Ti so povedali, da so na sejah govorili o nepravilnostih v krovni organizaciji pomurskih Madžarov, na skupnih sejah madžarske krovne organizacije pa so bili Madžari iz goriških občin s svojimi predlogi pogosto preglašani, zaradi česar so iz nje tudi izstopili. Niso pa se spomnili, da bi na sejah občinske manjšinske organizacije govorili o diktaturi in pranju denarja.

Vöröšev odvetnik Dejan Rituper je predložil še nove dokaze, ki naj bi dokazovali nepravilnosti v krovni organizaciji, med drugim tudi besedila iz Vestnika in Nepűjsaga, v katerih funkcionarji v organizacijah madžarske manjšine Ferenc Vida, Janos Szomi in Jožef Car govorijo o Tomki, in predlagal tudi pričanje le-teh, kar pa je sodnik zavrnil in po obravnavi prebral sodbo, na katero se bo Tibor Vöröš pritožil.

J. Ga.

Zadeva Petek: zastor je padel Oprostilna sodba

V ponedeljek se je končalo sojenje v primeru Petek

Sodni senat pod vodstvom sodnika Palatina je za februarja 2001 na Mira Petek (naj bi bil organizator), Neven Koludrovič (naj bi mlatil po glavah), Drago Hojnik (naj bi mlatil po glavah), Stanislavu Vugrinecu (naj bi peljal in stražil), Branku Puc (naj bi pokopal), Izrekel oprostilne sodbe. Tožila Elizabeta Györkösi, Marija Marčič sta zahtevala zaporne kazni od treh do 12 let. Odločili so se, da bodo predlagali oprostilne sodbe. Poglejmo podrobnosti.

Oproščenih pet: Branko Puc, Drago Hojnik, Neven Koludrovič, Andrej Štruc in Stanislav Vugrinec.

5. Sodišče bi moralo pritegniti novega izvedenca za sledi čevljev.

Obramba obrambe

1. Obtožnica je konstrukt policije in tožilstva.
2. Številne napake v preiskavi.
3. Dokazi kvečjemu pričajo za oprostilno sodbo.
4. Alibiji držijo, anonimne priče pa so neverodostojne.
5. Politika želi, da so njihovi var-

vanci krivi.

Obtoženih 5

1. Tožilstvo verjelo govoricam po gostilnah.
2. Krivi, še preden so jim sodili.
3. Skrite priče bi pohabili.
4. S to »svinjarijo« nimajo nič.
5. Ne poznajo Petka.

Sodišče

1. Ugotovilo le, da je nekdo napa-

del in pretepel Petka.

2. Obtožnica je velika domneva, ki temelji na izjavah problematičnih anonimnih prič.
3. Alibiji obtoženih so trdni.
4. Izvedlo 31 obravnav v 15 mesecih ter zaslišalo čez 50 prič in preučilo številne dokaze.
5. Deležno pritiskov iz več strani ter moralo velikokrat povzdigniti glas in miriti strasti.

Publika

1. Mediji.
2. Može postaviti in pravosodja.
3. Sorodniki in prijatelji obtoženih.
4. Snemalna mojstra.
5. Uživala ob dvoboju obrambe in tožilstva ter medklicih obdolženih.

Petek

1. Od novinarja do politika.
2. Že leto dni pričakoval tak razplet.
3. Pravi, da je sodnik peljal proces v smeri oprostilne sodbe.
4. Sodba je velik udarec za novinarstvo.
5. Prepričan, da se bo raziskalo in odkrilo, kdo stoji za napadom.

Andrej Bedek, foto: Natalija Juhnov

Še pripis: Kdo je naročil, da se tolče po glavi novinarja Petka, ni bilo znano. Ni bil znan niti motiv. Sedaj pa nimamo niti storilcev.

Po naših znanih poteh

Turistične prireditve

Gornja Radgona – V petek, 2. septembra, ob 10. uri bo v okviru Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma (v dvorani 4) posvetovanje na temo Kako do večjega turističnega obiska in dodane vrednosti na vinski turističnih cestah (VTC) Slovenije. Namen posvetovanja je predstaviti in sprejeti vsebinske zasnove bodočega razvoja VTC in z izmenjavo izkušenj vzpodbuditi njihov uspešnejši razvoj. O temi bodo govorili predstavniki Turistične zveze Slovenije, Slovenske turistične organizacije in drugih organizacij.

Lendava – V petek, 2. septembra, ob 15. uri se bo v okviru prireditve Lendavska trgatev na Glavni ulici v starem mestnem jedru začela Bogračada 2005 z družabnim popoldnevom in večerom z živo glasbo. Ob 21. uri bodo razglasili rezultate in podelili priznanja.

Kobilje – V soboto, 3. septembra, ob 9. uri bodo na Kobilji člani prekmursko-kobiljske konjenice organizirali konjenico (pohod s konji) po obronkih Goričnega. Zbor konjenikov bo pri hlevu v Malem Kobilju, pot pa jih bo vodila do Motvarjevca, Pordašinec, Prosenjakovec, Središča in Domanjševca. Vračali pa se bodo skozi Ivanjševce, Prosenjakovce, Čikečko vas in Bukovnico do Kobilja.

Murska Sobota – V soboto in nedeljo, 3. in 4. septembra, organizira Planinsko društvo Matica iz Murske Sobotice pohod na Lepo Špičje in Sedmera jezera.

Lendava – V predprostoru gledališke in kulturne dvorane v Lendavi je na ogled predstavitev projekta Mobilna galerija domače in umetnostne obrti, ki ga je sofinancirala Evropska unija, v njem pa se predstavljajo izdelovalci domače in umetnostne obrti iz Slovenije in Madžarske.

Murska Sobota – Letošnji mednarodni spust murskih lajlov po reki Muri, ki so ga zaradi slabega vremena julija preložili na začetek septembra, so organizatorji iz varnostnih razlogov dokončno odpovedali.

J. Ga.

Dolga vas–Mostje–Banuta

V globino Črnega in Polanskega loga

Tokrat smo si za izhodišče naše poti izbrali obmejno naselje Dolga vas, oziroma kulturnozgodovinsko zanimivost v njem – židovsko pokopališče. Potem pa vas bomo popeljali do Mostja, Banute ter v globino Črnega in Polanskega loga.

Dolga vas je obcestno naselje, ki leži pod Dolgovaškimi goricami in se počasi spušča proti ravnini Dolinskega. Kraj je postal po vsej državi znan zaradi bližnjega mednarodnega mejnega prehoda Doga vas - Redics oziroma zastojev, na katere so nas v preteklih letih ves čas opozarjali mediji. Za turiste in izletnike, ki jih zanimata zgodovina in kultura, pa je zanimiv tudi zaradi židovskega pokopališča, enega največjih v Sloveniji, ki spominja na skupnost, ki je bila pred drugo svetovno vojno v Lendavi in okolici precej številčna in je imela tudi precejšnjo pomen za razvoj mesta in okolice.

Od pokopališča se spustimo proti središču naselja in zavijemo desno, nakar smo na koncu vasi med nižinskimi polji in travniki. Kmalu pridemo do krožišča lendavske obvoznice, čez Kobiljski potok in nadaljujemo proti naselju Mostje. Najprej na desni strani za-

Židovsko pokopališče v Dolgi vasi

Na začetku Črnega loga se lahko spočijete ob gramozni cesti Lendava-Dobrovnik

Na jasi ob logamici je predstavljeno bogastvo Polanskega loga

gledamo stari gručasti del starega Mostja, kjer prevladujejo prebivalci madžarske narodnosti, dalje ob

cesti Lendava-Dobrovnik pa je novejši del vasi, ki je bil zgrajen po prvi svetovni vojni po agrarni reformi, v njem pa živi večina Slovencev.

Kraj obkrožajo njive, ob potokih pa so tudi travniki. V starem delu Mostja je ohranjenih še nekaj tipičnih starejših zgradb, ob cesti na začetku vasi pa obiskovalca pozdravi stara, zanimiva s slamo krita hiška, pred katero spokojno sedita lutka moškega in ženske.

Smerokaz nas v Mostju usmeri na levo proti Banuti, kjer se že od daleč za vasio vidijo tudi obronki Črnega loga. Banuta je gručasto naselje z okrog sto prebivalci, ki leži med Bukovniškim prekopom in obsejnim nižinskim gozdom, znanim pod imenom Črni log, ki je ime dobil po temnejših steblih dreves, med katerimi prevladuje črna jelša.

Ko se na koncu vasi zapeljemo proti Črnemu logu, kmalu pridemo na dokaj dobro urejeno makadamsko cesto, na desni strani pa kmalu zagledamo tudi gramoznico, obkroženo z gozdom, ob kateri so tudi postavljene klopi, na katerih lahko posedite in se spočijete od vožnje. Sledi vožnja skozi gozd do mostu čez potok Letava, nakar se na drugi strani znajdemo na Polanskem logu.

Cestišče je na tem delu nekoliko slabše urejeno. Kmalu pridemo na gozdno jaso pri logamici z velikimi hrasti, kjer je tudi bogastvo predstavljeno v sliki na panoju.

Tu se tudi začne zgodovina Polana, dolga 3.900 metrov. Če nekoliko bolj pozorno, pa tako v Črnem kakor tudi Polanskem logu lahko naletite na veliko zanimivosti iz rastlinskega in živalskega sveta, kot so srne, črne škorklje, plje, divje race in podobno. Večja zanimivost pa je eden od večjih kompleksov črne jelše v Evropi.

J. Ga.

Vaške igre pri Gradu

Letošnje vaške igre pri Gradu, ki so potekale v okviru tamkajšnjega občinskega praznika, so pripravili na domačem nogometnem igrišču. Organizator, Društvo za kulturno-športni razvoj mladih Gračca pomlad, je povabil k sodelovanju različna društva, ki delujejo na območju graške občine. Tako se je iger udeležilo devet ekip, ki so se morale pomeriti v šestih šaljivih igrah. Tekmovalci so med drugim morali voziti slalom z lestvijo (na fotografiji), prenašati poljedeljske pridelke z veliko žlico, prevažati samokolnico preko ovir ipd. Kot najbolj spretna se je pokazala ekipa športno-rekreativnega društva iz Dolnjih Slaveč. – C. K.

www.terme-lendava.si

Terme Lendava – zaplavajte z nami v edinstveni parafinski vodi!

Kopanje s kosilom samo 2.400 SIT za odrasle in 2.000 SIT za otroke.

VAŠ KRAJ VODNIH DOŽIVETIJ

Terme Lendava nagrajujejo Vestnikove naročnike
Nagrada: dnevna vstopnica s kosilom. Nagrajenec: Bagoroš Stanko, Tišina 6 a, 9251 Tišina. Nagrajenec dobi potrdilo o nagradi po pošti.

V beltinski občini povezujejo turistično ponudbo

Projekt Zakladi panonskega podeželja

Turistično-informativna pisarna v gradu

V občini Beltinci so od lanskega oktobra pa do letošnjega avgusta izvajali projekt Zakladi panonskega podeželja, ki so ga v torek predstavili na tiskovni konferenci v obnovljenih prostorih beltinskega gradu. Obenem pa so v prostorih gradu odprli turistično-informativno pisarno.

Vodja projekta, župan Občine Beltinci Milan Kerman, je ob tem povedal, da je bil projekt Zakladi panonskega podeželja sofinanciran s strani Evropske unije, program Phare čezmejno sodelovanje Slovenija – Madžarska 2002. Pri projektu so kot partnerji sodelovali ob občini Beltinci še KUD Beltinci, turistična društva Beltinci, Bratonci, Zvonček Dokležovje, Bujraš Ižakovič, Lipa, Lipovci, Brod Melinci in pa madžarski partner Falusi turizmus Vas Megyei Szövetsége iz mesta Szombathely/Sombotel. Skupna vrednot projekta je 47.324 evrov, od tega je Evropska unija prispevala 90 odstotkov, kar je 42.608 evrov, Občina Beltinci pa deset odstotkov, kar je 4.734 evrov.

Projekt je vključeval številne aktivnosti, s katerimi so povezali že oblikovane zanimive izletniške točke v beltinski občini, ponudbo turističnih in kulturnih društev, pa tudi zanimivo ponudbo partnerjev na madžarski strani v Železni županiji.

Kerman je v predstavitvi projekta povedal še, da so v okviru spodbujanja razvoja domače in umetnostne obrti ter vodniške službe izvedli tudi delavnico na temo Osebnostno delo in dopolnilna dejavnost na kmetiji in organizirali sejem domače obrti. »V okviru sejma domače obrti, ki je bil v sklopu

V beltinskem gradu so odprli tudi turistično-informativno pisarno.

folklornega festivala, smo tudi izbrali naj... spominek Markovskega, ki so ga pošiljali ljudski obrtniki, potem ko smo razpisali javni natečaj. V obnovljenih prostorih beltinskega gradu smo tredi turistično-informativno pisarno in pred gradom postavili informativno tablo, na kateri so predstavljene tudi turistične zanimivosti. Za člane turističnih in kulturnih društev smo organizirali ekskurzijo na Madžarsko z ogledi primerov dobrih praks. V okviru promocijskih aktivnosti smo z novimi turističnimi produkti dopolnili spletno strani občine Beltinci, izdali turistični zemljevid v nakladi 5.000 izvodov, perspekt Zakladi panonskega podeželja v nakladi 5.000 izvodov ter serijo petih različnih razglednic s petimi različnimi motivi v skupni nakladi 10.000 izvodov. V prihodnje želimo v občini spodbuditi različna področja turizma, med drugim tudi turizem na kmetijah, kolesarski turizem in pohodništvo. Če sarski turizem in pohodništvo nareli pa bi tudi aktivnosti, katere bi voden za namene turizma in zagotovili želeli postati lastnik in zagotoviti možnosti za nastanitev gostov. Vodja Zavoda za kulturo in turizem občine Beltinci Elica Horvat je dodala, da so s projektom želeli povežati bogato, toda precej razpršeno turistično ponudbo v obsejbljeno turistično ponudbo in oblikovali so tudi skupne turistične programe z naslovi: Panonska brez meja in Izlet v panonski svet in itinerarje po kulturnih spomenikih občine Beltinci. Za občino Beltinci pa so izdelali turistični poteg, in sicer Analizo turistične ponudbe, Komunikacijsko strategijo in Strategijo razvoja turizma.

J. Ga.

poglej in odpotuj!

MAKARSKA RIVIERA
3* Pavič, sončnik in ležalnik na plaži, otrok do 12 let 50% popusta
3.9./7D/NZ **29.900**

MURTER
3* Borovnik, brezplačno za otroka do 12 let
10.9.-31.10./7D/POL **29.900**

GRČIJA, Rodos
2* Als, letalo iz Ljubljane, brezplačno parkiranje
11., 18., 25.9./7D/NZ od **76.400**

GRČIJA, Kreta
3* Erato, letalo iz Ljubljane, brezplačno parkiranje
17., 24.9./7D/POL **89.900**

TUNIZIJA, Hammamet
4* Medi Golf, letalo iz Ljubljane, brezplačno parkiranje
10., 17., 24.9./7D/AI od **99.900**

BAVARSKI GRADOVI
2-dnevni avtobusni izlet, slovensko vodenje
17.9./2D/POL **29.900**

Sončkov klub v PORTOROŽU
3* Lucija/Barbara, bogata animacija, brezplačno za otroka do 12 let
3.9.-30.10./5D/POL od **43.900**

DJERBA
3* Djerba Haroun, letalo iz Ljubljane
5., 12., 19.9./7D/POL **79.900**

TURČIJA, Alanya
3* Sun Fire beach, letalo iz Ljubljane, brezplačno parkiranje
11.9./7D/AI **94.900**

EGIPT, Hurgada
4* Saeguli Resort, letalo iz Ljubljane
7., 14., 21.10./7D/POL **111.300**

SONČEK
TUI putovalni center
Murska Sobota, Slovenska 52 • 031 31 41 57
Tel. prodaja: 080 1888
www.soncek.com

Tiskovna konferenca ob dokončanju razsvetljave v športnem parku Petišovci Spidvejska dirka za Zlato čelado Lendave bo vnovič tretjega septembra!

Po večletnih prizadevanjih je končno uresničen velik cilj ljubiteljev spidveja v Lendavi. Razsvetljava stadiona in uvedba nočnih dirk je namreč pridobil, s katero se lahko pohvali le malo športnih društev v regiji. Speedway team Lendava in Občina Lendava sta vložila ogromno dela, truda, denarja in entuziazma v to novo zastavljeno projekt. Tako bo spidvejska dirka za Zlato čelado Lendave v soboto, 3. septembra, ob 18.30. Prvo vožnjo načrtujejo ob 19. uri. Vabljeni torej na spektakel, ki pomeni veliko pridobitev za pokrajino ob Muri.

ba ter skupaj določili možno lokacijo na pašniku, okrog že obstoječega nogometnega igrišča v gabrovem gozdičku.

Od takrat naprej so se delovne aktivnosti hitro odvijale.

»Ko sem zbiral podatke za osmo Zlato čelado in listal po starih dokumentih, je zanimivo, da je bila ustanovna skupščina društva 7. aprila 1978 in da so se dela na petišovskem pašniku začela 3. maja istega leta. V štirih mesecih je bil zgrajen stadion, torej steza, ograja in tribuna. Pri tem je treba omeniti tudi takratni sozd Gorenje in delovno organizacijo Gorenje Varstroj. Pri akcijah na gradbenih delih je sodelovalo veliko mladine. Bilo je okrog 400 mladih iz takratnega

di je zmagal petkrat. Zadnja dirka za zlato čelado je bila leta 1984. Na prvi dirki je zmagal Nemec Mayr, na četrti pa John Davis iz Velike Britanije,« se spominja nekdanji tekmovalac Boris Kotnjek.

Zlata čelada je živila le sedem let

Prva dirka je bila že 13. oktobra 1978. Najpomembnejša dirka, to je za Zlato čelado, pa je bila 22. oktobra 1978. Zmagovalec je postal Nemec Wolfgang Mayr. V letih 1979 in 1980 je zmagal devetkratni svetovni prvak Ivan Mauger iz Nove Zelandije. Že ob koncu sta se med voznike te atraktivne dirke vpisala tudi prva Lendavčana Mirko Lebar in Boris Kotnjek. Sle-

ta 1987, ko je Artur Horvat osvojil prvo mesto v državnem in republiškem prvenstvu, ekipa, v kateri so bili Artur Horvat, Čaba Lazar in Andrej Matjašec (zdajšnji predsednik kluba), pa je osvojila naslov ekipnega državnega in republiškega prvaka. Slednji je trenutno edini slovenski sodnik spidveja z mednarodno licenco. Tudi v poznejših letih so bili doseženi vrhunski rezultati. Leta 1994 so bili ekipni državni prvaki, leta 2000 pa klubski prvaki Slovenije. Poleg domačih je bilo v ŠRC Petišovci organiziranih veliko mednarodnih dirk. Vendar je Zlata čelada bila in ostala najbolj značilna in najprivlačnejša mednarodna dirka v Lendavi. Tako si je leta 1983 dirko za Zlato čelado ogledalo rekordnih 10.000 gledalcev. To je bil tudi prvi TV prenos kake športne prireditve v živo iz Lendave.

Žal je Zlata čelada živila le sedem let (1978–1984).

Za oživilitev svetle tradicije

Zaradi odmevnosti in atraktivnosti prireditve so razmišljali o ponovni oživitvi tega dogodka. In končno so ga dočakali! »Pred približno dvema letoma smo obudili željo po ponovnem organiziranju take velike športne prireditve z močno mednarodno udeležbo. Tako smo nekaj časa kovali načrte in ob pomoči širše družbene skupnosti smo to investicijo spravili pod skupno streho. Največ denarja smo vložili v obnovo infrastrukture. Za uresničitev zastavljenega cilja je bilo treba vložiti precej organizacijskih in finančnih naporov. V ta namen smo načrtno pristopili k postavitvi razsvetljave, saj na ta način lahko iz prireditve naredimo spektakel. S pomočjo Občine Lendava smo zastavljeni cilj tudi realizirali in 3. septembra nas čaka ponovna dirka za Zlato čelado Lendave,« z zadovoljstvom ugotavlja eden od podpredsednikov Speedway teama Lendava Igor Kolenko, ki ga v soboto zvečer kot direktorja dirke čaka velika odgovornost.

Precej naporov za uspeh Zlate čelade je vložil nedvomno tudi podpredsednik Ladislav Kiralj, odgovoren za investicije. »Zgodovino

S tiskovne konference (od leve): Boris Kotnjek, Andrej Matjašec, Igor Kolenko in Ladislav Kiralj

gradnje spidvej objektov bi lahko razdelili na tri dele. Prvi del je gradnja osnovnih objektov, drugi predstavlja fazo vzdrževanja, kar so opravili člani društva s prostovoljnim delom, tretji del pa je v tem, da so ti objekti prešli v last Občine Lendava. S tem se je lahko nadaljevala nadaljnja posodobitev vodotokov, instalacije, fasade in strehe. Tako je objekt temeljito obnovo, zaključili pa smo s prenosom instalacije za razsvetljavo. Vsega tega športno društvo ne bi zmoglo, če ne bi bila pri tem posebej angažirana župan in občinska uprava. Z njihove strani smo doživeli popolno razumevanje. Prepričani smo, da si naši ljudje zaslužijo tudi vrhunske prireditve. Ob postavitvi razsvetljave ostane odprtih le še nekaj zadev, kot sta ozvočenje in ograja, kar bo nov finančni zalogaj v naslednjih letih. Pretežno so občinska sredstva, nekaj denarja pa smo dobili tudi od Fundacije za šport. Hvaležni smo tudi donatorjem, ki so prispevali svoj delež k obnovi stadiona, kjer se bodo gledalci ugodneje počutili in z večjim užitkom spremljali vrstolomne dirke evropskih spidvejstov.

V finalu kar šest voznikov!

O bližnji dirki za Zlato čelado Lendave pa predsednik Andrej Matjašec, ki bo tokrat v vlogi sodnika, pravi: »Prireditve bo zelo peštra z močno mednarodno udeležbo, saj smo uspeli pritegniti nekaj tekmovalcev svetovnega slovesa.

Dirka bo sestavljena iz 23 voženj. 20 voženj bo po klasičnem sistemu – vsak v vsakim. Po šestdesetih točkah bo prvih deset mest vodilo v dva polfinala; v vsakem po pet voznikov. Po trije najboljši se bodo uvrstili v finale, za kar bodo izžrebane pozicije. Na svetu so le še češke Pardubice, kjer lahko tekmuje hkrati 6 voznikov.

Seznam voznikov je naslednji: Matej Žagar, aktualni evropski prvak leta 2004 in štirikratni državni prvak, Jernej Kolenko, letošnji polfinalist evropskega prvenstva, Matej Ferjan z madžarsko licenco, petkratni državni prvak in prvak Madžarske, Jurica Pavlic, aktualni državni prvak Hrvaške, Manuel Hauzinger, prvak Avstrije, Sandor Tihanyi, večkratni finalist svetovnih prvenstev, Laszlo Szatmari, finalist letošnjega prvenstva Evrope, iz Poljske Tomas Bajerski, bivši GP voznik, iz Velike Britanije Lee Richardson, iz Danske Niels Kristian Iversen, bivši mladinski svetovni prvak, iz Češke Marian Jirout, brata Ales in Lukas Dryml, GP voznika 2003 in 2004, iz Rusije pa Roman Povazny, najboljši ruski voznik. Dogovarjamo se še s Sebastianom Ulemekom in Aleksandrom Šanovskim iz Poljske, Ryanom Sullyvanom iz Avstralije itd. Upam, da bodo popravili rekord steze, ki ga je lani po 24. letih dosegel Matej Ferjan z 82,33 km na uro. »Obeta se torej zelo atraktivna dirka.

Milan Jerše, foto: M. J.

Novo zlato čelado bo izdelal lendavski obrtnik, mojster keramike Marjan Cojhter, iz njegove delavnice pa bodo tudi keramični pokali. Za prvo nagrado bodo izplačali 1.000 evrov, za drugo 800, za tretjo 600, za četrto 400, za peto 200 in za šesto 100 evrov. Ob razglasitvi rezultatov bo veličastni ognjemet. Povabljeni bodo vsi športni funkcionarji, ki so sodelovali na prvi Zlati čeladi; skupno okrog 35. Od mednarodne motociklistične zveze pa so že dobili potrditev za organizacijo finala Evrope za pare prihodnje leto.

Zlato čelada spidvejskih dirk v Petišovcih

Spidvejska dirka je ponela ime

Lendave daleč v svet. Lendava, ki je bila do leta 1978 znana kot pašnik, je zdaj znana kot spidvejski stadion. Kako bi v regiji našli športno vrsto, ki bi vzbudila zanimanje občanov. Vse je bilo dinamično, razburjen adrenalinski. Tako je padla ideja o spidvejski dirki. Zacetek je bil na težak, saj so praktično začeli z nič. Bilo je potrebno opremiti, steze in kape. Vendar je bila želja z mnogo ljudi in prostovoljci. Hkrati je bilo potrebno naklonjenost vaščana in nogometnega kluba.

sozda in iz nekdanje Jugoslavije. Prireditve Zlate čelade je bila za nas nekaj povsem novega. Vedeti je treba, da Lendava ni imela nobene tradicije. Na prvih štirih dirkah se je zbralo tudi do 7.000 ljudi, kar je pomenilo poln stadion. Dirka se je hitro prijetila in že na drugi dirki za Zlato čelado leta 1979 smo imeli 11 sodelujočih držav, ne le iz Evrope, kot so Anglija, Poljska, Češka, Madžarska, Italija in Avstrija, ampak tudi iz Nove Zelandije, Avstralije in ZDA. Po pričakovanju je zmagal legendarni Ivan Mauger, najboljši svetovni spidvejst, za kar ga je nagradila tudi angleška kraljica in nosi naslov »sir«. Na Zlati čeladi

dnji je danes član mednarodne motociklistične zveze FIM, točneje član komisije za tekmovanja na zaprtih stezah (FIM CCP). Omeniti velja, da so v letih 1978–1998 tekmovanja potekala na treh ravneh: državna prvenstva v 1. in 2. zvezni ligi ter republiška prvenstva. S prihodom Štefana Kekca, štirikratnega državnega prvaka, v Lendavo so ambicije kluba narasle. Leta 1980 so bili doseženi izredni rezultati, saj je Kekec osvojil peti naslov državnega prvaka, Čaba Lazar pa je postal prvak 2. lige. AMD Gorenje Varstroj je bil ekipni državni prvak.

Svoj vrhunec je klub dosegel le-

Pogovor z odbojkarico Andrejo Drevenšek iz M. Sobote Vsaj eno sezono v Franciji

Andreja Drevenšek, 27-letna odbojkarica iz M. Sobote, bo naslednjo tekmovalno sezono igrala v Franciji. Podpisala je enoletno pogodbo s francosko drugoligaško vrsto Saint-Nicolas. Po štirih sezonah nastopanja pri ljubiteljski ekipi Zavarovalnica Maribor in dveh pri ljubljanskem Sladkem grehu bo Drevenšek svojo 17-letno odbojgarsko pot nadaljevala v tujini.

»Nekaj sem pač morala storiti, saj je moj klub razpadel. Zgodilo se je čez noč. Namesto da bi načrtovali, kako kot prvakinja zastopati Slovenijo v mednarodni konkurenci, sem se skupaj s soigralkami znašla na cesti.«

In zakaj odločitev za Francijo?

»Vabili so me klubi iz Belgije in Švice, toda najugodnejša ponudba je prišla iz francoskega drugoligaša. Zelo sem zadovoljna, saj je angažman po mojem okusu. Domala vse, kar sem zahtevala oziroma zaželela pri podpisu pogodbe, je s strani delodajalca izpolnjeno!«

Kaj veste o klubu?

»Njihova druga liga je na ravni naše prve, klub je iz mesta, ki je oddaljen 6 kilometrov od Lyona. Menda je njihova želja uvrstitev v 1. ligo. Ta trenutek bom edina tujka, morda se mi bo v prihodnje priključila igralka iz Amerike, saj želijo pripeljati v klub kvaliteten center.«

Kako pa bo s sporazumevanjem?

»Nič kaj enostavno, saj francoskega jezika ne obvladam, oni pa ne menijo veliko bližje angleščine. Bo že kako, verjetno največ z gestikuliranjem. Sicer pa so v klubu obljubili, da mi bodo plačali ekspresno izobraževanje na tem področju.«

Mentite, da ostajate na seznamu selektorja državne reprezentance?

T. G.

»Upam, da selektor Baltič resno računa name tudi v prihodnje. Letos smo se z dobrimi igrami iz skupine B brez poraza uvrstili v skupino A, kar pomeni ugodnejši žreb za nastop na EP. Sicer pa smo razen Spacalove preostale igralko iz državne reprezentance članice tujih klubov.«

Z minulo nedeljo, ko je z letalom iz Gradca poletela v Francijo, Andreja Drevenšek odpira novo poglavje v svoji odbojgarski karieri. Prvo srečanje z domačimi, kot napoveduje, bo šele ob novoletnih praznikih. Seveda si najbolj želi, da bi v novi sredini uspela in niti za trenutek noče pomisliti na dosežanje črne klubske scenarije – njeni nekdanji klubi so le še zgodovina, vsi (ŽOK Sobota, Ljutomer ZV Maribor in Sladki greh) so namreč razpadli!

Niko Šoštarčič, foto: N. Š.

Odbojka Priprave Pomurja Galexa Mira

V telovadnici osnovne šole I v M. Soboti so začeli s pripravami za tekmovanje v 1. slovenski ligi, ki se začne 24. septembra, odbojkarji Pomurja Galexa Mira iz M. Sobote, ki so se po enoletnem premoru vrnili iz druge lige.

V novi sezoni bodo igrali: Uroš Kovačec in Branko Novitović kot organizatorja igre, Bogdan Marič, Grega Horvat in Boris Grut kot sprejemalca in napadalca, Andrej Grut kot korektor, Tomas Čeh, Rade Dačović, Gorazd Flisar in Sašo Topovšek kot sredinski blokerji in Primož Horvat – libero.

Iz minule sezone je ekipa nekoliko spremenjena. Klub je zapustil Luka Pirher, ki se je vrnil v Ljutomer, vrnil pa se je Beltinčan Grega Horvat, ki je v minuli sezoni igral v Mariboru. Iz Prvačine je prišel Rade Dačović, doma iz Srbije in Črne gore.

Naloga trenerja, kapetana in igralca bo tudi v novi sezoni opravljal Branko Novitović. Ekipa je že igrala prvo prijateljsko tekmo, v gosteh z 0 : 3 izgubila z mariborsko ekipo Prevent Gradnje IGM. Cilj ekipe je postati stabilen prvotligaš. Letos bo liga močnejša od lanske, saj so se nekatere ekipe močno okrepile, tako sta zdaj v Salonitu Beltinčan Andrej Tot in bivši trener soboških odbojkarjev Sabahudin Peljto, soboški odbojkar Dean Fujs pa še naprej ostaja v ekipi Šoštanj - Topolšice.

Tonček Gider

Hokej na travi Na pokalu Panonija v Zagrebu

Pred petimi im tridnevni nastop na mednarodnem pokalu Panonija v Zagrebu – tekmeči so Slovinci, Hrvatini in Madžari – so hokejisti iz Ljutomerja premagali DŠR Murska Sobota z 1 : 0 (Uroš Stanko) in Moravske Toplice s 3 : 1 (Uroš Stanko, Franc Maučec in Slavko Forjan).

Prvi niso vzdžral

1. Zeleničarja v Mariboru,
Predlovec, sodnik Pavlovič
2. 1. 0 Bloudek (1), 1
Forjan (32) 1 : 2 C. Antolin
2 : 2 Letorja (79), 3 : 2 Blou
(87).

2. Kamari, Duh, Balažič, D.
nat. B. Antolin, M. Horvat, Tra
je, Kavič, Forjan (Pertoci, 86), C.
uškovnikaj (Breznik, 90).

3. Korošci, Čempoga, Bloudek,
Luk, Koroš, Yerdnik, Kavaš, For
jan, Vovnjak.

3	3	0	0	10	1	9
3	3	0	0	6	3	9
3	2	0	1	7	4	6
3	2	0	1	5	4	6
3	2	0	1	4	3	6
3	1	1	1	3	1	4
3	0	3	0	1	1	3
3	1	0	2	7	8	3
3	1	0	2	5	7	3
3	0	2	1	2	3	2
3	0	2	1	2	4	2
2	0	1	1	1	2	1
2	0	1	1	0	3	1
3	0	0	3	3	12	0

4. kroga: Palčmin - Črenšovci,
Dmožič - Kovinar, Store, Pohorje -
St. M. lečnik - Veržej, Beitin
bl. Smarke pri Jelšan, Zavrt, Že
ljana, Tuna - Mura 05.

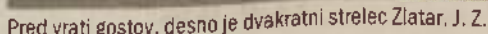
Pred vratih gostov, desno je dvakratni s

Franc Bobovec

1. krog 2. MNL Lendava: Graničar – Nafta veterani 1 : 1, Dolina – Žitkovci 1 : 4, Olimpija Dolga vas – Lakoš 4 : 2.

S tekmovanjem pa so začeli tudi v 2. SKL vzhod. V 1. krogu so kade-
ti Nafta s 4 : 0 zmagali v Krškem, Arcont Radgona pa je z 0 : 1 klonil v
Slovenj Gradcu. V derbiju 2. kroga sta se pomerila Nafta in Arcont
Radgona. S 3 : 1 so bili boljši Lendavčani, ki so na 3. mestu prvenstve-
ne lestvice za Dravo in Jarenino (vsi po 6 točk). Arcont je še brez
točke. Še 2. krog 2. SKL vzhod: Nafta - Arcont Radgona 5 : 0. Vodi Ja-
renina (4), 5. Nafta, 8. Radgona (oba po 3).

Milan Jerše

Milan Jerše

Liliputanec na naši šoli

(Domišljjski spis)

Nekega dne je na našo šolo prišel majhen možiček. To je bilo pri uri slovenščine. Potrkal je na vrata čisto tiho. Moj sošolec Rok, ki sedi pri vratih, je slišal tih ropot po njih. Vstal je in jih odprl. Skoznje je prišel možiček in v nekem čudnem jeziku pozdravil: »Nad, nad!«

Potem je natančno pregledal ves razred. Stopil je do sošolke in se usedel zraven nje. Nekaj časa nas je poslušal, kaj smo govorili o njem, potem pa vstal, vzel iz žepa sir in ga dal učiteljici na dlan. Ta sir je bil čisto majhen.

Ko smo se umirili, smo ga vprašali, v kakšnem jeziku je govoril. Takoj je vzel najmanjšo kreda in od desne proti levi zapisal »iničšnatupililil«. Najprej smo se začudili, potem pa smo že ugotovili, da oni pišejo od desne proti levi in tako tudi berejo. Še več besed nam je napisal tako. Lilipajek (kot smo ga poimenovali zato, ker je prihajal iz liliputanskega mesta in pajek zato, ker je najraje jedel pajke) je živel v učiteljicinem predalu v katedru.

Med tem nas je naučil njihovega jezika, mi pa smo ga naučili, s pomočjo učiteljice, slovenskega jezika. Spoznal je vse učence in delavce naše šole. Nekaterim je celo nagajal. Naredil je red na naši šoli. Z njim smo se imeli lepo. Pripovedoval nam je o sorodnikih in prijateljih. V šoli pa je jedel le pajke in pil vodo s soljo.

Čez nekaj časa je izrekel željo, da bi rad šel pogledat svoj kraj. Tako je odšel s svojim »ninkolarolinkom« nazaj v liliputansko mesto. Brez njega nam je šola postala zelo dolgočasna. Nekaj časa ni bilo o njem ne duha ne sluha. Čez čas je prispelo pismo za šesti razred, napisano je bilo takole:

Pel vardzop do akjapilil!

Tale stavek sem napisal v našem jeziku, da ga ne bi pozabili. Vse moje prijatelje sem naučil vašega jezika. Zelo so bili navdušeni nad njim. Tudi vi naučite vaše prijatelje našega jezika, pa mi pišite na naslov »ris.otsemililil«. Najlepše pa pozdravite vašo učiteljico in se ji v mojem imenu prav lepo zahvalite. Lepo se imejte in veliko se smejte.

Vaš Kejapilil

Tako smo si večkrat pisali. In ne boste verjeli, letos nas je z učiteljico vred povabil v liliputansko mesto.

Opozorilo: vse besede, ki so napisane v narekovajih, se berejo nazaj, razen »ninkolarolinkom«.

Jana Černela, 6. raz., OŠ Bogojina

Pokrajina

Narisa! Danijel Ivanuša, 14 let

Srečno na pot učenosti

Spet se je začelo novo šolsko leto, polno pričakovanj, kako bo. Naj bo lepo, saj so spomini na šolske dogodivščine vedno lepi.

Čeprav sem v pokoju, še vedno v mislih doživljam prve šolske dni, dogodke skozi šolsko leto. Pred oči mi stopajo moji učenci, moj ponos, vsi tisti, ki so skozi moje delo dosegali takšne ali drugačne cilje. Bila sem z dušo in srcem »tovarišica«. To pa sem lahko bila, saj sem vzgajala in učila čudovite otroke in spoznala enkratne starše. Kako lepo je, kadar se ne česti

srečamo, se pozdravimo, drug drugemu nasmejemo in povečmo kakšno lepo besedo. Čeprav več ne učim, je teh dogodkov mnogo. To mi daje misliti, da sem svojim učencem dala nekaj, kar je za vedno ostalo v spominu.

Učenci, stopite pogumno skozi šolska vrata. Sive celice v možganih naj posrkajo čim več znanja. Bodite dobri prijatelji in spoštljivi do vseh, ki vam hočejo na kakšen koli način pomagati po poti učenosti. Bodite to, kar ste, mladi, vedoželjni, veseli ... Bodite to, kar so bili vsi

moji učenci, ki so vsak po svoje moj ponos. Starši pa bodite svojim otrokom prijatelji, opora, celica, kjer bodo vedno našli vse, kar potrebujejo. Naj bodo vaši otroci vaš ponos. Vsak njihov uspeh cenite, pa čeprav ne bo najvišji. Otroci vas potrebujejo in vi v njih potrebujete. Nobe na pot ni lahka, tudi učna ne, vendar z voljo se da doseči vse.

Če bi lahko, bi vsakemu posebej zaželela uspešno novo šolsko leto. To bom v mislih tudi naredila. Srečno!

»Tovarišica« Ruža iz Murske Sobote

Jaz kot policist

Jaz sem policist. Imam meč, lisice, mobitel, naboj in pištolo. Nosim uniformo modre barve. Ima policijski avto s sireno. Je modro-bele barve in zelo hiter. Sirena tuli takrat, ko grem v akcijo. Živim v Ameriki. Imam tudi značko. Lovim vlomilce, ki kradejo.

Daniel Hari, 3. razred, OŠ Cankova

Lancelot

Nekega poletnega dne, ko se je siromak sprehajal po gozdu, so ga napadli kraljevi vitezi. Ti so ga pretepenega vrgli na voz in odpeljali na grad ter ga vrgli v ječo.

Ko so grad napadli sovražniki in ugrabili kraljevo hčer, je kralj Artur razglasil, da se bodo na gradu jetniki bojevali za mesto viteza. To bo lahko samo eden in ta bo odšel rešiti kraljevo hčer. Naslednjega dne, ko so delali spisek, kdo se bo boril za mesto viteza, je siromak pridno treniral. Ko je vitez prišel do njega, ga je povprašal po imenu. Siromak mu je povedal, da mu je ime Lancelot. Vitez ga je zapisal in seznam odnesel kralju Arturu. Kralj je prebral list in se spomnil, da se je nekoč njegov najboljši vitez boril z nekim Lancelotom, ki pa ga je na koncu premagal in ubil. Če ga ne bi ubil, bi sam umrl. Kralj je dal Lancelota takoj poklicati k sebi in mu obljubil princeso za ženo, če jo v enem tednu pripelje nazaj. Lancelot je zahteval šest najboljših viteзов in konja, na

katerem se bo vrnil skupaj s princeso. Čez eno uro je bil Lancelot pripravljen za odhod. Ko je Lancelot odšel, je kralj upal, da se bo z njim vrnila princesa.

Sredi poti so srečali svojega nasprotnika in ga nato zasledovali, a on jih ni videl. Zasledovali so ga namreč zato, da bi izvedeli, kje je njegov grad. Po daljšem času so pred sabo zagledali močno podoben velikega gradu. Ko pa so prišli do gradu, jih je napadla velika množica, ki jih je ujela in jih odpeljala v zapor. Tam je bilo veliko trupel, tistih, ki so v ječi umrli. Vitezi so zajete priklenili na steno in jih prebičali. Lancelot je iz žepa z usti izlekel žaglico, s katero je prežagal verigo in rešil tudi druge jetnike. Hitro so poiskali princeso, jo rešili in odšli proti svojemu gradu.

Ko je kralj videl, da se vračajo vsi, je takoj priredil zabavo za Lancelota in svojo hčer. Potem sta se Lancelot in princesa poročila in tako so vsi živeli srečno do konca svojih dni.

Leo Kolednik, 13 let, VIZ Veržej

ALBERT ŠTANČIČ, 3. d, OŠ BELTINCI

Kažipot

Zbudila sem se sama, saj zaradi pričakovanja niso mogla spati in sem sanjala o dne sanje o projektu. Z zajtrku nas je gospod Aleš kombijem odpeljal do Ljubljane. Prestašili smo se, ko je med potjo vozilo »zaštekalo«. Niti vode ni imei nobeden, bi jo dolili! Tudi bencin bi skoraj zmanjkalo. Se srečala da je bil Petrol blizu. Dobili smo tudi kokice. Kako smo čakali Tadejo! Zaman, ni bilo. Od Ljubljane nas je Bohinja peljal Denis.

Postavili smo si sotre, pravili kuhinjo in poslali vake. Pred tem smo se šli za nimivo in menli najljubšo igrico »rovčrček«. Bilo je zabavno. Slednji dan je deževal. Sme smo pesmico, da bi odgnali dež in uspelo nam je. Hrana bila zelo dobra. Zvečer smo ob indijanski palici drugemu povedali, kako smo imeli in kaj nam je bilo ozko. Ma kaj nam ni bilo ozko, vzklikanjem »bog sapa mukoe« smo z dneva v dan pridobivali večjo moč. Sme smo se šli kakšne igrice, dva z Ivanom nisva hotelo delovati. V ponedeljek sta se nam pridružila Nuša in Izi. Izi je bil zabaven. Bila sem »župnik« in sem »poročila« Nušo in Iztoka. Oba sta dobila novo ime, Nuša je postala Nuša Derenda, Izi pa Izi Poroka je uspela, a se s poročence nista po poroki na usta, ne na lice niti na Naslednjemu paru se je zamenjala imeni: Aleš je postal Saleš, Nadja pa Tanja. Poroka je perfektno uspela, tudi poljubila sta se. Vsi so se smejali in še menli spravili smeh. Tudi Denisa in Tanja je uspelo poročiti... Osmena smo kar pokali!

V Bohinjskem jezeru smo kopali, skakali smo tudi na trampolinu. En dan je bil na menjen orientaciji s kompasom in z zemljevidom. Prišli smo do točke, ko smo morali čez reko. Vsi so si po vrsti rešili mene. Bilo me je strah. Naslednji dan smo hoteli Triglav, a nam ni uspelo. Vse vcu je bil namreč potres. Vno smo hodili tri ure, z odri vred pa pet. Prišli smo do koč Prehodavo. Dobili smo priznanja in bili srečni. Prejela sem nekaj udarcev. Zatem smo se počasi spuščali. Bila sem utrujena in sem večkrat počivala. Tako da je Tina neprestano priganjala. Hvaležna sem ji bila, da je konec poti in sem se lahko napila vode in okopala v jezeru. Večer je hitro minil. Pogovarjali smo se in poili kompir. Dan pred odhodom smo šli plezat. Vsi so prišli do vrha razen naju dveh s Tino. Uživala sem ob igri z bežev jezeru, ker mi ni počil nobeden, ostalim pa skoraj sem. Vsak večer smo imeli pi pošto. Drug drugemu smo sal pisma. Prejela sem jih sedem. Zadnji večer je bil žalosten. Skoraj bi se k nani, žalosten. Skoraj bi se k nani, ker sem se poslavljala od Denisa in Tanje, ki sta mi bila najbližja od vseh. Zjutraj smo vse pospravili in se odpeljali domov. V Ljubljani smo se privoščili pice in nadevali pot do Murske Sobote. Bilo lepo, saj sem morda doživela.

Natalije Fekar, 14 let, VIZ Veržej

MAJA GRAJ, 9 LET, OŠ BELTINCI

Nemški prostovoljci gradijo bivalno-rezidenčni del Art centra S sekiro in žlico do ateljejev

Nemški prostovoljci so že od vsega začetka pošteno zavrhali rokave.

Dve leti brez doma, denarja in prevoznih sredstev

Axt und Kelle (Sekira in žlica, op. nemško združenje mladih obrtnikov in obrtnic (predvsem mizarjev, tesarjev, krovcev, klesarjev in zidarjev), ki neguje bogato nemško obrtno dediščino. Več deset članov tega združenja od maja opravlja brezplačno delo pri Art centru v Središču.

Mednarodni šolanji se mladi obrtniki in obrtnice v tipični noši odpravijo za najdaljši in en dan po svetu. V tem času se svojemu prebivališču ne smejo oddaljiti na več kot 50 kilometrov. Ne smejo uporabljati osebnih ali javnih prevoznih sredstev, premikajo se lahko iz doma ali z avtostopom. V principu v bližini nemškega mesta Erfurt bo Art

narja, preživljajo se z delom, ki je lahko plačano le v naravi (spanje, hrana, pijača). Na ta način spoznajo svet in domovino, raznolikost kultur in lokalne posebnosti.

Združenje vodijo mladi popotniki in popotnice, medtem ko so njihovi starejši kolegi, ki so medtem že postali mojstri, zgolj njihovi svetovalci. Dvakrat na leto združenje priredi srečanje vseh aktivnih in pasivnih članov, simpatizerjev in tistih, ki bi se združenju radi priključili. Zimsko srečanje je namenjeno predvsem omeni minulega obdobja, spoznavanju in kovanju novih načrtov, medtem ko je letno srečanje namenjeno praktičnemu delu. Na letošnjem zimskem srečanju v bližini nemškega mesta Erfurt bo Art

Ena od razstavljenih umetnin Art centra, nastala v letošnjem projektu Gibanica 05: skulptura iz jeklenih bilk avtorjev Pedra Velosa in Kaje Avberšek

center v mednarodni konkurenci podobnih centrov predstavil projekt zidave rezidenčnega/bivalnega dela Art centra.

V praksi to pomeni, da je po tritedenskih pripravah, ki jih je izpeljalo sedem članov v sodelovanju z nosilci projekta in prostovoljci, prišlo v Art center 34 šolanih obrtnic in obrtnikov, ki bodo delali in že delajo osem ur na dan tri do štiri tedne. Gre za zidarska, betonerska, mizarjska, tesarska in krovjska ter podobna dela. Posebnost združenja Axt und Kelle je v tem, da za razliko od sorodnih, bolj tradicionalistično naravnanih združenj, v svoje vrste vključuje tudi mlade obrtnice, ki predstavljajo dobro tretjino celotnega članstva. Axt und Kelle izbira prizorišče letnega srečanja na podlagi smernic, ki zahtevajo, da so vsa opravljena dela v javnem interesu, da imajo širšo družbeno relevantnost,

in da podpirajo kozmopolitsko, humanistično in ekološko naravnane projekte. Projekt pri Art centru bo trajal do 26. septembra. Članice in člani združenja Axt und Kelle v tem času opravljajo brezplačno delo, pri katerem jim pomagajo organizatorji in prostovoljci iz Art centra. »V bivalno-rezidenčnem delu, ki bo zgrajen, bodo ateljeji, v katerih bodo umetniki lahko bivali in delali. Če bo vse po načrtu, bo to prvi tovrstni bivalno-rezidenčni umetniški center v Sloveniji,« pravi Nataša Serec, organizatorka v Art centru, ki ima za sabo izkušnje s podobnimi projekti na Metelkovi v Ljubljani. Organizatorji so združenju dolžni zagotoviti brezplačno bivanje in prehrano, zavarovati projekt, urediti dokumentacijo ter priskrbeti vse potrebne materiale in orodja.

T. K., N. S.

Vaše pesmi

Prilagojeni spomini

Ohranila sem le tepe spomine,
v koš sem vrgla bolečine,
v romantiko odela jih,
da ko zakopljem se v njih,
zopet dobim nov navdih,
ki lajša mi življenje to
z neko novo pravljico.
Vem, da malo pretiravam,
s spomini se poigravam,
a ne zamerite mi vi,
ker to počnemo vsi.
Prilagodimo si spomine,
ker z leti manjše so bolečine
in opravičim vsem tako,
ki prizadeli so te hudo,
namesto resnice stikeš pravljico.

Sonja

Vaša čustva

Le nekaj misli je v moji glavi;
to so misli na pomlad, na
rdeče in modre cvetove, na
ljubezen.

Vse mine.
Veter zbeži.
Plaz besed utihne.
Življenje se izteče.
Smrt vse izbrši.

Ostane malo, le pest spominov,
ki počasi, čisto počasi
zbledijo.

Sonček

Ko je hudo, me poklič!

Samarijan
080 1113

Tina in Luka – vsestransko uspešna učenca

Na robu idilične vasi Dokležovje, med prelepi drevesi domačega sadovnjaka, kjer nas vsi drugi preseneti sadi kutine na hruškah, smo obiskali družino Barber, da bi spoznali bogato mlado športnika judoista – drobno deklico Tino in njenega brata Luko.

V prijetni družbi njune mame Simone in očeta Dejana je 9 letna Tina prva, a bolj srmežljivo povedala, da jo je pravzaprav zanimal ples, toda napoved je pristala v kimonu za judo, po zgledu Luke. Tina se bo začela že tretje leto njenega intenzivnega treninga. Skromno je še dodala, da ima v času poučevanja včasih celo dve vadbi na dan, med šolo pa dve ali tri vadbe na teden. Nosi rumeni pas, kar pomeni 7. kyū. Kasneje nam je s ponosom razkazala svojo prelepo sobo, v kateri ima prav posebno mesto, na katerem visi njena zbirka izrednih medalj. Letos je bila zlati pokal v pomurski ligi, ki nam ga je s ponosom pokazala. Zraven so tudi priznanja z »Ve-

veričkega teka« iz Radenec. Ko pa je sletela borbeni kimono, se je spremenila v modrookko deklico s čopki, ki se zelo rada igra s svojimi prijateljicami, se tudi mojstrsko rola do bližnjega šolskega igrišča, kjer sreča še ostale otroke, malo kolesari, poleg tega pravi, da dela tudi kekse, »takšne, ki jih ni treba pečiti«, iz koruznih kosmičev, zmešanih s čokolado in primerno ohlajenih v hladilniku. Poleg tega je vneta gobarka, za kar jo je navdušil njen oče, ki jo z veseljem vzame s sabo po jurčke in lisičke. Kakor vsi otroci tudi Tina obožuje risanke, najraje ima Rožnatega Panterja. Ob koncu mojega obiska pa nas je vodila čez dvorišče do majhne ute, kjer domuje njen pasemski zajček, rjava »Kepica«, to je njeno največje veselje.

V pogovor s Tino se je vključil še ne 13-letni Luka, zelo uspešen judoist, ki se sploh vsestransko udejstvuje v športu, dosega visoke rezultate tako v biatlonu kot tudi v rekreacijskem teku. Za judo ga je pred štirimi leti navdušil prijatelj iz vasi. V izjemno kratkem času se je povzpela do oranžnega pasu, kar je 5. kyū. Letos aprila pa je na državnem prvenstvu v Slovenski Bistrici v svoji kategoriji do 50 kg osvojil odlično 2. mesto. Ob tem izrednem uspehu se ni čuditi, da je njegova soba polna dokazov preteklih dosežkov: zlatih, srebrnih, bronastih medalj, pokalov in priznanj, tako iz Slovenije kot tudi iz tujine. Oba s sestro sta namreč večkrat tekmovala na Hrvaškem, Madžarskem in v Avstriji. Luka se je zapisal temu športu, saj med šolskim letom vadi kar štirikrat tedensko pod strokovnim vodstvom treh trenerjev, med počitnicami pa celo večkrat na dan, kar vključuje tudi kondicijske treninge ter ob sobotah tekmovala. Tudi sicer je aktiven, igra nogomet, kolesari z novim športnim kolesom, navdušujejo pa ga tudi računalniške igrice. V naravi rad ribari, doma pa skrbi za svoj akvarij. O Tini in Luki Barber bomo zagotovo še veliko slišali, saj ne le kot nadebudna mlada športnika, temveč tudi kot odlična učenca že danes pričata o vztrajnosti, zavzetosti in srčnosti v svoji viziji doseganja izjemnih uspehov.

S. K.

Luka in Tina Barber z nagradami za njuna najboljša dosežka.

Old Skull – prvič

Minuli konec tedna je v Črnelavcih prvič javno nastopila nova glasbena skupina Old Skull, ki jo sestavlja pet šestnajstletnih fantov. Predstavili so se z For Whom The Bell Tolls, Enter Sandman, The Unforgiven, To Live Is To Die (Metallica), Puritania (Dimmu Borgir), Smells Like Teen Spirit (Nirvana). Skupino sestavljajo Uroš Ralovič, lead kitara (skrit za zaveso na desni), Filip Bartus, ritm kitara, Timi Pörš, bas kitara, Sandi Fartek, bobni, in Jan Šömen, vokal. Publika je bila navdušena nad njihovim korektnim nastopom, zato upravičeno pričakuje še kakšnega in seveda tudi avtorsko delo. Old Skull se zahvaljujejo KS Črnelavci, da lahko vadijo v njihovi dvorani, kjer so tudi nastopili in vsem ki so pripomogli k nastopu.

Na prvi osnovni šoli potekal 1. naravoslovno-matematični tabor 1+1=2 je pravilna izjava ...

Na OŠ I Murska Sobota je med 23. in 27. avgustom pod okriljem Regionalnega centra Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije potekal prvi naravoslovno-matematični tabor.

Udeležilo se ga je 23 osnovnošolcev iz Pomurja ter dva iz Porabja. Uživali so lahko v pestrem programu, rdeča nit pa so bile tri delavnice. V treh skupinah so udeleženci izmenično sodelovali v pripravah na tekmovalno iz logike, izjavni logiki ter raziskovalni ma-

tematiki. Ena izmed mentorjev Mira Ambruš je povedala, da se otroci z izjavami srečajo šele v srednji šoli. So pa slednje precej aktualne na tekmovanjih iz logike in uporabne tudi v vsakdanjem življenju, zato jih želijo učencem približati že sedaj.

Udeleženci so lahko uživali v pestrem programu, saj so poleg matematičnih delavnic opazovali nebo in spoznavali osnove astronomije, od črnih lukenj pa t. i. porodnišnic zvezd do raziskovanja vesolja z vesoljskimi plovili. Ogledali so si tudi daljinsko

vođena letala, jadralno padalo in motorni zmaj.

V družabnem delu tabora so odigrali šahovski turnir, si ogledali film, poslušali glasbo in plesali. Izostalo ni niti delo na računalnikih v E-učilnici, ki deluje na osnovni šoli I.

Na koncu so pripravili tekmovalno iz logike in izdelali bilten. Tabor so končali z zaključno prireditvijo, kjer so predstavili svoje izsledke in delo. Upamo lahko le, da bo tabor postal tradicionalen.

Iztok Štefanec

Svet digitalnih tehnologij

Divx 6 – nov video standard na računalniku

DIVX

6

Vsi že poznamo filme, ki si jih lahko ogledamo kar na računalniku. V zadnjih letih je nastala prava eksplozija filmov v tej obliki. Seveda so ti lahko bolj ali manj kvalitetni. Vse je odvisno od načina, kako je bil film pretvorjen v računalniško obliko. Tu pridejo na vrsto video standardi. Eden najbolj znanih je dobil novo in zmogljivejšo različico – Divx 6.

Najpomembnejše pri pretvorbi filma v računalniško obliko je ohraniti čim višjo kakovost in zagotoviti čim manjšo končno velikost video datoteke. V ta namen se uporabljajo razni videostandardi, ki to delo opravijo bolj ali manj uspešno. Divx je poleg standarda XviD eden najbolj razširjenih. Divx je izpeljanka videostandarda MPEG-4, ki je omogočil, da stisnemo dve in pol minuti filma na približno 8 Mb. Do nedavnega je bila zadnja in najbolj izpopolnjena različica 5.2.1. Po hitrosti pretvorbe je prekašala Microsoftov standard WMV 9.

Divx 6 bi naj bil še boljši. Omogoča več video in avdio sledi, več podnapisov ter interaktivne menije. Za predvajanje bomo potrebovali nov predvajalnik, saj ga Windows Media Player 10 v celoti ne podpira.

Divx 6 bi potencialno lahko tekmoval z običajnimi DVD-ji, ki so shranjeni s starejšim videostandardom MPEG-2, vendar bo za to potreben čas. Na tržišču je že precej samostojnih predvajalnikov DVD, ki lahko berejo tudi filme Divx. S posodobitvijo bodo lahko brali tudi te najnovejše posnetke v visoki ločljivosti (High Definition).

Pri zmogljivosti povejmo najprej tole: minuta nestisnjene filma zavzame na računalniku okoli 2 Gb prostora. Z uporabo modernih videostandardov za stiskanje je možno zmanjšati velikost na vsega 1 % brez večje izgube na kvaliteti. Na ta način lahko cel film shranimo na en sam CD v zadovoljivi kvaliteti. Da bi to velikost dosegli v boljši kvaliteti, pa potrebujemo zelo učinkovit videostandard.

Pri pretvorbi moramo nastaviti parametre, ki vplivajo na kakovost in velikost. Za filme na DVD-jih je dobra polna PAL ločljivost (720 x 576 točk) s hitrostjo podatkov 1500 Kbit/s. Tako dobimo skoraj identično kvaliteto filma, kot je v originalu. Če zmanjšamo hitrost podatkov, dobimo manjšo velikost, vendar tudi slabšo kvaliteto. Dober računalnik bo pretvoril film s srednjo kakovostjo istočasno s predvajanjem. Za boljšo kvaliteto pa bo potrebno tudi nekajkrat več časa.

Divx 6 ponuja zelo dosti možnosti pri izbiri kvalitete in velikosti filma. Njegov potencial pri uporabi na dvd-jih se bo tekom časa še pokazal. Pričakujemo lahko širšo uporabo novega standarda, saj bo z nadaljnjim razvojem postal še bolj izpopolnjen in uporaben.

dr. Matej Gomboš

Za srečo se velja potruditi

Sreča ohranja mladost, spodbuja radost, veselje, podjetnost, dinamičnost, nagajivost in vitalnost. Da si za srečo velja prizadevati, potrjujejo tudi ugotovitve znanstvenikov.

Po njihovem mnenju pozitivna čustva (sreča, veselje, radost, navdušenje) spodbujajo delovanje imunskega sistema. Srečni ljudje se počasneje starajo (njihov organizem počasneje propada). Srečni ljudje so v poslu uspešnejši od turobnežev ter so bolj priljubljeni v družbi in službi. S svojim dobrim razpoloženjem srečen človek mimogrede »okuži« (osreči) tudi druge.

Ljudje, ki si prizadevajo za pozitivna čustva, so tudi dejansko bolj srečni (ne drži se jih smola). Poleg tega so srečni ljudje pravi magnet za srečneže v svoji bližnji in daljni okolici (tako srečo mimogrede pomnožijo), so veliko bolj podjetni in jih ni strah tveganja (to se v poslu praviloma bogato obrestuje).

Ti ljudje so prepričani, da jim zadeve, ki se jih resno lotijo, ne morejo spodleteti (to se praviloma potrdi tudi v praksi). Sreča kot najbolj čarobno počutje je »naj« posledica najlepšega čustva: ljubezni. In če bi o sreči radi zvedeli še kaj več, povprašajte človeka, ki ga občudujete, ker mu nikoli ne zamre nasmeh na ustnicah.

POMURSKÉ LÉKARNE

www.pomurske-lekarne.si

Žolčni kamni

Komaj ste dobro zaspali, že vas prebudi žgoča bolečina pod prsnico. Slabo vam je in bolečina se širi navzgor v območje desne rame. Takoj pomislite na hudo zgago, ker ste sinoči jedli pozno in preveč. Če je res tako, vam bo hitro pomagala tableta antacid, ni pa nujno, saj lahko gre tudi za napad žolčnih kamnov.

Žolčni kamni so precej pogosti, po nekaterih podatkih jih ima kar 10–20 odstotkov odraslih. So skupki v žolčniku ali žolčevodu, po svoji sestavi pa so lahko holesterolni, pigmentni ali mešani. Večina žolčnih kamnov je sestavljenih iz holesterola, so brezbarvni in imajo lepo kristalno zgradbo. Pigmentirani kamni iz žolčnega barvila, teh je približno 20 odstotkov, so temno zeleni. Kamni so lahko različno veliki. Nekateri so čisto majhni (žolčni pesek), manjši od centimetra v premeru in se običajno trejo drug ob drugega, nekateri pa precej veliki.

Dejavniki, ki povečajo nevarnost za nastanek žolčnih kamnov

Ženske imajo dvakrat več holesterolnih kamnov kot moški, pri pigmentnih kamnih pa je razmerje približno enako. Ta razlika je verjetno vezana na hormone, nosečnost in peroralno kontracepcijo, ki spreminjajo žolčno sekrecijo ali gibljivost žolčnika, lahko pa tudi oboje. Ženske, ki so bile večkrat noseče, tudi pogostejše zbolevajo za žolčnimi kamni. Debeluhi imajo kamne trikrat pogostejše, pogostejši pa so tudi žolčni kamni pri diabetikih po 60. letu.

Za razvoj žolčnih kamnov so posebej nevarne shujševalne kure brez maščob, zaradi tega mora

razkrivajo zdravilne skrivnosti

shujševalna dieta vsebovati vsaj dodatek manjše količine maščob, da se izognemo razmeram, ki lahko vodijo v nastanek žolčnih kamnov.

Pojavnost žolčnih kamnov narašča s starostjo, pomemben faktor pa je tudi dednost.

Težave, ki jih povzročajo žolčni kamni

Žolčni kamni večinoma dolgo časa ne povzročajo simptomov, če jih sploh kdaj začnejo povzročati, posebno če ostanejo v žolčniku. Lahko pa prehajajo iz žolčnika v žolčevod. Kadar delno ali popolnoma zamašijo žolčevod, se pri bolniku pojavi bolečina. Bolečina rada prihaja v napadih, imenujemo jo kolika. Značilno je, da se ta bolečina počasi dvigne do platoja in se nato postopoma zmanjša. Običajno se pojavi pod desnim rebrnim lokom in se lahko širi tudi nazaj v hrbet ali v žličko. Spremlja jo lahko slabost ali bruhanje. Če bolečina traja dalj časa in ne popusti več ur, lahko gre za resnejše težave, kot so vnetje žolčnika, vnetje žolčevoda ali trebušne slinavke ..., zato je v takih primerih potrebno poiskati zdravniško pomoč.

Miranda Koren, mag. farm.

Posledice izpostavljanja soncu se ne pokažejo takoj

Topli sončni žarki nas prijetno božajo in grejejo. Sonce prežene slabo voljo, depresijo in zvabi v naravo še takšne zapečkarje. V pretirani želji po toplih žarkih pa se soncu tudi po nepotrebnem preveč izpostavljamo in s tem delamo škodo zlasti svojemu zdravju.

Preveč izpostavljanja soncu lahko povzroči prezgodnje staranje, očesno mreno in kožnega raka.

Strokovnjaki ugotavljajo, da polovico vseh novih rakavih obolenj predstavlja kožni rak. Za nastanek dveh tretjin kožnega raka pa naj bi bilo krivo izpostavljanje soncu. To so le nekateri podatki, ki vzbujajo skrb, v nas bi morali predramiti

občutek za pametno obnašanje na soncu.

Kljub nenehnim opozorilom, kako nevarno je lahko sonce, pa še vedno lahko opazimo ljudi na plažah, ki se v opoldanski pripeki nastavljajo nevarnim sončnim žarkom. Še huje je, da so na soncu z njimi tudi njihovimi otroci, ki imajo še občutljivejšo kožo.

Čeprav na kožo nanesemo kremo z visokim zaščitnim faktorjem, to še ne pomeni, da lahko ves dan poležavamo na soncu. Škodljivi UV-žarki kljub temu prodrejo v kožo. Posledice, razen sončnih opeklin, se ne poznajo takoj. Kožni rak, ki je posledica pretiranega sončenja, se namreč razvije šele čez nekaj let.

Ekoturje

Okolje in turizem

Okolje in turizem sta med sebojno tesno povezana in soodvisna. Turizem v večini primerov temelji na privlačnosti in urejenosti okolja, kar predstavlja osnovo za razvoj turizma. Vendar pa žal tudi turizem pušča posledice na naravnih danostih, zato ponekod že uvajajo ekološki turistični davek.

S turizmom se povečujejo pritiski na naravne vire, kot so npr. pitna voda, viri energije, nepozidana območja, ustvarja se večja količina odpadkov, odpadnih voda. Tudi povečan promet z izpusti plinov v zrak in hrupom prispeva k poškodbam narave. Predvsem so ti pritiski občutni na vrhuncu turistične sezone.

Poletje prav gotovo predstavlja vrhunec turističnega navala. Veliko turistov pride v naše le-

pe kraje, prav tako pa tudi mi radi odidemo na oddih v druge turistične kraje. Pri izbiri turističnega kraja ima vsak takšne in drugačne želje, veliki večini pa nam daje pomemben pečat urejeno in čisto okolje. Pri tem se moramo zavedati odgovornosti in kulturnega obnašanja do naravnih danosti, katere so poglavitni razlog za naš izbor ustreznega turističnega kraja.

Upoštevati moramo navodila in napotke gostiteljev, predvsem pa nepisana navodila, ki nam jih narekuje narava. Danes so turistični kraji v večini ustrezno urejeni glede varovanja okolja, če pa kje manjka kakšen koš za smeti, kot zgledni turisti ustrezno spravimo odpadke in jih odložimo v najbližji koš. Predvsem pa se moramo zavedati, da bo naše ustrezno ravnanje do

narave še marsikoga drugega napeljal, da bo tudi tako počel in razmišljal. Prav tako nas zelo dobro opazujejo naši otroci, kateri se od nas učijo, in nas posnemajo, zato jim dajmo lep vzgled.

Vsekakor varovanje okolja ne zavira turizma, temveč zagotavlja pogoje, da se bo lahko turizem še bolj razvijal po načelih trajnostnega razvoja. Zavedati se moramo, da ni dovolj varovati le določenih delov narave z znamenitostmi, temveč moramo skrbno varovati celotno naravo tudi zaradi odgovornosti do naslednjih generacij.

Malo je naravnih območij, ki so biotsko, pokrajinsko in po kulturni dediščini tako bogata, kot je naša pokrajina, kar je velike pomena za dejavnosti v naravi. Našim turistom pokažimo s pravo okoljsko vzgojo, kako smo lahko prijazni do okolja in jih tako neposredno »napeljimo«, da bodo še oni začeli tako gledati na okolje.

B. Žajdela
ekomurje@email.si

Združenje potrošnikov Pomurja svetuje

Vračilo izdelka

Potrošnik nas po elektronski pošti sprašuje, ali obliko zakona, ki omogoča odstop od nakupa izdelka v prodajalni oz. če je stvar že kupil, v kakšnem času mora izdelek vrniti, če kakorkoli z izdelkom ni zadovoljen. V kolikor izdelek voljstvo pomeni, da ima napako, potem se lahko vrne v prodajalno reklamirati in prejme vračilo. V kolikor izdelek ni v prodajalni reklamiran, lahko v 37. členu Zakona o varstvu potrošnikov. Če pa var nima napake, da se lahko premislili, pa žal blaga ni možno vrniti oz. je to stvar govora in dobre volje trgovca. Po navadi trgovci tudi takšno blago zamenjajo ali pa izdajo dobropis. Da bi si pravnomočno blago vrnil, ne da bi bilo potrebno navesti razlog za takšno odločitev, je možno pri pogodbah sklenjenih na slovnih prostorih (na domu ...) ter pri pogodbah sklenjenih na daljavo (TV-prodaja, telefonska, kataloška prodaja ...) V omenjenem primeru ima potrošnik pravico, da v petih dneh po prejemu blaga podjetju pisno sporoči, da stopa od pogodbe. Obratovni čas pisane vloge: telefonsko svetovanje: delnik, torek, sredo in četrtek, do 14. ure, sobota, nedelja, ponedeljek in sredo od 9. do 14. ure, v petek osebno na prodajni predhodnem naslovu. Tel.: (02) 534 93 91, 534 93 90, faks: (02) 534 93 91. Trg zmage 4, p. p. 207, 9101 V. Sobota.

Andrej Cimer
predsednik ZPP

Vadba prebujata pozitivna čustva

Američanka Eva Kahana se je pred petnajstim leti lotila raziskave, v kateri je preizkusila tisoč ljudi, starejših od 70 let. Skupaj s svojo ekipo jih je opazovala osem let. Vsako je opazovala posebej opremljena z vsakim posebej opremljena la pogovor o njegovih navadah, kajenju, predvsem pa o telesni vadbi. Precej jih je umrlo še pred koncem raziskave, toda tisti, ki so se skrbeli za redno telesno vadbo, so živeli dlje in najpogostejše poročali o pozitivnih čustvih, intenzivnejšem doživljanju samega sebe in večjem občutku smiselnosti življenja.

Sprejemanje kritike

Vsak izmed nas se pogosto znajde v položju, v katerem mora sprejeti kritiko. V tem primeru lahko ravnamo tako, da predstavimo cilje, preverimo poti in se dogovorimo o skupnem ravnanju.

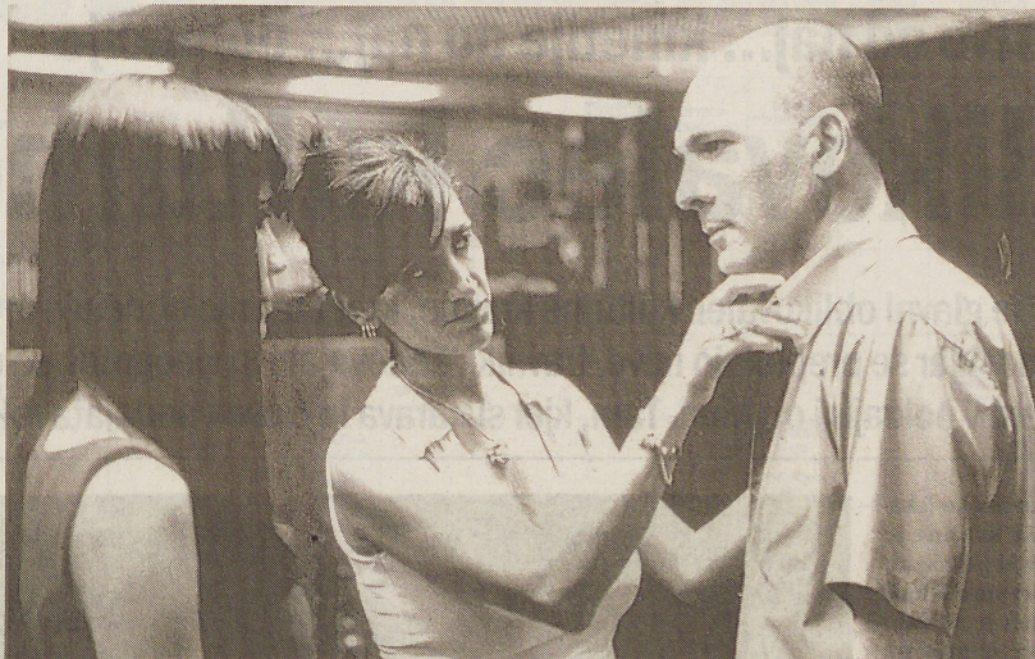
Kadar nekdo s svojo kritiko ne ostaja pri dejstvih in ne pravičen, veliko pove o svojem odnosu do drugega in sebi. V takšnih okoliščinah se je potrebno dobro obvladati, da bi se nam uspelo živeti v osebo, ki nas je prizadela. V takšnih trenutkih se vsak lahko vpraša:

- Kaj se dogaja z njim?
- Ali se skriva za njegovo kritiko?
- Kaj je v našem odnosu šepa?
- To lahko ponazorimo s primerom Ane in Tomaža, ki sta se lovila zahtevne naloge, prenove stanovanja, v katerem Christiana Weisbacha in Ursule Dachs. Tega želela lotiti že pred časom, vendar za to nista imela časa. Tomaž ima v službi obilo dela in ga to zelo obremenjuje. Ana se je odločila, da bo konec tedna sama prebelila dnevno sobo.

Tomaž se je v petek zvečer vrnil iz službe in opazil, da je Ana preplekala dve steni v dnevni sobi in poročila: »Kaj delaš?« Ana mu ostro odvrne, da kot barva izrazila je ponos, da je toliko že naredila. Tomaž jo opomni: »To je neumnost. Tega prej nikoli nisi počela! Stene so lisaste!« Ana pove: »Ali to pomeni, da nisem sposobna preplekati štiri stene?« Tomaž jo odzove: »No, to že, ampak ... Zakaj to počneš?« Ana se dogovorila, da bova to opravila skupaj. Ker se Ana ni odzvala je nadaljeval: »Ker veš, da ne imam časa, imam slab občutek, ko te vidim, da pleskaš. Me želiš izsiljevati?« Ana: »Imaš občutek, da pritiskam nate?« Tomaž: »Ja. Strinjaj sem, da bova prenovila stanovanje, vendar me ple- nje v tem trenutku ne veseli.«

Tomaževa kritika ni bila upravičena. Ana se ni trudila braniti in dokazovati svoje spretnosti, saj je vedela, da se za Tomaževo kritiko skriva nekaj drugega. Zato ni ostala na stvarni ravni, ampak se je vrnila na njunega odnosa. Tomaževa izjava, da jo ne zanima, ni nikoli počela, jasno pove, kaj si misli o njej. Ana, da je sama sposobna opraviti takšno delo, očiti ji je, da brez njene pomoči ne bo nič. Ana, ki Tomaž v resnici želel povedati, je ona ube- gala. Ali to pomeni, da nisem sposobna preple- kati stene? Tomaž se je tedaj zavedel, da to ni to, kar je govorila o njegovih in ne o svojih občut- kih. Ana je opozorila tudi na njegovo slabo vest. Ana se pustila ujeti v svoja lastna čustva, bi lahko rekli incident. Ana je spregovorila o Tomaževih občutkih: »Imaš občutek, da pritiskam nate?« S tem je Ana omogočila, da je lahko spregovoril o tem, kar ga je počutil. Tako je izvedela, kakšni so v resnici Tomaževi cilji (konec tedna želi počivati).

Če Ana ne bi samih je odvisno, kakšen bo razvoj do- govora, ko nas nekdo kritizira. Da bi bili pripra- vili, da obvladovati razvoj dogodkov ob sprejemanju kritike, v nadaljevanju predstavljamo test: Prepoz- najte posamezne ravni, ki bo prispeval k temu, da bomo uspešno ločili dejstva, odnos, zahtevo in izja- vo in se na primeru reagirali.

Test: Prepoznajte posamezne ravni!

1. Sodelavec stoji ob fotokopirnem stroju in reče Ani: »Papirja ni več.«

- Kaj je povedala sodelavec? (dejstvo)
- Za kaj ima Ana? (odnos)
- Kaj bi rada dosegla? (zahteva)
- Kaj je povedal o sebi? (izjava o sebi)

2. Ana med večerjo omeni Tomažu: »Zdi se mi, da je posoda s tekočino za pranje šip v avtu prazna.«

- Kaj je povedala Ana? (dejstvo)
- Za kaj ima Tomaž? (odnos)
- Kaj bi rada dosegla? (zahteva)
- Kaj izvedemo o Ani? (izjava o sebi)

3. Ana pride na tenis z novo pričesko. Njena soigralka Tanja takoj pripomni: »Kakšna si pa videti?«

- Kaj je ugotovila Tanja? (dejstvo)
- Kako Tanja obravnava Ano? (odnos)
- Kaj bi rada Tanja dosegla s svojo pripombo? (zahteva)
- Kaj izvedemo o Tanji? (izjava o sebi)

Predlog rešitev

1. »Ni več papirja«

Dejstvo: Predal za papir je prazen. Če bi se Ana odzvala samo na to bi lahko rekla: »Res je.«

Odnos: Pričakujem, da bo za to skrbela moja so- delavka. Če govorim o dejstvih, bi se morala moja sodelavka Ana ustrezno odzvati, tudi če ne povem odkrito, kaj želim. V našem oddelku so bolj in manj pomembni ljudje. Sodelavka Ana bi lahko take pre- proste naloge mirno opravila. Če se želi Ana odzvati na tej ravni, lahko odvrne: »V tvojih očeh sem vedno jaz odgovorna za papir.«

Zahteva: Prosim, priskrbi papir. Prosim, pazi sama na to, da bo v fotokopirnem stroju vedno do- volj papirja. Razumi, da sam ne morem skrbeti za to. Če se bo Ana odzvala na to neizgovorjeno zahtevo, bo hitro poskrbela za papir in se odrekla vsakršnim pripombam.

Izjava o sebi: Jezi me, če ni poskrbljeno za take stvari; to zmoti moje delo. Najti želim pripravljen fotokopirni stroj. Pričakujem, da mi bo vse, kar po-

trebujem, takoj na voljo. Nisem vajen prositi. Če se želi Ana odzvati na tej ravni, reče: »Jezi te, če fotoko- pirni stroj ne dela.«

2. »Zdi se mi, da je posoda s tekočino za pranje šip v avtu prazna.«

Dejstvo: Posoda s tekočino za pranje šip v avtu je prazna. Če je Tomaž poslušal, bi lahko izjavil: »Kako malo vode je mogoče zlit v tako posodo.«

Odnos: Ti si strokovnjak za avto in moraš poskr- beti, da je vedno pripravljen za vožnjo. Če bi se želel Tomaž odzvati na to sporočilo, bi lahko odkrito rekel: »Občutek imam, da sem zate dežurni serviser za avto.«

Zahteva: Prosim, napolni posodo za pranje šip z vodo. Razumi vendar, da takih stvari ne želim opra- viti sama. Prevzemi vendar odgovornost za to! Če se bo Tomaž odzval na to neizgovorjeno zahtevo, bo preprosto napolnil posodo za tekočino.

Izjava o sebi: Na tehniko se popolnoma nič ne razumem. Pomembno mi je samo to, da posoda s tekočino deluje. Zoprno mi je, če ugotovim, da ni napolnjena in ne morem obrisati šip. Če bi se To- maž rad odzval na tej ravni, bi lahko rekel: »Ti si tega ne upaš storiti!« Ali: »To delo te ne veseli.«

3. »Kakšna si pa videti?«

Dejstvo: Videti si drugačna.

Odziv na tej ravni bi lahko bil takšen: »Ja, zaželela sem si poletno pričesko.«

Odnos: Tebi dovolim odkrito povedati mnenje. Preprosto spremeniš pričesko, ne da bi se prej po- svetovala z mano. Jaz pa najbolje vem, kaj ti pristaja.

Ana bi se premaknila na raven odnosa, če bi rek- la: »Presenečena si, ker nisem prej vprašala tebe.«

Zahteva: Zdaj mi pa razloži, kaj te je spodbudilo k temu, da si si postrigla lase tako na kratko.

V tem primeru bi lahko Ana povedala, zakaj se je odločila za kratko pričesko.

Izjava o sebi: Tvoja pričeska mi sploh ni všeč. Nad tvojim videzom sem tako presenečena, da pripom- be nisem mogla zadržati zase. Ana bi lahko odvrnila: »Moja pričeska se ti zdi nemogoča.«

Vir: Christian Weisbach in Ursula Dachs: »Kako razvijemo čustveno inteligenco«, DZS, Ljubljana, 1999, str. 120-123
Mag. Simona Šarotar Žižek

Besede mode

Suknjič kot pulover

Suknjič je arhitektura. Brez profesionalnosti in spretnih prstov pri njegovi izdelavi pač ne gre. V svetu mode in prepoznavnih oblikoval- skih imen je eno od glavnih vodil, da moška obleka nastaja z drugačnim konceptom – približevanja moške obleke telesu na čim bolj eno- staven in udoben način. Udobnost suknjiča naj bi se približala udobnosti, ki jo nudi pulover.

Obleka z zapenjanjem na dva gumba

Zaslugo za največjo prodanost na amerškem trgu ima vsekakor John F. Kennedy iz časov po- litične kampanje proti Nixonu. Neverjetno se zdi, da ta trend še vedno ne upada. Moški svet je suknjič z zapenjanjem na dva gumba sprejel kot udobnejšo različico od tistega na zapenjanje s tremi. In kljub temu, da pri dveh gumbih ni ve- liko »dela«, ostaja zadnji gumb odpet.

Obleka z zapenjanjem na tri gumba

Klasična obleka z zapenjanjem na tri gumba je pred šestdesetimi leti prejšnjega stoletja veljala za poslovno normo. Danes je šik, če ima zgornja dva gumba zapeta, spodnjega pa odpe- tega. Zgodovina odpetega gumba je povezana z vladarjem Edwardom sedmim, ki je živel barvi- to življenje v 19. in 20. stoletju.

Obleka na dvojno zapenjanje

Za poslovne priložnosti ali tiste, ki imajo zahtevnejše oblačilne kode, je obleka z dvojnimi zapenjanjem več kot primerna. Moški v dvojno zapetem suknjiču se morajo zavedati le, da ga nikakor ne smejo odpeti. Bolje izbrati suknjič z enojnim zapenjanjem na dva ali tri gumba, kot nositi odpetega, tistega z dvojnimi zapenjanjem.

Tridelna moška obleka

Postala je redka iz enega preprostega razloga – v večini primerov je dražja. Gotovo pa pred- stavlja pojme, kot sta zrelost in stabilnost. Tudi brez suknjiča deluje moško telo v hlačah in telo- vniku še vedno nekako formalno oblečeno. Dobro krojen telovnik pa optično postavo po- daljša.

Tatjana Kalamar Morales

Gospodinjski nasveti

Vroča voda poškoduje jedilni pribor z leseni- mi držaji, zato ga raje ne pomivamo v pomival- nem stroju. Leseni deli se namreč lahko na- pijejo vode in se začnejo luščiti.

Kako odstranimo prismojeno hrano na dnu lonca? Lonec napolnimo z vodo, dodamo nekaj sredstva za pomivanje posode in pustimo vodo vreti tako dolgo, da se prismojeno samo odluči.

Če hočemo, da bodo kristalni kozarci ohranili sijaj, jih vedno pomivajmo samo z mrzlo vodo. Vroča voda jim jemlje naravni lesk.

Če imamo klasični električni štedilnik s plo- ščami, jih najbolje očistimo z zmečkanim časo- pisom. Vzamemo tiste strani časopisa, ki so na gosto potiskane in z njimi zdrgnemo plošče.

Z našega štedilnika

Enkel Kozar, vodja kuhinje v hotelu Ajda, ima 3000

Recept: Juha s školjkami

1 kg buče, 80 g šalotke, 100 g paradižnika, 2 žlice česna, 40 g olivnega olja, 50 g margari- ne, 4 dl kokešje juhe, 200 g očiščenih dagenj, 1 žlica narezanega drobnjaka

Bučo olupimo, odstranimo semena in bučno meso narežemo na kocke. Šalotke olupimo in drob- no narežemo. V posodi segrejemo margarino, do- damo bučno meso in ga dušimo. Zalijemo s koko- šje juho, zavremo ter počasi kuhamo do mehkega. Dodamo paradižnik, česen, dodamo dagnje in na kocke narezan drobnjak, malo podušimo ter vse skupaj stresemo. Zalijemo s kokešjo juho in še nekaj minut prevremo. Na koncu dodamo belo vino in potresemo z nareza- nim drobnjakom.

Nadevane svinjske rulade s šplnačo In ostrigarjevo omako

1 kg svinjski zrezki po 160 g, 80 g špinače, 2 stro- go česna, 1 jajce, 1 čebula, 100 g masla, 250 g

svežih ostrigarjev, 1 dl belega vina, 2 dl sladke smetane, 2 dl mesne osnove, ščep sesekljanega petršilja, ščep muškarnega oreščka, sol, mleti poper

Špinačo operemo in jo v slanem kropu blanšira- mo. Ko se ohladi, jo v mešalniku zmiksamo, ji damo sesekljan česen, sol, poper, muškarni orešček in jajce. Zrezke potolčemo, solimo in popramo ter jih premažemo s pripravljeno špinačo. Zvijemo v rula- de ter jih na vroči maščobi popečemo z vseh strani. Popečene rulade preložimo v drugo posodo. Na preostali maščobi prepražimo sesekljano čebulo, dodamo narezane ostrigarje, nekaj minut pražimo ter zalijemo z mesno osnovo. Rulade preložimo nazaj v omako, dodamo sladko smetano in vino. Nekaj minut še dušimo, da se meso zmehča. Na koncu po želji še začimimo ter potresemo s se- sekljanim petršiljem.

Štruklji iz krompirjevega testa in šunke

Testo: 500 g krompirja, 200 g ostre moke, 50 g margarine, 80 g pšeničnega zdroba, 2 jajci, sol
Nadev: 250 g prešane šunke, 100 g kukinija, 100 g pora, 40 g olja, 1 dl kisle smetane, 2 jajci, sol, poper, timijan, majaron

Krompir skuhamo v lupini in ga olupimo. Pretla- čimo še toplega. Ko se ohladi dodamo moko, razto- pljeno margarino, jajci, zdrob in sol, ter na hitro omesimo v testo. Posebej si pripravimo nadev. Šunko in kukinjo narežemo na drobne kocke. Na maščobi prepražimo na kolobarje narezan por, do- damo šunko in kukinjo. Odstavimo z ognja ter pri- mešamo kislno smetano in jajci ter začimbe.

Testo razvaljamo na 1/2 cm debelo in prema-

[illegible]

ONA: Bodite pozorni na dogajanja okoli sebe, saj se bodo začele dogajati prav čudne in nenavadne reči. Partner bo posumil, zato mu raje posveti malo več pozornosti. Vsekakor vam bo to znal pošteno poplačati.

ON: Sprejeti boste mamljivo ponudbo, saj boste imeli v sebi še povsem narejene načrte, kako osvojiti ljubljeno osebo. Od začetka sicer ne bo šlo vse kot po maslu, vendar pa se bodo stvari kaj kmalu postavile na pravo mesto.

ONA: Ukvarjali se boste s povsem nepomembnimi zadevami, pri tem pa naleteli na podatke, ki vam bodo kaj kmalu izredno koristili. Toda nikar tega ne razglajajte okoli, saj se vam lahko vse skupaj tudi izmuzne. **ON:** Dobili boste ponudbo, vendar pa boste vse preveč zmedli, da bi znali izbrati pravo. Še najbolje je, da se vzamete in trezno razmislite, kaj vse pričakujete od svoje poslovne prihodnosti.

ONA: S partnerjem se boste sporazumeli o zadevi, ki je bila kar nekaj časa precej sporna. Vsak izmed vaju bo do neke mere popustil, kar bosta imela oba. Obeta se vam prijeten in lep red in da nimate vzroka za ljubosumnost, kar, dobre veste, kako je v resnici. In predvsem ne navedite partnerkovim izgovorom, ki so le pesek v oči.

ONA: Vse, kar ste nedavno tako lahkomiiselno napravili, boste tokrat desetkratno nadoknadili. Na ljubezenskem področju boste karjiral od nič, saj boste osvojili srce nekoga, ki ga zdaj časa skrajva, opazujete. **ON:** Vsaj še nekaj časa boste morali biti zadovoljni z malim, zato si nikar ne delajte gradov v oblakih. Le kakaj bi tako hoteli, če pa dajko veste, da je trenutna pot popolnoma napačna. Še vedno obstajajo tudi druge alternative!

ONA: Pa bro voljo na. Izkoristite svoji skriti in življenjem. **ON:** Škodovati, a nikar sebi. Zato si boste pak se posvetite pri skih načrtov.

ONA: Pre družbi os mirnega se vam bo ponudil pozno. Vsekakor je do. **ON:** Na posli doma ponudila priki vam bo lahko v p nec koncev je že ča goletne načrte.

ONA: Nik drugače zmanjša sakcije, zato se raje redite nekaj za svoj namene z določeno pričali, da je to pop ponovno se boste trenutku odprla mo

ONA: Zač mistično, ste zmogni Priložnost vsekakor tudi izkoristite. **ON:** pa čakate, kako se partnerko, ki se je za Vsekakor bo znala c

Brat Džouži

Kopalna poletna sezona že henjavle, pa se je nanč nej začnola pravi moj pajdaš Bela. Un ma takšo veliko laboško, ka mejri kelko dežja spadne na kavadratni meter, pa je letos premala bila, tak ka je vse prejk roba teklo. S ten njemi je na pamet prišlo, gda je eden z njegove vesi na avtobusnoj postaji karto kúpuvo. Je pravo: "Edno karto. "Kakšo?" je pijto blagajnik. "Ja za avtobus. "Kama?" "Eti na rokou" "Že, že, pa kama te se pelali?" "Ja kama, na gustúvanje. "Pa dobro, ge de tisto gustúvanje?" "Či de lipo vrejme de vtnej, či dē pa božno de pa notri," se je čiuu čeden odgovor.

Pa je v ton poletji mnoga proščenja, pa piknike, pa veselice deževno vrejme spravalo pod strejo, pa ešče ta je voda prtekla. Ka od kempiranja kre morja nanč nemo gučali. Tak si je Bela letos spopejvo:

*So časi čudni zdaj prišli,
čez letošnje poletne dni
al' bo sonček kaj sijal
al' pa vsak dan dežek scal.*

*Kaj vzel na plažo s sabo bi,
blazno in brisačo si
al' pa dežni plašč bi vzel,
nađ sabo pa dežnik napel.*

*Najlepše biti je doma,
se hvaliti na usta vsa,
da to poletje ves vesel
ob peči topli sem se grel.*

Svet Ljudske univerze Murska Sobota, Zavod za permanentno izobraževanje, Murska Sobota, Slomškova ulica 33, razpisuje v skladu s 16. členom Zakona o izobraževanju odraslih in v skladu s 53. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja

razpisuje delovno mesto direktorja - direktorice za mandatno dobo 5 let.

Razpisni pogoji:

- univerzitetna izobrazba
- pedagoško-andragoška izobrazba
- strokovni izpit
- 5 let delovnih izkušenj na področju vzgoje in izobraževanja
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj na področju izobraževanja odraslih

Dodatni pogoji:

- znanje tujih jezikov (nemščina in angleščina)
- znanja za delo z osebnim računalnikom
- šoferski izpit B-kategorije

Začetek dela je 1. 2. 2006.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in referencami na področju izobraževanja odraslih v 15 dneh po objavi razpisa na naslov Svet Ljudske univerze Murska Sobota, Slomškova ulica 33, 9000 Murska Sobota, s pripisom **ZA RAZPIS - NE ODPIRAJ**. Kandidati bodo o izboru obveščeni v zakonitem roku.

K sodelovanju vabimo sodelavca/ ko za opravljanje poslov posrednika/ komercialista v prometu z nepremičninami.

Od kandidata/kandidatke pričakujemo, da poleg splošnih pogojev izpolnjuje še naslednje:

- da ima najmanj višje šolsko izobrazbo tehniške ali družboslovne smeri;
- da ima delovne izkušnje s področja posredovanja;
- da pozna nepremičninsko zakonodajo (Stvarno pravni zakonik, Stanovanjski zakon, Zakon o urejanju prostora, Zakon o graditvi objektov, Zakon o nepremičninskem posredovanju);
- da ima znanje za delo z računalnikom (Word, Excell, internet ...);
- da ima vozniški izpit B-kategorije;
- da ga/jo fleksibilen delovni čas ne moti;
- da je komunikativen/-na;
- da ga/jo terensko delo ne moti.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas 1 leta z možnostjo podaljšanja in 6-mesečnim poskusnim delom.

Kandidate, ki izpolnjujejo pogoje, bomo povabili na razgovor v roku 8 dni po objavi razpisa.

Pisne ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 8 dni po objavi na naslovu:

FISA nepremičnine, d. o. o., Lendavska ulica 8, Murska Sobota.

motorna vozila

KARAMBOLIRANO VOZILO kupim. Tel.: 040 256 963. m23998

KARAMBOLIRAN AVTO, tudi totalka, plačam takoj, kupim. Uredim prepis in odvoz. Tel.: 041 679 029, 041 726 236. m23066

PEUGEOT 205 GTI 1,9, letnik 1991, rahlo karamboliran, prodam. Tel.: 040 578 282. m23326

CITROEN ZX, AVANTAGE 1,4 I, prva reg. 1993, CZ, el. pomik stekel, prodam. Tel.: 051 359 971. m23327

JUGO ali ZASTAVO, registrirano, kupim ter odkupujem vozila vseh znamk. Tel.: 041 532 054. m23335

ŠKODO FAVORIT, I. 1993, 170.000 km in OPEL VECTRO 1,8, I. 1989, 174.000 km, prodam. Tel.: 041 584 131. m23349

FORD ESCORT GIA, letnik 1992, s 4 zimskimi gumami na platiščih, za 300.000 SIT prodam. Tel.: 524 12 20. m23357

živali

NESNICE MLADE HISEX, rjave, grahaste in črne, opravljena vsa cepljenja, pred nesnostjo, prodaja Farma pri Mostu, Vzrejališče vseh vrst nesnic. Naročila sprejemajo: Gostilna Horvat Nemčavci, tel.: 528 11 90, Franc Morvin Petanjci, tel.: 546 15 05, gostilna Železen Beznovci, tel.: 549 10 25, gostilna Rajser Grad, tel.: 553 11 48, gostilna Čeh Nedelica, tel.: 573 51 53. m21829

NESNICE, RJAVE, grahaste, pred nesnostjo. Vsak dan Babinci 49. Vzreja nesnic Tibaut, tel.: 582 14 01. m23245

NESNICE, rjave, cepljene, stare 14 tednov, prodam. 600 SIT/kos. Dostava na dom. Tel.: 792 35 71. m23360

ŠKOTSKE OVČARJE, LESJE, prodam. Tel.: 041 349 930. m23361

KRAVO, STARO 6 LET, brejo 7 mesecev, prodajo. Tel.: 031 207 339. m23384

posesti

HIŠO NA KAPCI, v III. gradbeni fazi, na mirni lokaciji, 34 ar zemlje, prodam. Tel.: 0043 5522 388 63. m23098

GRADBENO PARCELO in MEŠANI GOZD v bližini Ljutomera prodam. Tel.: 02 544 12 39. m23334

9,5 arov goric in grozdje prodajo. Tel.: 041 788 029. m23340

NOVEJŠO HIŠO v Večeslavcih, z gospodarskim poslopjem, prodam. Tel.: 540 11 12, zvečer ali jutraj. m23355

3,5-SOBNO STANOVANJE v celoti opremljeno, v Mariboru, na Taboru, študentom, oddam. Tel.: 041 991 498. m23359

APARTMA. 2- do 3- in 4- do 5-posteljni v Portorožu oddam. Tel.: 05 674 51 22. m23365

STANOVANJE V MURSKI SOBOTI v izmeri 53 m² prodamo. Cena je cca. 10.400.000 SIT. Tel.: 040 993 394. m23368

DVOINPOLSOBNNO STANOVANJE v Murski Soboti prodajo. Tel.: 041 733 862. m23381

ENOSOBNO STANOVANJE, 43m², Lendavska 43, staro 14 let, prodam. Tel.: 031 245 306, po 17. uri. m23386

OPREMLJENO ENOSOBNO STANOVANJE v Murski Soboti dam v najem. Tel.: 555 10 88. m23383

kmetijski pridelki

KROMPIR ZA 60 SIT prodam. Panker, Noršinci 36, tel.: 548 17 14. m23348

BELO VINO CHARDONAY prodam. Tel.: 548 15 14, 041 933 585. m23350

ŽITO prodam. Tel.: 041 328 232.

SAZIDILIVO PARCELO, 20 arov v Selu, in 30 a gozda prodam. Tel.: 031 232 275. m23351

SUHO KORUZO v zmju in stroj za »miksiranje« koruze - Šiler 35 prodam. Tel.: 041 425 338, 548 16 11. m23374

KROMPIR ZA OZIMNICO, pakiran v vrečah, prodam. Lipa 44, tel.: 542 11 71. m23382

kmetijska mehanizacija

KUPIM RABLJENE TRAKTORJE in vse kmetijske priključke. Najboljše plačilo. Tel.: 040 847 839. m23202

SILOSKOMBAJN prodam. Tel.: 571 15 62. m23336

KROŽNO BRANO na 24 diskov, predsetvenik 2,20 m, dvojni valji, predsetvenik 2,80 m in desko za ravnanje njiv, prodam. Bakovci, Partizanska 30. m23345

DROBILEC ZA ZRNJE Klepec, s 4 KW elektromotorjem, prodam. Tel.: 555 13 10 m23346

TRAKTOR FENT 611 LSA, 4 x 4, 105 KS, traktor Deutz DX 90 KS, 4 x 4, prodam. Tel.: 031 377 882. m23347

STISKALNICO ZA GROZDJE - 60 I, in 100 vina - laški rizling, prodam. Tel.: 535 11 83. m23354

ADAPTER 5-redni, za koruzo, za kombajn Claas, ugodno prodam. Tel.: 041 867 976. m23356

TRAKTOR, trosilec hlevskega gnoja, tračne grablje, kose, obiralec koruze, cisterno za gnojevko in ostalo kmetijsko mehanizacijo, kupim. Dobro plačilo. Tel.: 041 282 110. m23362

PREDSETVENIK, širine 2,20 m in trosilec hlevskega gnoja Tehnostroj. 4 tonski, 4 x pokončni valji, ohranjen, prodam. Tel.: 031 416 412. m23363

TRAKTOR, CISTERNO, NAKLADALEC GNOJA, TROSILEC GNOJA in izkopalknik krompirja, kupim. Tel.: 041 932 031. m23364

TRAKTOR IMT 539, letnik 1989, trosilec hlevskega gnoja in drugo kmet. mehanizacijo, prodam. Tel.: 041 520 191. m23370

TRAKTOR FERGUSON 533 s kabino, I. 1980, prev. 3.000 km, generalno obnovljen, prodam. Tel.: 572 16 11. m23371

TRAKTOR IMT 542 in TRAKTOR 539 ter obračalnik Pajek. Tel.: 040 656 671. m23373

DVOBRRAZDNI OBRAČALNI PLUG VOGELNOT in predsetvenik, širine 3 m, prodam. Tel.: 041 543 684. m23375

SILOSKOMBAJN SIP S 80 prodam. Tel.: 041 838 468. m23386

PRODAJO VSO KMETIJSKO MEHANIZACIJO. Tel.: 558 82 79. m23376

STAYER 190, MOTOKULTIVATOR Gorjenje in KOSILNICO BCS, prodam. Tel.: 031 548 925. m23379

razno

PISALNO MIZO, 4-delno omaro, posteljo, peč na olje, termoakumulacijsko peč zaradi selitve prodam. Tel.: 521 18 81. m23338

PEČ NA PETROLEJ Zibro ugodno prodam. Tel.: 041 838 597. m23342

SINTETIZATOR YAMAHA za 30.000 SIT prodam. Tel.: 040 439 100. m23353

storitve

ZAPOSILIMO PRODAJALCO V TC SPAR BELTINCI. Interesenti naj se oglašijo osebno na razgovor dne 2. 9. 2005 v trgovini BARBIE v Črnelavcih. V & S FASHION, d.o.o., Krog, Murska ul. 123. m23364

RAZPISUJEMO KADROVSKO ŠTIPENDIJO ZA GIMNAZIJSKEGA MATURANTA. Prijave na Daines, d.o.o., Prešernova ulica 2, 9240 Ljutomer m23387

V slovo naši dragi

Oroslavi Kuštor

iz Murske Sobote

*Življenje je trpljenje;
blagor mu, ki zna trpeti!*

Iskrena hvala vsem,
ki so jo pospremili na zadnji poti in vsem,
ki so bili v življenju dobri z njo!

Njeni domači

*Bolečina se da skriti,
tudi solze ni težko zatajiti,
le drage mame in babice
nam ne more nihče več vrniti.*

ZAHVALA

V 68. letu nas je zapustila draga mama, babica in sorodnica

Marija Kolmanko

iz Skakovec 22

Vsem sorodnikom, sosedom, posebej družini Tras, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, nam pa izrekli sožalje, darovali vence in cvetje, sveče ter za obnovo župnijske cerkve na Cankovi - iskrena hvala.

Zahvaljujemo se osebni zdravnici dr. Peričeni ter osebju kirurškega oddelka bolnišnice v Rakitnem.

Hvala g. župniku za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, pogrebništvu Banfi, ZEJU Družbi za načrtovanje in inženiring, d. o. o., M. Sobota in Muralistu, d. o. o., Murska Sobota.

*Žalujoci:
Tvoji najdražji*

Babica, zelo te bom pogrešal!

tvoj vnuk Davor

*Ko ugasne luč življenja,
prižge se luč spomina!*

ZAHVALA

Po kratki, a hudi boleznini nas je v 64. letu za vedno zapustil dragi mož, brat in stric

Jožef Gider

iz Puconec 103

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh najtežjih trenutkih stali ob strani, me tolažili, darovali cvetje, sveče, za dobrodelne namene, za sv. maše, mi izrazili pisno in ustno sožalje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegov poslednji dom.

Iskrena hvala dr. Arpadu Norčiču st. in dr. Potocnikovi za nesebično pomoč, sestrām kirurškega oddelka II. nadstr. za tople in tolažilne besede ob lajsanju bolečin.

Hvala župniku g. Martinu Horvatu in duhovniku Evgenu Balazicu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter gospe Violi Varga za ganljive besede ob odprtem grobu. Iskrena hvala vsem dobrim sosedom, posebej družini Rudari.

Kuharja in družini Hari iz Ropoče.

Hvala za vse storitve in odigrano Tišino pogrebništvu Banfi.

Žalujoci: Vsi, ki smo ga imeli neizmerno radi

**Dragi STRIČEK,
pogrešali te bomo!**

Kaja, Karolina, Jaša in Iva

Kronika - Zgodilo se je ...

Med 24. in 31. avgustom se je zgodilo na pomurskih cestah 34 prometnih nesreč, v katerih se je ena oseba lažje telesno poškodovala, pri preostalih nesrečah pa je nastala le materialna škoda. Policisti Policijske uprave Murska Sobota so 42-krat posredovali zaradi kršitev javnega reda in miru, od tega 17-krat na javnih krajih in 25-krat v zasebnih prostorih. Pridržali so šest oseb. Kaznivih dejanj je bilo 35, med njimi 18 tatvin, pet vlomov, tri poškodovanje tuje stvari, tri ponarejanja, tri goljufije, dve ogrožanji varnosti in odvzem motornega vozila. Na mejnih prehodih so zavrnil 50 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiko Slovenijo.

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRAT NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM. PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

DAMIR BANFI, s. p., VEŠČICA 17,

TEL.: 02 53 48 060, FAKS: 02 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC

Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti

Vladimir Hozjan, s. p. Šulinci 87 a

Tel.: 02 55 69 046, GSM: 041 712 586

KOMUNALA Javno podjetje, d. o. o., Kopalniška ul. 2, Murska Sobota

D. E. POGREBNIŠTVO telefon: 02 521 37 00

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE: UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA

UREDITEV DOKUMENTOV OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJAH UREJANJE ZELENIC PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041 631 443

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja

Tel.: 02 542 10 24, faks: 02 542 20 24, GSM: 031 876 949

KEB - kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p., Ribiška pot 1 a, 9231 Beltinci

*Le srce in duša ve,
kako boli,
ko več te ni.*

V SPOMIN

30. avgusta je minilo pet let, ko te ni več med nami, draga

Brigita Car

iz Dobrovnika

Lepa hvala za vsak položen cvet,
za prižgano svečo in lepo misel ob njenem grobu.

Njenti najdražji

*Ko živel sem,
ljubil sem Vas vse.
Zdaj, ko mene ni,
ljubite me v spominu Vi.*

V SPOMIN

30. avgusta sta minili dve leti, ko nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in pradedek

Karel Hajdinjak

iz Gornjih Slaveč 45

Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate sveče ter za lepo mislijo postojite ob njegovem grobu.

Žalujemo vsi, ki te imamo še vedno radi

*Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš,
nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči, dom je prazen in
otožen, ker te več med nami ni.*

ZAHVALA

Za vedno je v 56. letu zaprl svoje oči naš dragi brat in vujči

Jože Zankoč

iz Kroga

Priročna hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste se z njim srečevali, ga pospremili k večnemu počitku, darovali cvetje in sveče ter za svete maše. Posebej hvala osebju oddelka za dializo Splošne bolnišnice Murska Sobota.

Žalujemo vsi njegovi

ZAHVALA

V 73. letu

nas je zapustila draga žena, mama in babica

Jožefa Cimerman

iz Ljutomera

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste mi v težkih trenutkih stali ob strani in pomagali, darovali cvetje in sveče, nam pa stali ob strani in izrekli sožalje.

Hvala g. župniku, pevcem, pogrebništvu Bratuša in vsem drugim.

Žalujemo: mož Milan ter hčerki Majda in Milena z družinama

*»Čutni zvoki tvoje
harmonike bodo vedno
odzvanjali v naših srcih.«*

Sporočamo žalostno vest,
da nas je po dolgi bolezni zapustil
naš dragi mož, oče in dedek

Drago Šumen

iz Bučkovec

pri Mail Nedelji,
nazadnje živel v Kaliforniji, ZDA

Neizmerno bomo pogrešali
njegovo vedrino in toplino.

*Žena Ida in snova Ernest in Erik
z družinama ter drugo sorodstvo*

V SPOMIN

Minila so tri žalostna leta, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedi, brat in sorodnik

Izidor Vučak

iz Beznovec

Kako bi ga mogli pozabiti,
ko je bilo z njim lepo živeti?!

Hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem grobu ali namenite lepo misel.

Njegovi najdražji

*Ni glasu in ne korakov,
le poletni ptičji spev ...
in pogled zaman te išče,
da bi vsaj še enkrat te objel.
Morda pa le slišiš tih šepet,
da globoko v naših srcih si ujet.*

V SPOMIN

Minilo je deset let od takrat, ko te ni več med nami, dragi mož, oče in dedi

Rudi Zelko

iz Gornjih Slaveč

Ostal je spomin na plemenitost tvojega srca in na srečne skupne dni. Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njegovi

Ob tragični izgubi
našega dragega očeta in življenjskega sopotnika

Jožefa Göncza

iz Kota

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali. Posebna hvala vsem reševalcem, gasilcem, pripadnikom civilne zaščite, potapljačem, sovaščanom, policistom in zdravstvenemu osebju, ki so pod vodstvom g. mag. Jožefa Muršiča in župana Lendave g. mag. Antona Balažeka vložili maksimalen napor pri njegovem reševanju in iskanju. Zahvaljujemo se g. duhovniku, pevcem, govorniku in vsem, ki ste ga pospremili na njegovo zadnjo pot.

Žalujemo družina

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre, le daleč je ...*

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustila draga mama in teta

Terezija Čergulj

iz Turnišča

Ob boleči izgubi drage mame se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste mi v težkih trenutkih stali ob strani in pomagali, darovali cvetje, sveče, za mrliško vežico, župnijsko cerkev in za svete maše ter mi izrekli pisno in ustno sožalje.

Posebej hvala družini Emila Zvera, dobrega sosedu, za vsestransko pomoč v težkih trenutkih. Iskrena hvala sodelavcem blagovnice Ravenka Beltinci, oddelku konfekcije, pevcem za čutno odpete pesmi ter organistu g. Mateju Pucku. Hvala cehovskim društvom, maminih bivšim sodelavcem, kolektivu OŠ in Vrtca Turnišče in Društvu upokojencev.

Zahvala velja ravnatelj OŠ g. Jožetu Benceju za lepe in čustvene besede slovesa.

Posebno lepo se zahvaljujem tudi g. dekanu Poredošu in kaplanu g. Goranu Kuharju za darovano sveto mašo in slovesni pogreb ter pogrebništvu Banfi.

Žalujemo:

sin Miran in drugo sorodstvo

*Nihče ne ve, kaj si je želela takrat,
morda si je želela vsaj še eno pomlad.*

V SPOMIN

Včeraj je minilo osem let od takrat, ko nas je zapustila draga mama in babica

Branka Nedić

iz Murske Sobote

Za vsako lepo misel,
prižgano svečo na njenem grobu - iskrena hvala!

Vsi njeni

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustil dragi oče, dedek in brat

Karel Temlin

iz Vučje Gomile 69

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam izrekli ustno in pisno sožalje, darovali cvetje, sveče, za svete maše in dobrodelne namene.

Hvala negovalki gospe Gizeli za pomoč na domu. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Žalujemo vsi njegovi

*Sredi temne dolge noči
mi ostali smo sami.
V mislih se sprašujemo,
kam odšel si ti.
Usoda kruta je med nas posegla,
žalost, bolečino nam postregla,
ki boli.*

ZAHVALA

Mnogo prežgodaj nas je v 50. letu zapustil naš dragi sin, oče, dedek, tast, brat, stric in sorodnik

Štefan Fujs

iz Radovec

Vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, sočustvovali z nami, izrazili sožalje ter njegovo zadnjo pot polepšali s cvetjem, svečami in darovali za svete maše ter mrliško vežico, se iskreno zahvaljujemo. Posebna hvala gospodu župniku Štefanu Kuharju za opravljen pogrebni obred, pevcem za odpete pesmi, govorniku za besede slovesa in pogrebništvu Banfi.

Žalujemo: Vsi njegovi

*Zaman te iščejo naše oči,
zaman te kliče naše srce,
srce ljubeče zdaj spi,
nam pa rosijo se solzne oči.*

ZAHVALA

V 83. letu

nas je nepričakovano zapustila
draga mama, tašča, babica, sestra in sorodnica

Jolanka Baler

iz Polane 33

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Hvala vsem, ki ste darovali cvetje, sveče in denarne prispevke. Posebna hvala duhovniku g. Balažicu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke ter pogrebništvu Banfi.

Žalujemo njenti najdražji

GEO-VRTINA, D. O. O.,

Obirna ulica 40, 9000 Murska Sobota, tel./faks: 02 530 06 70, GSM: 041 741 809

Izdelava vrtin in vodnjakov za zajem podzemnih vod,
piezometričnih in ponikovalnih vrtin,
geomehanika, čiščenje vodnjakov**PREČUDOVITO POTOVANJE V PERU****Žnider's Slovenija in Žnider's Holidays Lima/Peru**
vabita na 12-dnevno potovanje v PERU

CENA: 525.000 SIT/osebo ODHOD: 26. oktober 2005

Žnider's Sobočanka, Lendavska 18, Murska Sobota

Tel.: 02 527 10 64.

Ul. Vita Kreigherja 5, 2000 Maribor

VEDŽEVANJE
ASTROLOGIJA

090 54 07
priznane vedeževalke

142 603

54 05

142 602

ANET

AVTOTRGOVINA »TIGRA«

NOVO - NOVO - NOVO - NOVO

VELIKA IZBIRA REZERVNIH DELOV ORIGINALNE
KAKOVOSTI ZA VSE VRSTE AVTOMOBILOV

PE AVTO TIGRA-ANET, Tišinska ul. 5
9000 M. Sobota, tel.: 02 530 83 90

Mario Zver, s. p.
Panonska ul. 11
9231 Beltinci

V soboto, 17. septembra, ob 7.00
vabljeni pred gasilski dom v Gnasu
(v smeri proti Feldbachu) v Avstriji
na velik **FETZENMARKT** (boljši sejem)

(kmetijski stroji, gospodinjstvi aparati,
oblačila, bela tehnika, akustika ...).
ZA HRANO IN PIJAČO POSKRBLJENO!

VESTNIK lahko kupite
tudi na večini pošt v Pomurju.

Podjetje za informiranje, d. d., Ul. a. Novaka 13, Murska Sobota

Na podlagi 28. člena Zakona o
urejanju prostora (Ur. l. RS, št.
110/02, 08/03) vas vabimo na

1. prostorsko konferenco,
ki bo v ponedeljek,
12. 09. 2005,
ob 11.00 uri

v sejni sobi Občine Križevci, Kri-
ževci 11, 9242 Križevci pri Lju-
tomeru, glede priprave lokacij-
skega načrta za obrtno servisno
cono v Bučočevcih.

Župan občine Križevci:
Feliks Mavrič

MEDIAFIN KOM, d. o. o.,
Dunajska 21, Ljubljana

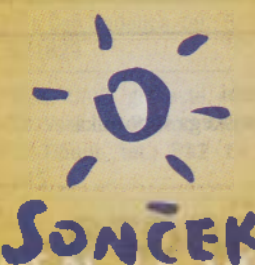
UGODNA GOTOVINSKA
POSJILA do 300.000,00
SIT do 12 OBROKOV

PE LENDAVA:
031 797 715, 031 589 448

KURILNO
OLJE,
PREMÖG

Ugodne cene in
možnosti plačila!

KURIVO - PREVOZ, Jakčič Bojan, s. p.,
Gornja Bistrica 51, tel.: 57 88 200

POMURSKO DRUŠTVO ZA CEREBRALNO PARALIZO
prostovoljne prispevke nakazujte na račun:
02496 - 0092393969

Otročje
lahko!

Uporaba rezervoarja za plin,
najbolj preprosta energija!

Izberite izredno ugoden energetski paket
oskrbe s plinom.

☎ 02 228 43 (35), (12), (66)

Od 27.8. do 2.9.2005 vas vabimo na
43. mednarodni kmetijsko-živilski
sejem v Gornjo Radgono, kjer vas ob
ugodni ponudbi čaka nagradna igra s
praktičnimi nagradami!

PLINARNA MARIBOR
SKUPINA ISTRABENZ

www.plinama-maribor.si

PRVA
CENA

Garantiramo!

NAJCENEJŠI
V SLOVENIJI!

Najnižje cene smo preverili 31.8.2005

in veljajo od 1.9. do 4.9.2005

oz. do prodaje zalog

Sončnično olje
Banat 1 l

169.-

Spar Koruza 340 g

75.-

Garantiramo!

SPAR

INTERSPAR

Spored radia Murski val

UKV 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

PETEK, 2. september - 00.00 SNOP - 05.00 Dobro jutro - 07.40 Mariborsko pismo, Asja Matijčič - 08.15 Sejemski utrip - Pisci besedil za narodno zabavno glasbo - bogračijada v Lendavi - 09.00 Poročila - 09.10 TV As - Relax - 09.45 Kultura in sport ob koncu tedna - 10.00 Poročila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Razpoloženska glasba - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 13.20 Obiskujemo pomurske domačije - Od petka do petka - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.30 Romskih 60 minut - 15.30 Događki in odmevi - 16.15 napoved sporeda - 17.00 Poročila - 17.40 Mali oglasi - 17.30 Murski val nagruje - 18.30 Radijski knjižni sejem (Nevenka Zmaj) - 19.15 Mladi val - glasba za mlade, vaša razmišljanja (Maja, Staša) - 20.00 Ugasni televizor, svet Petek in večno zelene - 24.00 SNOP

SRBOTA, 3. september - 05.00 Dobro jutro - 09.15 Poročila - Biba buba baba - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Potepanje - 11.00 Poročila - 11.15 Potepanje - 2 nami - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Nagrada tedenskega sponzorja - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.15 Oddaja tedna: Vaja na Nataša Brulc Šiftar - 15.00 Literarni drobci - 15.30 Događki in odmevi - 16.15 napoved sporeda - 17.00 Poročila - 17.30 Murski val nagruje - 17.40 Mali oglasi - 19.00 Poročila - 19.15 Poročila - 19.15 Poročila - 20.00 Pa ra pam ... Bogdan Lemut, poslušalci, vici, zaliva glasba - 24.00 SNOP

NEDELJA, 4. september - 05.00 Vedro v nedeljsko jutro - 07.30 Panonski odmevi, oddaja o porabskih odmevih (Silva Eory) - 08.00 Misel in čas, duhovna pesni tedna - 08.30 Zamurjenci - 09.30 Srečanje na Murskem - 10.30 Nedeljska kuhinja: Naj domačija, premetanje, zmagovalke Vestnikove akcije - 11.00 11 - 12.30 Poročila - 12.35 Obvestila - 13.00 Kmetovalce (Silva Eory) - 13.30 Čestitke na narodni farmi - 19.00 Poročila - 20.00 (Kdo je Jože Činč?) - 24.00 SNOP

NEDELJEK, 5. september - 05.00 Vedro v dobro jutro - 07.40 Pismo iz Porabja, Marja

Radio Murski val - 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

GLASBA NARODNOZABAVNE GLASBE

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

GLASBA NAŠEGA SRCA

na Sukič - 09.15 Internetna anketa - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.15 Vaš sosed znanstvenik - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Oaj, kak san zlufto - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Anketa - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Za zdravje - 15.30 Događki in odmevi - 16.15 Napoved sporeda - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagruje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 MV DUR - 19.00 Poročila - 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi - 20.00 Kak je indak fajn bilou, Milan Zrinski - 21.05 nadaljevanje večerne oddaje - 24.00 SNOP

TOREK, 6. september - 05.00 Vedro v dobro jutro! (Vida in Bojan) - 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja - 08.00 Poročila - 08.15 Odmevamo - 09.00 Poročila - 09.15 Aktualni gost - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Specialiteta tedna - 10.15 Kratki stik - 11.00 Poročila - 11.15 - Kratki stik - 11.30 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Cimer - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Sedem veličastnih, lestvica domače zabavne glasbe, pogovori z najboljšimi - 15.30 Događki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagruje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Srebrne niti, oddaja za upokojence (Anica Kološa, Bojan Rajk) - 18.40 Prebiranja, drugačen pogled pomurskih avtorjev - 19.00 Poročila - 19.15 Eti ta je muzika - 20.00 Jukeboks, Boštjan Rous - 24.00 SNOP

SREDA, 7. september - 05.00 Vedro v dobro jutro (Gabika in Duško) - 07.40 Peter Potočnik iz Beograda - 08.15 Veterinarski nasvet - 08.45 Džoužijev pismo - 09.15 Izvizi Duška Radiča - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.15 Dober den, mate pet minut časa? Boštjan na mopedu - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Trn v peti, ostro z Natašo Brulc Šiftar, pritožbe, mnenja, prošnje poslušalcev - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Intervju - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Hoptop, lestvica tuje zabavne glasbe - 15.30 Događki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagruje - 17.40 Mali oglasi - 19.00 Poročila - 19.15 Panonski odmevi, ponovitev - 20.00 Mursko morsk val, Simona Špindler - 24.00 SNOP

ČETRTEK, 8. september - 05.00 Dobro jutro, Nataša in Dejan, prvi šolski dan - 07.40 Zagrebško pismo, Nadežda Čačinovič - 09.15 Kuharski nasvet - 10.00 Poročila - 11.00 Poročila - 11.15 Reportaža tedna - 11.45 Šport za vse - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Domača plošča, lestvica - 15.30 Događki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio - 19.00 Poročila - 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) - 20.00 Geza se zeza, glasbene želje, nagrade ... - 24.00 SNOP

Kino

Murska Sobota

Četrtek, 1. septembra: ob 18.00 hongkongška akcijska komedija Kung fu frka (Stephen Chow, r.: Stephen Chow), ob 20.00 ameriška romantična drama Jezne in zaljubljene (Joan Allen, Kevin Costner, r.: Mike Binder)

Petek, 2. septembra: ob 18.00 nemška družinska komedija Navihana družina 2 (Jimi Ohsenknicht, r.: Joachim Massanek), ob 20.00 Kung fu frka

Sobota, 3. septembra: ob 18.00 Navihana družina 2, ob 20.00 Kung fu frka

Nedelja, 4. septembra: ob 16.30 Navihana družina 2, ob 18.00 Jezne in zaljubljene, ob 20.00 Kung fu frka

Ljutomer

Sobota, 3. septembra: ob 20.00 ameriška akcijska znanstvenofantastična srhljivka Vojna svetov (Tom Cruise, Tim Robbins, Dakota Fanning, r.: Steven Spielberg)

Nedelja, 4. septembra: ob 20.00 ameriška grozljivka Črni mož (Barry Watson, r.: Stephen Kay)

Gornja Radgona

Nismo prejeli sporeda!

NAROČAM VESTNIK za najmanj eno leto (do preklica):

Ime in priimek:

Kraj:

Ulica:

Poštna številka:

Davčna številka:

Datum:

Naročnino želim plačevati (obkroži):

a) po položnici - letno

b) po položnici - polletno

Pozornost novemu naročniku, ki se na časopis naroča PRVIČ:

majica

Napoved prireditev

OTVORITEV

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 1. septembra, ob 19. uri bo v Galeriji otvoritev 1. dela stalne zbirke Galerije Murska Sobota na temo Slikarstvo. Razstava bo na ogled do 25. septembra.

MORAVSKE TOPLICE

V petek, 2. septembra, ob 19. uri bo v hotelu Vivat otvoritev razstave Prekmurska vas (Fokovci) skozi čas.

KONCERT

MURSKA SOBOTA

- V petek, 2. septembra, ob 19.30 bo v Galeriji PAC tradicionalni koncert poletne violinske šole prof. Igorja Ozima.

- V petek, 2. septembra, ob 21. uri bo v MIKK-u Bikers party II, kjer bo premiera prvega soboškega BMX filma Jesoš tou te buje in razstava avtorskih fotografij Matej Ficka - Špeja z bikerskih eventov ter koncert skupin Nej lidge (Veščica, old school HC) in Stekli psi (M. Sobota, hip hop).

VAN EK VICI

Poklon

Starejši gospod igra golf s prijateljem. Ravno ko je hotel udariti žogico, opazi pogrebni sprevoz. Ustavi se sredi zamaha, sname čepico in se pokloni. »Tò je zelo ganljivo!« reče prijatelj. »Nisem vedel, da si tako občutljiv.« »Hmh ... z njo sem bil poročen 35 let,« odgovori vdovec.

Škoda

Gorenjec Janez gre s prijateljico v kino, pred vhodom si kupi čokolado, ki jo med predvajanjem odvije in začne grizljati. »A je dobra?« ga vpraša prijateljica. »Odlična. Škoda, da si je nisi kupila še ti.«

Posebna ponudba

V turistično agencijo stopi možakar in vpraša: »Za svojo ženo iščem miren turistični kraj v Alpah. Imate kakšno ponudbo, kjer je velika možnost plazov?«

Naročilo

V gostilno je vstopil mladoletnik in naročil natakarico: »Dvojni viski!« Natakarcica ga je debelo pogledala, nato pa rekla: »Ali bi me rad spravil v težave?« »Morda kasneje, najprej pa mi daj pijačo!«

Spoštovani bralci, vabimo vas k sodelovanju. Šale, katerim ste se najbolj nasmejali, pošljite na dopisnico s pripisom: VESTNIK, »Vanekovi vici«, Ulica arh. Novaka 13, 9000 M. Sobota. Vsak teden bomo objavljeno šalo nagradili.

Delimo vstopnice za kino

Doslej sta bila posneta dva dela filma Navihana družina. Našo nagrado pa dobi Kristijan Horvat, Sotina 54, 9262 Rogaševci. Čestitamo! Naslednje nagradno vprašanje pa je:

Kdo je igral glavno vlogo v obeh delih filma Navihana družina?

Kupon št. 35 - Odgovore pošljite do torka, 6. septembra, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota, ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

Napoved prireditev

DOGODEK

MURSKA SOBOTA

V petek, 2. septembra, ob 18. uri bo v prostorih Galerije delavnica Mladi v ustvarjalni družbi - »Ka vidimo ge smo«, ki jo pripravlja Blanka Denko v sodelovanju z dr. Stankom Blatnikom z Inštituta za simbolno analizo in razvoj informacijskih tehnologij Velenje.

LENDAVA

V soboto, 3. septembra, od 9. do 16. ure bo v srednjeveških prostorih gradu ogled edinstvenega dogodka - odlivanja v bron.

GLEDALIŠČE

LENDAVA

V petek, 2. septembra, ob 18. uri bo v gledališki in koncertni dvorani v okviru mednarodnega lutkovnega festivala Lutkovni pristan Lendava lutkovna predstava Vžigalnik v izvedbi Otroškega gledališča iz Osijeka. V soboto, 3. septembra, ob 10. uri bo v parku lutkovna predstava Mojca Pokrajculja v izvedbi gledališča Gledališki Zapik, v nedeljo, 4. septembra, ob 18. uri pa lutkovna predstava Kraljična na zrnu graha v izvedbi medfestivalaiske produkcije Slovenije in Italije.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

- V Pokrajinskem muzeju sta na ogled stalna muzejska razstava in razstava ob 50. obletnici ustanovitve muzeja. Informacije: 527 17 06!

- V trgovini Mass v BTC-ju je na ogled razstava članov Fotokluba Murska Sobota na temo Pokrajina. V bifeju v pritličju je na ogled fotografska razstava iz mojega revirja avtorja Jožeta Pojbiča.

- V lokalu Art Caffè je na ogled razstava slik kubanskega slikarja Barbara Reyesa - Panga. Odprto vsak dan razen nedelje do 16. ure.

- V mini restavraciji Šinor v Mercator centru je na ogled razstava slik treh članov likovne sekcije Ernesta Bransbergerja, Vlada Sagadina in Draga Fiale.

LENDAVA

- V sinagogi je na ogled razstava grafik in risb služnega profesorja Bojana Golije, akademskega grafika specialista. Opus Ribniški ciklus 1982 - 1998 je na ogled do 14. oktobra.

- V gradu je na ogled razstava z 10. mednarodne likovne kolonije Lindart.

- V Centru interesnih dejavnosti (Kranjčeva 22) je na ogled razstava fotogalerij in recenzij dosedanjih festivalov Adijo poletje. Sledil bo nastop gledališke skupine Impleptika.

BOGOJINA

V veroučnih učilnicah je do konca septembra na ogled razstava del likovne delavnice Likos.

TURNIŠČE

V cerkvi Marije pod logom je do 26. decembra na ogled razstava Mi zidamo Bogi na čast! marec 1914 - december 1915, ki jo je pripravil Gorazd Bence, oblikovala pa Gordana Bence.

LJUTOMER

- V galeriji Anteja Trstenjaka je do 8. septembra na ogled razstava Karol Grossmann - Fotografije in Fritz Lang - Skulpture.

- V Muzeju je na ogled Grossmannova spominska soba.

BISTRA PRI VRHNIKI

V Tehniškem muzeju Slovenije je do konca oktobra na ogled razstava Pokrajinskega muzeja iz Murske Sobote Na prelomih tisočletij. Odprto od torka do petka od 8. do 16., v soboto od 8. do 17. ter ob nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure, ponedeljek zaprto! Info: (01) 750 66 70 ali 750 66 72!

LAASFELD/POTRNA

V Pavlovi hiši je do 24. septembra na ogled razstava Personal Spaces devetih avtorjev iz Španije, Nizozemske, Srbije in Črne gore, Makedonije in Avstrije. Odprto od torka do sobote od 14. do 18.30 ure.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

VESTNIKOV KOLEDAR

1. september, četrtek	TILEN
2. september, petek	ŠTEFAN
3. september, sobota	DORA
4. september, nedelja	ZALKA
5. september, ponedeljek	LOVRENC
6. september, torek	ZAHARIJA
7. september, sredo	MARKO

1. septembra bo sonce vzhlo ob 6. uri in 23 minut, zašlo pa ob 19. uri in 40 minut. Dan bo tako dolg 13 ur in 18 minut. 3. septembra ob 20. uri in 46 minut bo na nebu nastopil mlaj.

Menjalniški tečaj tolarja v Banki Slovenije 31. avgusta 2005

država	ozn. val.	šifra	enota	nakupni	srednji	prodajni
EMU	EUR	978	1	238,8649	239,5837	240,3025
Hrvaška	HRK	191	1	32,2572	32,3543	32,4514
Madž.	HUF	348	1	0,9755	0,9784	0,9813
Švica	CHF	756	1	153,9773	154,4406	154,9039
V. Brit.	GBP	826	1	349,8315	350,8842	351,9369
ZDA	USD	840	1	196,0319	196,6218	197,2117

Murska Sobota ostala brez Zelenjave

Namesto svežega domačega uvoženo sadje in zelenjava

Kratko bodo potegnili tako kupci kot pridelovalci

Od začetka tega tedna je Murska Sobota siromašnejša za še eno trgovino. Tako rekoč v centru mesta, na tržnici, so zaprli Pomurkino Zelenjavo, s tem pa je mesto izgubilo še zadnjo specializirano trgovino s sadjem in zelenjavo. Da se bo s to trgovino nekaj zgodilo, je bilo pričakovati, ko je večinski lastnik ABC Pomurke International in s tem tudi Mesne industrije postal MIP Nova Gorica. Novi lastniki pravijo, da se tovrstna trgovina ne vključuje v njihov koncept trgovske mreže, zato Zelenjava tudi ni bila v prodajnem paketu in je ostala v lasti družbe ABC Group.

Kakšna usoda čaka zapostvene v tej trgovini po njenem zaprtju, nam Darko Pejnovič iz ABC Group ni vedel povedati, saj so jih po pogodbi prevzeli novi lastniki ABC Pomurke International, ABC Group pa že išče interese za prostore Zelenjave. Pravi, da je ponudnikov več, želijo pa, da bi se v trgovini tovrstna dejavnost nadaljevala. Ali se bo to v resnici tudi zgodilo ali pa bo prevladal interes kapitala, pa bo pokazal čas.

Da je odločitev o zaprtju Zelenjave vnesla veliko hude krvi in kritik predvsem med kupce, je pokazala tudi naša naključna anketa. Sobota s tem izgublja še zadnjo specializirano trgovino s sadjem in zelenjavo, v mestu, ki leži na najbolj kmetijskem območju, pa na bo moč več dobiti svežega sadja in zelenjave. Žalostno in neodgovorno, pravijo potrošniki.

Dragan Kozar, Murska Sobota: »V tej trgovini sem kupoval tako rekoč vsak dan, saj stanujem nedaleč od tu, najbolj pomembno pa je, da je bilo tu vedno moč dobiti sveže sadje in zelenjavo. Sobota zdaj ostaja brez specializirane trgovine s sadjem

in zelenjavo, kar je velika škoda. Mnenja sem, da bi tudi odgovorni v mestu morali poskrbeti, da trgovina ostane. Zdaj bom pač prisiljen kupovati drugje, vendar kupci velikokrat ne gledamo le na cene, pač pa tudi na osebje, ki nam streže. Trgovke v Zelenjavi so bile vedno prijazne, poznale so svoje kupce in njih-

ve želje, znale so svetovati in tudi to je marsikaterega kupca privabilo, da je kupoval v tej trgovini.

Erika Temlin, Murska Sobota: »Trgovina je bila blizu, v njej sem dobila vse, kar sem potrebovala, zato sem redno prihajala po nakupih. Osebe je bilo prijazno, prodajalke so poznale želje svojih kupcev, pomembno pa je tudi to, da je bilo moč tukaj dobiti

predvsem domače sadje in zelenjavo in tudi druge špecerijske izdelke. Res se mi zdi škoda, da trgovino zapirajo, vendar kupci pri tem nimamo besede. Lastniki gledajo le svoje interese; za njih je glavno, da zaslužijo, kaj se bo zgodilo s potrošniki, pa jih ne zanima.

Szabo Ibolja, Murska Sobota: »Dnevno sem prihajala v to trgovino, včasih tudi dvakrat, saj se ukvarjam s turizmom in stanujem v neposredni bližini. Meščani tega dela mesta smo že drugič prikrajšani, saj so nam pred časom zaprli podobno Panonkino trgovino, zdaj pa se je to zgodilo še s Pomurkino Zelenjavo in čez čas bomo ostali brez vsake trgovine. S tem nas praktično silijo, da kupujemo v velikih nakupovalnih centrih, kjer pa je

Konec minulega tedna so se vrata Pomurkine Zelenjave za vedno zaprla, kupci pa so ostali brez svežega domačega sadja in zelenjave.

blago veliko slabše kakovosti, pa tudi cena sadja in zelenjave je tam višja. Žal mi je tudi za prodajalke, s katerimi smo se dobro razumeli, bile so prijazne do kupcev, poznale so naše želje in resnično jih bom pogrešala.

Marika Šadl, Murska Sobota: »Zaprte trgovine pomeni veliko izgubo ne le zame, ki sem nanjo čustveno vezana, pač pa tudi za mesto in celo Prekmurje, saj je bila to trgovina, v kateri je bilo moč dobiti domače izdelke. Tu si našel prvo solato, prvo sadje, prvo jagodičevje, in to sveže. Tu je bilo povsem drugače kot pri »najboljšem sosedu«, kjer ti ponujajo italijansko ali špansko zelenjavo in sadje, ki je šlo že skozi desetine rok, preden je

prišlo na trgovske police. V Zelenjavi sem bila zadovoljna z odlično postrežbo in prijaznimi prodajalkami, ki so poznale naše želje in nam tudi svetovale. V tej trgovini sem kupovala 32 let, to je obdobje, ki ga ni moč pozabiti in zdi se mi neodgovorno, da nihče ne naredi niti koraka, da

bi trgovino ohranil. Zaprte trgovine je tudi izguba za okoliške pridelovalce, ki so tu lahko prodajali svoje pridelke, kupci pa smo po njih radi posegali, saj so bili domači in vedno sveži. Najbolj grozno ob vse pa je to, da živimo na izrazito kmetijskem območju in nimamo niti ene trgovine, kjer bi lahko kupili domače pridelke.

Ludvik Kovač, foto: V. P.

Slovesna razglasitev bo v nedeljo, 4. septembra 2005, ob 13.00 na domačiji Mencigarjevih v Fikšincih 46.

Vestnikovo akcijo bomo v sodelovanju z družino Mencigar, krajanji Fikšinec in občino Rogašovci sklenili, kot se za jubilejno 15. razglasitev Naj... domačije spodobi.

Ob 13.00 maša pri kapeli Marije Snežne.

Ob 14.00 slavnostna podelitev priznanj s kulturnim programom pri domačiji.

Slavnostni govornik bo Alojz Sok, predsednik Odbora za kmetijstvo pri Državnem zboru R Slovenije.

Nastopili bodo:

- tamburaška skupina Odpisani s Cankove,
- mešani pevski zbor in moški nonet iz Rogašovec,
- dramska skupina iz Rogašovec,
- folklorna skupina iz Šalovec,
- godba na pihala iz avstrijskega Neuhaus,
- Mencigarjeva dekleta,
- ZAMURJENCI.

Na ogled bodo starodobna vozila.

Na kmetiji obiskovalcem pripravljajo dobrodošlico, krajanji Fikšinec pa bodo skupaj z oklepčevalnico Gomboc poskrbeli za bogato ponudbo – tudi vola z žara, pečenih picekov in pogaja.

Zabava z VESELIMI ŠTAJERKAMI in Dragom Jošarjem.

Prijazno vabljeni!

Donator akcije je Zavarovalnica Triglav, območna enota Murska Sobota, ki ji že več desetletij zaupajo tudi pri Mencigarjevih v Fikšincih.

Pokrovitelji akcije: Občina Rogašovci

ljubljanska banka
Nova Udežarska banka d.d. Ljubljana
Podružnica Pomurje

Podjetje za informiranje Murska Sobota, d. d., Ul. uih. Novaška 18, Murska Sobota

Organizatorje sejma v Radgoni je potrebno pohvaliti, da so se ob tem pomembnem dogodku spomnili tudi zgodovine tega prostora. Še posebej ne tega prostora, ki ga praznuje 100-letnica slovenskega filma. V znamenje tega je bila in v spomin na Karla Grossmana so v času prve otvoritvene svečanosti zavrti nemi film, pa ne Grossmanov

Na sejmu, kjer se pokažejo vsi, ki v kmetijstvu in kmetijski politiki imajo vsaj malo teže, imajo letos posebno težavo: stavljalci konj. Ti si obiskovalci veliki posel, saj predstavljajo parka Gorilsko opravlja specialne ogledne in izbirajo para konj, ki se bosta preselila na Gorilsko – za vlogo zapeljivčkov. Kočijaže pa naj bi poiskali prvo lepo nadejlo v septembru v Mozirskem gaju. Pri izboru konj jim pomaga Rat Poštenjak, ki dobro obvlada jahanje in pasemsko strukturo slovenskih konj. Ob tem je zanimivo, da bo komisija bila namig, da je kočijaž pravi z vriskom.

V Razkrižje naj bi v soboto priplul čoln iz Lepe nase, kjer bi peljal nekaj umetniških del. Štev. Ta bi morale pozornost spustiti po reki Muri. Toda spust je zaradi nize vode odložen. Ob tej priložnosti bi se povedan. Ob tej priložnosti bi vseeno povabil v Razkrižje, saj naj bi jim ponudili darovni posel. S čolni naj bi prevažali presežke zemlje z avtocestne trase za utrditve nasipov na Muri od Hotize proti Kolu.

V Murski Soboti je moč dobiti destilirano in destilirano vodo. Voda, ki se je porabila v širši ponudbi, je bila zajeta in polnjena v kleti sobotskega nišnice ob nedavnem nevihti.

Na finalu teniškega turnirja v Lendavi se je finalna igra po treh nadaljevanjih med 15-letnikom in Lendavo končala 1:2. Pogojno za Gorilsko. Turnir je bila tekma regularna ali pa jo bo potrebno ponoviti, saj odločil sodniški zbor. Odločilo se bo močje.

Na radgonskem sejmu ni moč dobiti lučke Cini. Tudi Marjanov butik iz vrstnih slabčic je letos zaprt, in to zaradi zadržanosti, ker z moči dela prave.

V kriplivo ne vdari, pravijo, zato je na Hodošu že vse pripravljeno na prvo žetev. Žetelo se bo s kombajnom. Se bodo sušili v sušilnicah. me bodo semenarstva. danjega semenarstva. ne bodo batirali. Uporabili bodo drobno narezali. s drobnostjo narezali. bodo za kuhanje čajev. s terimi bodo napajali pice. livke, ki bodo pristale ob Hodoškem jezeru, in domačo perutnino kot preventivo pred pitekom pred možno okužbo s ptičjo gripo.

BESEDA NI KONJ